

Društvo vodarjev
Slovenije

Slovenski vodar

6

Po mnenju Ministrstva za kulturo Republike Slovenije, št. 415-404/95 šteje zbornik Slovenski vodar med proizvode, za katere se plačuje 5 % davek od prometa proizvodov.

Cip - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana
ISSN 1318-6051

Slovenski vodar

- zbornik

6

Društvo vodarjev Slovenije

Celje, Tumova ul. 8, 3211 Škofja vas

Tel/fax: +386 (0)63 32-506

uredniški odbor: Bela Bukvič (urednik),

mag. Aleš Horvat, Mitja Starec, dr. Franci Steinman

marec 1998

tisk Marginalija d.o.o.

Slovenski vodar

Zbornik

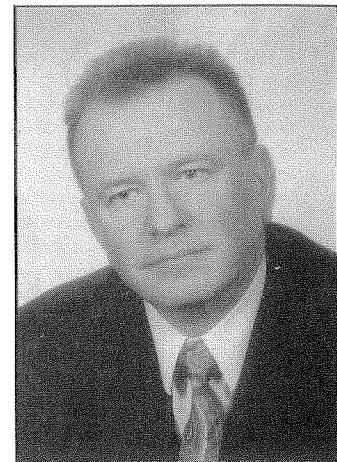
6

marec 1998

P r e d s t a v l j a m o direktorja Uprave RS za varstvo narave

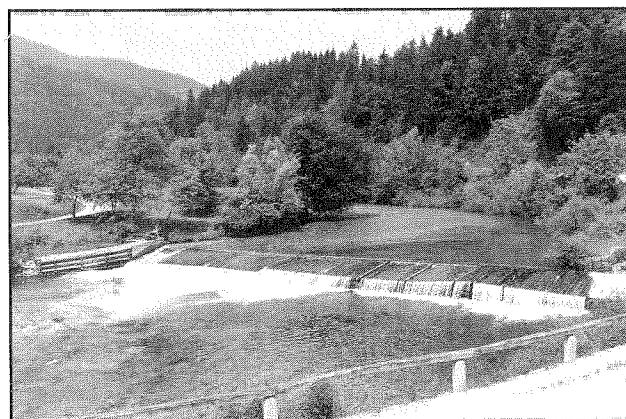
Albin Krapež je Primorec, rojen leta 1940 na Predmeji pri Ajdovščini. Po gimnaziji in diplomi na ljubljanski FAGG (1965) se je najprej preizkušal predvsem v upravi in komunalni operativi; bil je referent za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve na Občini Ajdovščina, vodnogospodarski in cestni inšpektor na medobčinskem inšpektoratu v Novi Gorici, tehnični direktor in nato še direktor Komunale Nova Gorica. Vmes je vodil še izgradnjo vodovoda na Gori ter poveljeval štabu Civilne zaščite za severno Primorsko.

Potem ga je povsem zaneslo v vodarstvo. Kot zelo aktiven vodja novogoriške izpostave Uprave RS za varstvo narave je bil zadnja leta istočasno tudi namestnik direktorja te uprave za področje regionalnih izpostav. Po takih "predpripravah" se mu ni bilo težko odločiti, ko so mu ponudili delovno mesto direktorja Uprave RS za varstvo narave.

Na naše vprašanje, kako namerava (po napovedi ministra Gantarja) operativizirati delo naravovarstvene uprave, je Bine Krapež takole odgovoril:

- Najprej je treba izboljšati notranjo organizacijo dela, poenotiti delo izpostav in očvrstiti njihovo povezavo z ljubljanskim upravnim centrom.
- Posamezna delovna področja (gospodarjenje z vodami, varstvo okolja, narava, naravne nesreče) morajo postati samostojnejša, pri čemer niso izključene reorganizacije.
- Vzpostaviti je treba tesnejše sodelovanje z drugimi strokovnimi službami MOP, da bi čimprej prišli do globalnih vodnogospodarskih dokumentov, kot sta poleg Zakona o vodah še zlasti Strategija vodnega gospodarstva Slovenije in Nacionalni program urejanja voda.
- Predvsem pa se bom trudil, da se bodo kolikor se dá tekoče in kakovostno opravljale naloge javne vodno-gospodarske službe.

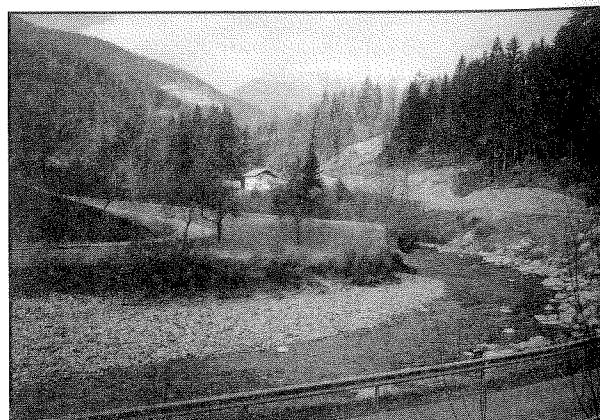

Fotografija z naslovnice (foto Zorko)
Ogradnikov jez na Savinji nad Ljubnjim (1985)
Res je bil lepotec, kot so mu rekli. Tudi zato so ga savinjski vodarji po mnogih visokih vodah zmeraj znova obnovili. Tudi velika Savinja 1. nov. 1990 mu ni prizanesla.

Vendar - Ogradnikov jez se je moral umakniti drugačnim "tehničnim sanacijskim rešitvam".

Morda pa bo napovedana revitalizacija kdaj prinesla tudi njegovo reinkarnacijo.

Tu je stal Ogradnikov jez (1998, foto: bb)

Pred novim Zakonom o vodah

Družbene spremembe v Sloveniji so prinesle tudi Zakon o varstvu okolja in nov pogled na vode in vodno gospodarstvo po vzoru evropske zakonodaje. Zato strokovnjaki okrog MOP tudi pri nas že nekaj let pripravljajo modernejšo vodarsko zakonodajo, da bi tudi mi pričeli smotrneje gospodariti z vodnimi sistemi, in da bi vodne vire resnično ohranili prihodnjim rodovom. Na nov vodni zakon še posebej nestрпно čakamo slovenski vodarji, saj smo vendar svoje delo in življenje posvetili vodam, pa nam ni vseeno, doklej še bo trajala ta neusmiljena stagnacija (da ne rečemo: zapostavljenost) slovenskega vodarstva.

Ob vsem drugem pričakujemo, da bo novi Zakon o vodah dokončno razmejil pristojnosti in odgovornosti in dorekel pravila igre na področju voda, ter da bo z novimi zakonskimi določili končno legitimirana vodarska strokovnost. Težko pričakovani zakon naj bi tudi vzpostavil jasen pravni red, utrdil vlogo Uprave RS za vode in dorekel financiranje vodarstva.

Pripravljalci novega zakona pravijo, da je 8. verzija njegovega osnutka takorekoč dokončna. Zato se je Forum Društva vodarjev Slovenije odločil, da zakonski osnutek na primeren način dá v javno obravnavo. Odločili smo se za najprimernejši in najučinkovitejši način: natisnili smo ga v našem Slovenskem vodarju, ob njem pa tudi prve vodarske pripombe naše ad hoc delovne skupine k predlogom pripravljalcev.

Pozivamo in prosimo vse člane Društva vodarjev Slovenije, naše simpatizerje ter vse druge, ki sodimo, da jim mora biti kaj mar za slovensko vodarstvo:

vključite se v našo javno obravnavo osnutka Zakona o vodah!

Svoje pripombe in stališča k predlaganim zakonskim določilom in k zakonu naploh pa tudi k pripombam naše delovne skupine nam pošljite ali drugače sporočite čimprej (na naslov s 1. strani).

Vse pripombe, ustrezno sistematizirane, bomo predložili pripravljalcu zakona. Ministrstvo za okolje in prostor ob tem opozarjam na dobronamernost naše akcije in vseh pripomb, ki mu jih bomo posredovali, saj naj bi bil novi Zakon o vodah predvsem tudi zakon slovenskih vodarjev.

Predsednik DVS
Mitja Starec

Vsem članom in simpatizerjem DVS
se opravičujemo, da je ta številka Slovenskega
vodarja spričo večjega obsega pač nekoliko pustejša.
Prihodnja bo spet "po starem".

Ur.

15. 1. 1998

ZAKON O VODAH
(osnutek)

I. del: TEMELJNE DOLOČBE

1. Uvodne določbe

Uvodne določbe je potrebno strukturno in vsebinsko spremeniti, ker ne nudijo primernih osnov za zakonsko urejanje obravnavanega področja.

1. člen
(vsebina zakona)

(1) Ta zakon ureja upravljanje z vodami in v njegovem okviru varstvo voda, varstvo pred škodljivim delovanjem voda in rabo ter izkoriščanje voda, določa javne službe na področju voda ter ureja druga vprašanja upravljanja z vodami.

(2) Ta zakon določa tudi javno dobro na področju voda in ureja vodne objekte in naprave.

Že uvodni stavek je čudno zamoten, saj zahteva razmislek, na kaj se "v njegovem okviru" pravzaprav nanaša.

Poleg tega nas že v prvem členu presenet - upravljanje z vodami. Slovenski vodarji poznamo le gospodarjenje z vodami. Tudi Nemci gospodarijo z vodami (Wasserwirtschaft), enako Italijani (Economia idrica). Očitno je predlagatelj preveč dobesedno prevedel izraz "manage" (upravljati) in z njim "Watermanagement", ki ga za vodno gospodarstvo uporabljajo v anglosaksonski terminologiji?

Zakon o vodah mora urejati pravni status voda in ne samo "upravljanja" z njimi. Torej: gospodarjenje z vodami. Sicer pa "upravljanje z vodami" tudi slovensko ni.

Tudi javno dobro ni po naše. Slovensko se prav reče javna dobrina.

2. člen
(cilji zakona - vode ohranjajoč razvoj)

(1) Upravljanje z vodami je v pristojnosti države, ki v javno korist ureja, načrtuje in nadzira varstvo voda, varstvo pred škodljivim delovanjem voda in rabo ali izkoriščanje voda, da se zagotovi ohranjanje naravnega ravnotesja voda in vodnih habitatov ter s smotrnim rabo razpoložljivih količin omogoči zadovoljevanje gospodarskih, socialnih in drugih potreb človeka po vodi.

(2) Za izvedbo ciljev iz prejšnjega odstavka država:

1. sprejema programe in načrte upravljanja z vodami,
2. predpisuje pogoje in omejitve glede rabe ali izkoriščanja voda in drugih posegov v vode,
3. sprejema ukrepe in izvaja dejavnosti za ohranjanje naravnega ravnotesja voda in vodnih habitatov in za varstvo pred škodljivim delovanjem voda.

Izraz "vode ohranjajoč razvoj" nam je tuj. Vedno smo govorili o trajnostnem razvoju rabe vode. Sicer pa - zakaj ne bi enostavno in lepo rekli: trajno varovanje vode?

Ni razumljivo, zakaj se kot cilj zakona izpušča varovanje človeka, njegovega življenja, zdravja in premoženja pred vodo. Ali tega res ni potrebno zagotoviti? To bi moralno stati na drugem mestu, takoj za zagotovitev pitne vode. Ob hudič vodnih ujmah govorimo izključno samo o človeških žrtvah in materialni škodi. Šele ko vode odtečejo, tudi o čem drugem. (1)

Cilji se ne dosegajo le s predpisovanjem pogojev in omejitev. Dosegajo se predvsem z dajanjem pretehtanih soglasij in dovoljenj. (2 - 2.)

Spet je varstvo človeka na drugem oz. zadnjem mestu, pa še to na bolj prikrit način. (2 - 3.)

Sicer pa, ali je sploh primerno na tem mestu naštevati funkcije države, ko pa se zakon ne sprejema zaradi nje, ampak zaradi državljanov. To bi kazalo prihraniti za kasnejša poglavja.

**3. člen
(posegi v vode)**

(1) Posege v vode, vodni režim, vodna in z njimi povezana zemljišča in zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih je treba programirati, načrtovati in izvajati tako, da se omogoča ohranjanje naravnih značilnosti in vloge voda in živih organizmov, naravno ravnoesje voda in vodnih habitatov.

Govora je le o posegih v vode, vodni režim in zemljišča na določenih območjih. Taka diktacija je nevarna. Kako pa naj kdo (še zlasti laik) ve, da s posegom v neko "nič posebnega zemljišče" ne bo storil nepopravljive škode vodnemu režimu! - Torej: določba naj velja za posege povsod, saj vodarska praksa nenehno potrjuje, da se odtoki povečujejo zaradi sprememb na celotnem povodju.

**4. člen
(varčna raba voda)**

(1) Vsakdo je dolžan varovati kakovost in količino voda ter jo uporabljati varčno, skladno z pogoji, ki jih določa ta zakon in drugi predpisi.

(2) Pri rabi ali izkoriščanju voda in drugih posegih v vode je treba zagotovljati takšne razmere, ki omogočajo ohranjanje naravnih značilnosti in vloge voda in živih organizmov, naravno ravnoesje voda in vodnih habitatov ter druge s predpisi določene biološke, kemijske in fizikalne lastnosti voda.

Tolikanj deklarirane človekove pravice so spet zanemarjene. (2)

V člen, kjer je govora o varčni rabi vode, kaže vpeljati pojem, ki ga poznajo tudi evropske direktive o rabi vode, to je: načelo najboljše razpoložljive tehnike.

**5. člen
(plačilo za rabo ali izkoriščanje voda)**

Za vsako rabo, izkoriščanje ali drugo obremenjevanje voda, razen za splošno rabo, se plačujejo povračila, takse ali druge dajatve, sorazmerno obsegu rabe, izkoriščanja ali obremenjevanja voda.

Kdaj pa kdaj je poleg obsega pomembna tudi specifika.

6. člen

(1) Vode so pod posebnim varstvom države in na njih ni mogoče pridobiti lastninske pravice.

(2) Vode je dovoljeno rabiti ali izkoriščati le na način, ki ga določa ta ali drugi zakoni in na njihovi podlagi izdani predpisi.

Način rabe in izkoriščanja voda bi moral določati izključno le Zakon o vodah. (V vodarstvu še kako vemo, da je mnogo psov zajčja smrt.) To bi zlahka dosegli že s tem, če bi v 2. členu poudarili načelo celostnega obravnavanja vodnega sistema (celostno gospodarjenje).

**7. člen
(splošna in posebna raba voda)**

(1) Vsakdo lahko v okviru splošne rabe uporablja vode tako, da ne vpliva škodljivo na vodni režim in naravno ravnoesje vodnih ekosistemov in ne omejuje enake pravice drugih.

(2) Pravico do posebne rabe ali izkoriščanja voda ali vodnega dobra (v nadaljnjem besedilu: vodno pravico) je mogoče pridobiti samo na podlagi vodnega dovoljenja ali koncesije, skladno z določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov.

**8. člen
(pomen pojmov)**

V tem zakonu uporabljeni pojmi imajo naslednji pomen :

1. Vodni režim je sklop naravnih ali umetnih hidroloških, fizikalnih, kemičnih in bioloških lastnosti, ki se nanašajo na površinske in podzemne vode na določenem območju in v določenem času.
2. Območje stoeče somornice je zaprti del morja, ki je ohranil povezavo z morjem, po katerem prihaja vanj vpliv plimovanja in ima vsaj en stalni pritok celinskih voda.
3. Evtrofičnost je obremenjenost voda s hraničnimi snovmi, posebno s spojinami dušika in fosforja, ki pospešujejo rast alg in višjih vodnih rastlin.
4. Neposredno odvajanje voda v podzemne vode je odvajanje odpadnih vod v podzemne vode brez precejanja skozi zemljino ali kamenine, ki so pod površino tal.
5. Plavine so trdni mineralni delci hribin, ki jih celinske tekoče vode plavijo iz izvorov plavin kot rinjene plavine po dnu strug vodotokov ali kot lebdeče plavine z vodnim tokom.
6. Naplavine so trajne ali začasno odložene rečne ali hudourniške plavine.
7. Playje so organski in drugi na vodni površini plavajoči predmeti (debla, vejevje, listje, odpadki itd.).

Predlagamo spremembo:

1. Vodni režim je sklop.....lastnosti površinskih in podzemnih voda na.....

Množica pojmov, delno pa tudi njihov pomen, se je spremenjala od osnutka do osnutka. Tako smo dobili s 6. verzijo razlago kar za 39 pojmov, v 8. verziji pa samo še za 7. Iz ene skrajnosti v drugo.

Pojme bi kazalo razložiti v posebnem dodatku (aneksu) k Zakonu o vodah, in to z jasnimi, enostavnimi in mednarodno primerljivimi definicijami. V času obravnave novega zakona bi bilo prav poznati tudi vire posameznih definicij.

2. Delitev voda

**9. člen
(delitev voda)**

- (1) Vode se delijo na površinske in podzemne vode.
- (2) Površinske vode se delijo na celinske vode in vode morja.

Delitvi voda, kot je tu uvodoma določena, kasnejši členi ne sledijo.

2.1. Celinske vode

2.1.1. Delitev celinskih voda

**10. člen
(tekoče in stoeče celinske vode)**

- (1) Celinske vode se delijo na tekoče in stoeče vode.
- (2) Tekoče vode so naravni vodotoki kot so hudourniki, potoki in reke, ne glede na to, ali imajo stalen ali občasen pretok.
- (3) K tekočim vodam iz prejšnjega odstavka sodijo tudi vodotoki, ki so zgrajeni zaradi prestavitve ali regulacije naravnega vodotoka.
- (4) Stoeče vode so naravna jezera, ribniki, mlake in drugi naravni vodni zbiralniki, ki imajo stalen ali občasen pritok ali odtok tekočih ali podzemnih voda.

k o s n u t k u Z a k o n a o v o d a h

(5) K stoječim vodam iz prejšnjega odstavka sodijo tudi vodni zbiralniki, ki so nastali z zaježitvijo tekočih voda ali zaradi drugega posega v prostor.

(6) K stoječim vodam iz četrtega odstavka tega člena sodijo tudi mokrišča.

Za delitev celinskih voda je uporabljeno kar 6 alinej z deloma izredno nelogičnimi definicijami. Nedoslednosti in površnosti bi se dalo izogniti. Ves 10. člen bi lahko poenostavili s takima definicijama:

- **Tekoče celinske vode so vsi naravni in umetni vodotoki ne glede na njihov stalen ali občasen pretok.**
- **Stoječe celinske vode so naravna jezera, ribniki, mlake, vodni zbiralniki in mokrišča.**

11. člen (vodno zemljišče celinskih voda)

(1) Vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljnjem besedilu: vodno zemljišče) je zemljišče, na katerem je voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki sestavljajo vodni in obvodni habitat, in sega do meje brega. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda od časa do časa še poplavlja.

(2) Meja brega iz prejšnjega odstavka sega do črte normalno visoke letne vode, prve večje geomorfološke spremembe, meje obrežne vegetacije ali do meje vodnega habitata.

(3) Vodno zemljišče, ki je s prostorskim planom namenjeno za graditev objektov, postane stavbno zemljišče skladno z zakonom.

(4) Za določitev parcele vodnega zemljišča iz prvega odstavka tega člena se uporablajo predpisi s področja geodetske službe.

(5) Podrobnejši način določanja meje brega iz drugega odstavka tega člena predpiše Vlada.

V vodnem gospodarstvu smo dozdaj običajno govorili o vodnem prostoru, ki ga sestavljajo vodna in vplivna zemljišča.

Kolikor je vodno zemljišče omejeno z bregom oziroma s črto normalne visoke vode, se postavlja vprašanje, kje pa so potem poplavna zemljišča, močvirna zemljišča, zemljišča za zadrževanje voda, erozijska zemljišča....

“Črta normalno visoke vode” ne odreja ničesar, dokler njena definicija ni podana. Sicer pa je predlagani pojem neznan v svetovni tehnični literaturi.

Sodimo, da je sedanja, že uveljavljena delitev na vodna in vplivna zemljišča razumljivejša in za vodarje sprejemljivejša.

12. člen (celinske vode 1. in 2. reda)

(1) Celinske vode se glede na pomen, ki ga imajo z vidika varstva in rabe voda ter varstva pred škodljivim delovanjem voda delijo na vode 1. in 2. reda.

(2) Celinske vode 1. reda so reke znatnejših pretokov, mejne reke in naravna jezera in sicer: reke Drava, Mura, Sava, Sava Bohinjka in Sava Dolinka, Sora, Soča, Idrijca, Ljubljanica, Unica, Savinja, Krka, Kolpa, mejni odseki reke Sotle ter Bohinjsko jezero, Blejsko jezero, Krnsko jezero, Veliko jezero in ostala jezera iz skupine sedmerih triglavskih jezer in Jezero na Planini pri Jezeru.

(3) Za celinske vode 1. reda se štejejo tudi vodni zbiralniki, ki so nastali z zaježitvijo tekočih voda 1. reda.

(4) Ostale celinske vode so vode 2. reda.

S predlagano delitvijo se odpira tudi pomembno politično vprašanje o pristojnostih, financiranju, pomenu itn., kar pa v tem osnutku ni obdelano.

Delitev celinskih voda na vode 1. in 2. reda bi bila smiselna, če bi bile v zakonu opredeljene in razdelane vsaj pristojnosti države in občin.

2.1.2. Javno dobro in lastninska razmerja celinskih voda

13. člen (naravno vodno javno dobro)

- (1) Vodna zemljišča celinskih voda so naravno vodno javno dobro (v nadalnjem besedilu: vodno dobro).
- (2) Za vodno dobro se pri naravnih jezerih, razen presihajočih, in pri vodnih zbiralnikih, ki so nastali z zaježitvijo tekočih voda 1. reda, šteje tudi zemljišče v tlorisni širini 10 m nad mejo brega.
- (3) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena se za vodno dobro ne štejejo vodna zemljišča presihajočih jezer, v času, ko voda presahne in hudournikov.
- (4) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena vodna zemljišča površinskih stoječih voda, ki so nastale zaradi odvzema ali izkoriščanja mineralnih surovin ali drugih podobnih posegov v prostor in njihova površina ne presega 1000 m², niso vodno dobro.
- (5) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena vodna zemljišča mokrišč niso vodno dobro.

(2) S čim je utemeljena tlorisna širina "10 m", razen s pri nas uobičajenim desetičnim sestavom? Zakaj ni 9 m ? Ali se predlagalec zaveda, da lahko pomeni 1 m širok pas pri zadrževalniku z 10 km obrežja 1 ha obdelovalne zemlje?! (Tudi to je vodnogospodarsko vprašanje)
Meja mora izhajati iz jasne definicije vodnega zemljišča in pogojev, kaj se na določenem vodnem zemljišču lahko dogaja.
Določilo (3) je na moč vprašljivo. Prav hudourniške struge so "predmet izvajanja obvezne javne službe". Kar pa zadeva vode na krasu, je treba posebej poudariti, da jim ta zakonski osnutek namenja sramotno majhno pozornost.

14. člen (javno dobro v lasti države)

- (1) Vodna zemljišča celinskih voda 1. reda so v lasti države.
- (2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka so vodna zemljišča vodnih zbiralnikov, nastalih z zaježitvijo celinskih voda 1. reda, lahko v lasti imetnika vodne pravice do izteka te pravice.

Glej pripombe k 12. členu.

15. člen (nastanek vodnega dobra)

- (1) Pristojni organ iz četrtega odstavka 11. člena tega zakona z odločbo o določitvi parcele vodnega zemljišča ugotovi tudi status vodnega dobra na tej parceli ter na delu parcele zemljišča iz drugega odstavka 13. člena tega zakona.
- (2) Status vodnega dobra se po uradni dolžnosti vpiše v zemljiško knjigo na podlagi odločbe iz prvega odstavka tega člena.

16. člen (grajeno vodno dobro)

- (1) Kmetijska, gozdna ali druga zemljišča, ki so s prostorskim planom namenjena prestavitevi ali regulaciji naravnega vodotoka ali zaježitvi tekočih voda, postanejo vodna zemljišča.
- (2) Vodna zemljišča iz prejšnjega odstavka, namenjena splošni rabi, so grajeno vodno javno dobro (v nadalnjem besedilu: grajeno vodno dobro).
- (3) Za grajeno vodno dobro se lahko določijo tudi vodni objekti in naprave, namenjeni splošni rabi.

k o s n u t k u Z a k o n a o v o d a h

(4) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka grajeno vodno dobro ne morejo postati vodni objekti in naprave, ki so namenjeni obrambi države.

Ker je zakonodajalec v 13. členu vpeljal definicijo naravno vodno dobro, je moral v 16. členu dodati še grajeno vodno dobro. Pod ta čudno zvenec pojem je stlačil umetne vodotoke ter vodne objekte in naprave. S tem je problematiko vodne dobrine dodatno zakompliciral, saj je sedaj vodnemu zemljišču ob odvodnem jarku na vsem lepem ime grajeno vodno dobro.

Koliko enostavnejše bi bilo za naravne in umetne vodotoke ter zemljišča ob njih uporabiti izraz vodna dobra, vodne objekte in naprave pa imenovati vodna infrastruktura.

17. člen

(nastanek grajenega vodnega dobra)

(1) Zemljišča, objekti in naprave iz prejšnjega člena pridobijo status grajenega vodnega dobra z odločbo, ki jo izda ministrstvo, pristojno za vode (v nadalnjem besedilu: ministrstvo), po zaključenem posegu v prostor.

(2) Odločba iz prejšnjega odstavka vsebuje navedbo parcel vodnega ali stavbnega zemljišča.

(3) Za določitev parcele vodnega zemljišča se uporablajo določbe četrtega odstavka 11. člena tega zakona.

(4) Izdaja odločbe iz prvega odstavka tega člena ni dopustna, če objekti iz tretjega odstavka prejšnjega člena nimajo uporabnega dovoljenja, kadar je to predpisano.

(5) Status grajenega vodnega dobra se po uradni dolžnosti vpíše v zemljiško knjigo na podlagi odločbe iz prvega odstavka tega člena.

18. člen

(pravni režim vodnega in grajenega vodnega dobra)

(1) Vodno in grajeno vodno dobro sta pod posebnim varstvom Republike Slovenije.

(2) Vodno in grajeno vodno dobro lahko na način in ob pogojih, ki jih določa ta ali drugi zakoni in na njihovi podlagi izdani pravni akti, uporablja vsakdo (v nadalnjem besedilu: splošna raba).

(3) Vodno dobro se lahko uporablja le tako, da ni ogrožena njegova substanca, izključena njegova naravna vloga ali splošna raba.

(4) Posebna raba ali izkoriščanje vodnega in grajenega vodnega dobra je mogoče samo ob izpolnitvi pogojev iz prejšnjega odstavka tega člena in če ne vpliva bistveno na splošno rabo vodnega dobra ter na način in ob pogojih, ki jih določa ta ali drugi zakoni in na njihovi podlagi izdani pravni akti.

(5) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko minister, pristojen za vode (v nadalnjem besedilu: minister) s predpisom določi območja, kjer je splošna raba vodnega in grajenega vodnega dobra omejena ali prepovedana zaradi varovanja življenja ali zdravja ljudi ali zaradi varstva njegove naravne vloge ali funkcije in predpiše način dovoljene splošne rabe.

19. člen

(pravni režim vodnega in grajenega vodnega dobra v lasti države)

(1) Vodno in grajeno vodno dobro v lasti države nista v pravnem prometu.

20. člen

(prenehanja vodnega dobra)

(1) Vodnim zemljiščem iz 13. člena tega zakona status vodnega dobra preneha, če zemljišče zaradi naravnih dogodkov ali posegov v prostor ne izpolnjuje pogojev iz prvega odstavka 11. člena tega zakona.

(2) Status vodnega dobra preneha tudi na delu zemljišča iz drugega odstavka 13. člena tega zakona, na katerem je zaradi dovoljenega posega v prostor izključena splošna raba.

(3) Prenehanje vodnega dobra ugotovi ministrstvo z odločbo, ki je podlaga za izbris statusa vodnega dobra iz zemljiške knjige, ki se izvede po uradni dolžnosti.

(4) Z odločbo iz prejšnjega odstavka se zemljišče iz prvega odstavka tega člena razvrsti v vrste zemljišč po predpisih s področja kmetijstva ali gozdarstva ali stavbnih zemljišč, v soglasju s pristojnimi ministrstvi.

(5) Zemljišče iz prvega odstavka tega člena, ki mu je prenehal status javnega dobra, je v pravnem prometu.

**21. člen
(prenehanje grajenega vodnega dobra)**

(1) Za prenehanje grajenega vodnega dobra iz drugega odstavka 16. člena tega zakona se uporabljajo določbe prejšnjega člena.

(2) Vodnim objektom ali napravam iz tretjega odstavka 16. člena tega zakona preneha status grajenega vodnega dobra, če so postali trajno nepotrebni za splošno rabo.

(3) O prenehanju grajenega vodnega dobra iz prejšnjega odstavka odloči ministrstvo, če ugotovi, da vodni objekt ali naprava zaradi ogrožanja življenja ali zdravja ljudi ni več primeren za splošno rabo.

(4) Odločba iz prejšnjega odstavka je podlaga za izbris statusa grajenega vodnega dobra iz zemljiške knjige, ki se izvede po uradni dolžnosti.

**22. člen
(posebni primeri prenehanja vodnega ali grajenega vodnega dobra)**

(1) Če postane vodno ali grajeno vodno dobro ali njegov del pomemben za obrambo države ali za opravljanje javnih služb, pa zaradi tega ni več mogoča splošna raba, lahko izda vlada o tem sklep, na podlagi katerega izda ministrstvo odločbo o prenehanju statusa vodnega ali grajenega vodnega dobra.

(2) Prenehanje iz prvega odstavka tega člena se vpiše v zemljiško knjigo skladno z določbami 20. in 21. člena tega zakona.

**23. člen
(predkupna pravica države)**

(1) Če namerava pravna ali fizična oseba, ki ima v lasti vodno zemljišče ali zemljišče iz drugega odstavka 13. člena tega zakona, to zemljišče prodati, ima država predkupno pravico kot prvi predkupni upravičenec.

(2) Če ima zemljišče iz drugega odstavka 13. člena tega zakona status kmetijskega, gozdnega ali stavbnega zemljišča, ima država predkupno pravico kot prvi predkupni upravičenec, ne glede na določbe predpisov s področja kmetijskih in stavbnih zemljišč, ki urejajo vrstni red predkupnih upravičencev.

(3) Pri pravnem prometu zemljišč iz prejšnjih odstavkov se za postopek uveljavljanja predkupne pravice države uporabljujejo določbe predpisov, ki urejajo promet s kmetijskimi ali stavbnimi zemljišči.

**24. člen
(prednostna pravica lastnika vodnega zemljišča)**

(1) Lastnik vodnega zemljišča ima pri pridobitvi vodne pravice prednostno pravico, če izpolnjuje pogoje, ki jih določa ta zakon in drugi predpisi.

(2) Prednostno pravico iz prejšnjega odstavka ima tudi lastnik zemljišča iz drugega odstavka 13. člena tega zakona, če je ni izkoristil lastnik vodnega zemljišča in če izpolnjuje pogoje, ki jih določa ta zakon in drugi predpisi.

25. člen
(oprostitev davka na nepremičnine)

Lastnik vodnega zemljišča je za to zemljišče oproščen plačil davkov na nepremičnine.

Promet z javnim dobrom, torej z nepremičninami, naj ne bi bil stvar Zakona o vodah. Za to imamo vendar finančno zakonodajo.

26. člen
(sprememba struge vodotoka/zapuščena struga vodotoka)

(1) Če zaradi naravnih dogodkov celinske vode začasno ali trajno zapustijo dosedanje vodno zemljišče, vzpostavitev prejšnjega stanja ni dovoljena.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka je prejšnje stanje dovoljeno vzpostaviti, če je to potrebno zaradi zagotovitve varstva pred škodljivim delovanjem voda, nemotenega izvajanja že pridobljene vodne pravice ali običajne rabe nepremičnin, razen če bi vzpostavitev prejšnjega stanja pomenila tveganje za ponovitev dogodkov iz prejšnjega odstavka.

Kako pa naj vemo, ali so vode začasno ali trajno zapustile dosedanje vodno zemljišče? Načeloma mora imeti prednost vzpostavitev prejšnjega stanja. Ob ujmah gre najpogosteje celo za nujno, takojšnje ukrepanje. Sicer je pa ta člen glede na kasnejša določila o urejanju vodotokov in varstvu pred škodljivim delovanjem voda nesmiseln.

27. člen

(1) Lastnik zemljišča, imetnik vodne pravice ali izvajalec javne službe vloži pobudo za vzpostavitev prejšnjega stanja na ministrstvo najkasneje v enem letu od zaključka leta, v katerem so vode zapustile dosedanje zemljišče.

(2) Pobuda iz prejšnjega odstavka mora vsebovati dokaz o lastništvu nepremičnine ali dokazilo o obstoju vodne pravice ali izvajanja javne službe, prikaz prejšnjega stanja in projekt njegove ponovne vzpostavitve.

(3) O pobudi za vzpostavitev prejšnjega stanja odloča ministrstvo, pri čemer mora upoštevati ohranjanje značilnosti vodnega režima in naravno ravnovesje voda in vodnih habitatov ter koristi zaradi vzpostavitve prejšnjega stanja, ki se nanašajo na običajno rabo nepremičnin ali izvajanje vodne pravice.

(4) Investitor izvedbe vzpostavitve v prejšnje stanje je pubudnik iz prvega odstavka tega člena.

(5) Strokovni nadzor nad izvedbo del, potrebnih za vzpostavitev prejšnjega stanja, ki jih opravlja osebe zasebnega prava, opravlja izvajalec javne službe urejanja voda.

Ta člen kaže glede na pripombe k predhodnemu členu temeljito predelati.
Pojavlja se pojem izvajalec javne službe. Ta tehnicistična skovanka sicer prihaja iz drugega zakona, pa vendar - ali se je res ne bi dalo nadomestiti s kakim slovensko zvenecim izrazom?
Ali je izvajalec javne službe lahko investitor? (4)

28. člen

(1) Lastnik in drug upravičenec zemljišča ki meji na zemljišče, na katerem je dovoljeno vzpostaviti prejšnje stanje, mora dopustiti začasno uporabo svojega zemljišča.

(2) Če je zaradi vzpostavitve prejšnjega stanja prišlo na zemljišču iz prejšnjega odstavka do dejanske škode, jo mora investitor odpraviti ali plačati odškodnino.

29. člen

(1) Če ne pride do vzpostavitve prejšnjega stanja, trajno zapuščenemu vodnemu zemljišču preneha status vodnega zemljišča, če

ministrstvo presodi, da vodno zemljišče ni več potrebno zaradi ohranjanja vodnega režima ali varstva pred škodljivim delovanjem voda.

(2) Zemljišču iz prejšnjega odstavka preneha status vodnega dobra skladno z določbami 20. člena.

(3) Če je zapuščeno vodno zemljišče v lasti države, se lahko po izvedenem postopku ukinitev statusa vodnega dobra takšno zemljišče zamenja za enako površino z vodo prekritega zemljišča v lasti pravne ali fizične osebe zasebnega prava, ali proda.

(4) Zemljišče, ki ga je prekrila voda, pa na njem ni bilo vzpostavljeno prejšnje stanje, postane vodno zemljišče in pridobi status vodnega dobra skladno z določbami 15. člena tega zakona.

(5) Zemljišče iz prejšnjega odstavka, ki ga je prekrila celinske vode 1. reda in ni v lasti države, preide v last države na podlagi pravnih poslov.

(6) Če ne pride do sklenitve pravnega posla, preide zemljišče iz prejšnjega odstavka v last države v skladu z določbami predpisov, ki urejajo razlastitev.

**30. člen
(otok v strugi vodotokov)**

Če nastane v celinskih vodah zaradi naplavin ali umikanja vode trajno okopnjenje ozioroma otok, ohrani status vodnega zemljišča in status vodnega dobra.

Izreka ni jasna. Kaj ohrani status? Otok? Saj ga ni bilo.

2.2. Morje

2.2.1. Razvrstitev morja

**31. člen
(razvrstitev morja)**

(1) Vode morja so notranje morske vode in teritorialno morje po določbah pomorskega zakonika (v nadaljnjem besedilu: morje).

(2) Morje je voda 1. reda.

**32. člen
(vodno zemljišče morja)**

(1) Vodno zemljišče morja (v nadaljnjem besedilu: vodno zemljišče) je dno notranjih morskih voda in teritorialnega morja z morskim obrežjem do meje med obrežjem in obalo (v nadaljnjem besedilu: obalna črta).

(2) Vodno zemljišče je tudi struga ali dno rečnih ustij do meje med celinsko vodo in morjem v profilu struge vodotoka, do koder je v obdobju nizkega vodostaja morja in nizkih pretokov vodotoka zaradi prisotnosti morja opazna znatna porast slanosti.

(3) Obalna črta se določi na podlagi aritmetičnega povprečja najvišjih vodostajev morja na istem mestu.

(4) Podrobnejši način določanja obalne črte in meje iz prejšnjih odstavkov predpiše Vlada.

(5) Za določitev parcele vodnega zemljišča se uporabljo predpisi s področja geodetske službe, parcela vodnega zemljišča pa se vpiše v zemljiško knjigo.

Določitev obalne črte z aritmetičnim povprečjem najvišjih vodostajev je tehnično sporna.

2.2.2. Javno dobro in lastninska razmerja morja

33. člen

(naravno morsko javno dobro)

(1) Vodno zemljišče in del zemljišča nad obalno črto v tlorisni širini 10 m je naravno morsko javno dobro (v nadaljnjem besedilu: morsko dobro).

(2) Vodno zemljišče iz prejšnjega odstavka je v lasti države.

Naša pripomba je podobna oni k 13. členu. Glede na dolžino naše morske obale je treba širino morskega dobra od primera do primera smiselno določiti. (33/1)

Naziv morsko dobro za zemljišče ni primeren, ker lahko izzove povsem drugačne predstave, npr. morske sadeže. Zato predlagamo enako poimenovanje kot pri celinskih vodah: morska vodna dobrina.

34. člen

(nastanek in prenehanje morskega dobra)

(1) Za nastanek in prenehanje morskega dobra se smiselno uporabljajo določbe 15. in 20. člena tega zakona.

35. člen

(grajeno morsko javno dobro)

(1) Grajeni objekt na vodnem ali z njimi povezanem zemljišču (grajena morska obala, valolom in podobno), ki je namenjen splošni rabi, je grajeno morsko javno dobro (v nadaljnjem besedilu: grajeno morsko dobro).

(2) Za grajeno morsko javno dobro se šteje tudi depresijsko zemljišče in zemljišče, ki je nastalo kot nasip ali zasip na vodnem zemljišču.

(3) Ne glede na določbe prejšnjih odstavkov grajeno morsko dobro ne more postati grajeni objekt na zemljišču iz prvega odstavka tega člena, ki je namenjen obrambi države.

Enako kot pri 33. členu namesto grajeno morsko dobro predlagamo morska vodna infrastruktura.

Morsko dno ni obdelano. Slovenija je podpisnik Barcelonske konvencije in iz nje izhajajočega protokola, ki ureja vprašanja varovanja morskega dna. V lastni zakonodaji smo dolžni sprejete obveznosti uveljaviti.

Depresijska zemljišča so pomembno vprašanje pa jim je treba posvetiti primerno pozornost.

Nikakor pa ne vzdrži trditev, da je depresijsko zemljišče "grajeno javno dobro". Če je sploh javna dobrina.

36. člen

(nastanek in prenehanje grajenega morskega dobra)

(1) Za nastanek in prenehanje grajenega morskega dobra se smiselno uporabljajo določbe 17. in 21. člena tega zakona.

37. člen

(pravni režim morskega in grajenega morskega dobra)

Za pravni režim morskega in grajenega morskega dobra se uporabljajo določbe 18. člena tega zakona.

2.3. Podzemne vode

**38. člen
(vrste)**

(1) Podzemne vode so:

1. podzemne vode, ki se v zasičeni coni poroznih kamnin prosto gibljejo,
2. podtalnica kot podzemna voda v pripovršinskih vodonosnikih,
3. izviri, kot naravni iztoki podzemnih voda,
4. mineralne, termalne in termomineralne vode.

(2) Kriterije za razvrstitev voda v mineralne, termalne ali termomineralne vode predpiše Vlada.

**Podzemne vode so opredeljene površno in strokovno sporno. Med podzemne prištevamo tudi:
vode v polprepustnih, slaboprepustnih in nepropustnih kameninah (kraški vodotoki).**

Spološna ugotovitev:

Temeljne določbe so grajene na tezi, da so vse vode, na površini in pod površino zemlje, javna dobrina. Ob tem pa je zanemarjena razmejitve voda na javne in zasebne (privatne) vode, kar je temeljnega pomena za gospodarjenje z vodami. Temu vprašanju se zakon ne more izogniti. Pa tudi vprašanju, ki zadeva obveznosti lastnikov zemljišč, po katerih tečejo vode, ne. (Pa menda ne misli država skrbeti tudi za manjše potoke in občasne vodotoke na privatnih zemljiščih!)

3. Omejitve lastninske pravice na vodnih in z vodami povezanih zemljiščih

V globalnem Zakonu o vodah bi se dala omejitev lastninske pravice obdelati z največ štirimi členi, medtem ko bi Zakon o vodnem pravu nedvomno zahteval širši pristop.

Sicer pa z omejevanjem lastninske pravice že posegamo na področja drugih zakonov in je od primera do primera vprašljivo, katera "pravica" ima prednost, lastninska ali vodarska (okoljska).

**39. člen
(opredelitev)**

(1) Zaradi zagotovitve splošne in posebne rabe voda, vodnega ali morskega dobra ter opravljanja javnih služb po tem zakonu je lastnik ali uporabnik vodnega in z njim povezanega zemljišča dolžan trpeti omejitve svojih pravic, skladno z določbami tega zakona.

(2) Zaradi razlogov iz prejšnjega odstavka se lahko lastninska ali druga stvarna pravica na zemljišču iz prejšnjega odstavka ali drugi nepremičnini v javno korist odvzame ali omeji v primerih, ki jih določa ta zakon in na način in pod pogoj, ki jih določajo predpisi, ki urejajo razlastitev.

... uporabnik vodnega in z njim povezanega zemljišča....

Preohlapno!

40. člen
(omejitve zaradi pravnega režima javnega dobra)

(1) Lastnik vodnega zemljišča ali drug upravičenec mora dopustiti splošno in posebno rabo voda ter opravljanje javnih služb po tem zakonu brez odškodnine.

(2) Določbe prejšnjega odstavka ne veljajo, če imetnik vodne pravice ali izvajalec dejavnosti iz prejšnjega odstavka na vodnem zemljišču v lasti osebe iz prejšnjega odstavka zgradi objekt ali napravo.

Dokler splošna in posebna raba voda nista natančno opredeljena, se do predloga ni moč opredeliti.

41. člen
(omejitve, povezane s splošno rabo voda)

(1) Lastnik ali drug upravičenec vodnega in z njim povezanega zemljišča mora dopustiti vsakomur neškodljiv prehod čez svoje zemljišče do vodnega ali morskega dobra, če ta v primerni oddaljenosti ni mogoč po javnih ali zasebnih cestah ali poteh.

(2) Lastnik zemljišč zaradi omejitev iz prejšnjega odstavka nima pravice do odškodnine, razen za dejansko škodo.

Le zakaj bi bilo treba vsakomur dopuščati prehod čez zemljišče, ki ni javna dobrina?! (1)
Prehod mora biti neškodljiv, a vendar je zarj treba plačati škodo! (?)

42. člen
(omejitve, povezane z opravljanjem javnih služb)

(1) Lastnik ali drug upravičenec vodnega in z njim povezanega zemljišča mora dovoliti dostop na to zemljišče osebi, ki opravlja javno službo po tem zakonu.

(2) Lastnik ali drug upravičenec zemljišča iz prejšnjega odstavka nima pravice do odškodnine, razen za dejansko škodo, povzročeno z deli iz prejšnjega odstavka tega člena, razen, če imajo od opravljenih del korist.

(3) Zahtevke za povračilo škode iz prejšnjega odstavka je treba vložiti najkasneje v treh mesecih od dneva, ko je izvajalec del iz prvega odstavka tega člena prizadetemu lastniku zemljišča dokazljivo sporočil dokončanje del ali v treh mesecih od dneva, ko je prizadeti zvedel za škodo.

Glede dostopa do vodnega zemljišča običajno ni težav, kadar gre za posamezne osebe. Problemi največkrat nastopijo zaradi razne "mehanizacije". (1)
"...imajo od opravljenih del korist." Kdo? Sicer pa - kaj bi z nekoristno javno službo? (2)

43. člen
(omejitve, povezane z raziskovanjem podzemnih voda)

(1) Lastnik ali drug upravičenec zemljišča nad zalogami podzemne vode je dolžan dopustiti postavitev in obratovanje merilnih naprav, izkopalna in vrtalna dela, poskusna črpanja, odvzem vzorcev tal in podobno, dela, povezana s sledilnimi preizkusi in transportom snovi (propagacijo), če so ta dela povezana z raziskovanjem podzemnih voda.

(2) Lastnik zemljišča iz prejšnjega odstavka nima pravice do odškodnine, razen za dejansko škodo, povzročeno z deli iz prejšnjega odstavka.

Ni rečeno, da se raziskave opravljajo nad zalogami podzemne vode. (1)

44. člen
(razlastitev zaradi splošne rabe)

Če drugače ni mogoče zagotoviti splošne rabe voda, lahko ministrstvo zahteva omejitev lastninske pravice z ustanovitvijo stvarne služnosti prehoda preko zemljišča iz 41. člena tega zakona skladno s predpisi, ki urejajo razlastitev.

45. člen**(razlastitev zaradi posebne rabe ali izkoriščanja voda)**

(1) Če imetnik vodne pravice, ki sam ni lastnik vodnega ali z vodami povezanega zemljišča ali zemljišča nad zalogami podzemnih voda, potrebuje pa ga za izvedbo posega v prostor, ki je povezan s pridobljeno vodno pravico, lahko da ministrstvu pobudo za omejitev ali odvzem lastninske pravice lastniku tega zemljišča, če se z njim ni uspel dogovoriti o odkupu nepremičnine ali za sporazumno omejitev lastninske ali druge stvarne pravice.

(2) Ministrstvo vloži predlog za izvedbo postopka omejitve ali odvzema lastninske pravice na zemljišču iz prejšnjega odstavka zato, da se v javni korist omogoči uresničitev podeljene vodne pravice.

(3) Odvzem ali omejitev lastninske pravice iz prejšnjega odstavka se izvede v korist države.

(4) Odškodnino za omejitev ali odvzem lastninske pravice mora razlaščencu plačati imetnik vodne pravice.

(5) Imetnik vodne pravice pridobi na zemljišču, na katerem se lastninska pravica odvzame v korist države, stavbno pravico v skladu z zakonom.

Nepravilna in pomanjkljiva izražava. (1)

Kako lahko dobi nekdo vodno pravico za poseg na določenem vodnem zemljišču, če ni niti lastnik tega zemljišča, niti nima urejenega dostopa do njega? (1)

46. člen**(razlastitev zaradi opravljanja javnih služb)**

(1) Če drugače ni mogoče zagotoviti opravljanja javnih služb po tem zakonu, lahko ministrstvo zahteva omejitev lastninske pravice z ustanovitvijo stvarne služnosti prehoda preko zemljišča iz 41. člena tega zakona skladno s predpisi, ki urejajo razlastitev.

(2) Za izgradnjo vodnega objekta in naprave, namenjene opravljanju javne službe po tem zakonu ali za izgradnjo objekta in naprave, namenjene opravljanju javne službe po drugih predpisih, se lahko odvzame ali omeji lastninska pravica na vodnem in z njimi povezanem zemljišču v skladu s predpisi, ki urejajo razlastitev.

47. člen**(pravice lastnika z vodnim zemljiščem povezanega zemljišča)**

(1) Ne glede na določbe 42. člena tega zakona ima lastnik z vodnim zemljiščem povezanega zemljišča pravico do odškodnine, če je uporaba tega zemljišča zaradi omejitev in prepovedi 42. tega zakona trajno onemogočena ali bistveno otežena.

(2) Lastnik zemljišč iz prvega odstavka tega člena lahko v primerih iz prejšnjega odstavka namesto odškodnine od ministrstva zahteva odkup ali zamenjavo za drugo enakovredno zemljišče.

(3) Če do sklenitve pravnega posla iz prejšnjega odstavka ne pride v roku šestih mesecev od dne, ko je ministrstvo prejelo zahtevo iz prejšnjega odstavka, ima lastnik zemljišča iz prejšnjega odstavka pravico zahtevati sklenitev pravnega posla pred rednim sodiščem.

4. Pravni režim vodnih objektov in naprav

48. člen**(vodni objekt in naprava)**

(1) Vodni objekt in naprava je:

1. objekt in naprava, neposredno namenjena izvajanju javne službe po tem zakonu (v nadaljnjem besedilu: vodna infrastruktura),
2. objekt in naprava, namenjena posebni rabi ali izkoriščanju voda,

3. vodna infrastruktura, ki se uporablja tudi za izvajanje drugih javnih služb ali za namene iz 2. točke tega odstavka (v nadaljnjem besedilu: večnamenski vodni objekt in naprava).

(2) Minister s predpisom podrobneje določi objekte in naprave iz prejšnjega odstavka in način njihove uporabe.

Kdo bi si mislil, da so vodna infrastruktura samo tisti objekti in naprave, ki neposredno služijo izvajanju javne službe. (1)

(To se čuje tako, kot da bi bila najprej neka javna služba, nato pa so zaradi nje zgradili objekte in naprave, da bi lahko izvajala svoje nejasno poslanstvo.)

Vodni objekti in naprave so enkrat opredeljeni kot grajeno vodno dobro (16. člen), sedaj pa kot vodna infrastruktura. To je nepotrebno podvajanje in še enkrat kaže, kako je delitev dobrine na "javno dobro" in "grajeno javno dobro" nesmiselna.

Nasploh pa bi bilo treba opraviti smotrmejšo klasifikacijo vodnih objektov in naprav oziroma vodne infrastrukture, še prej pa natančno povedati, kaj je opravljanje vodarskih javnih služb. Za popolno in pravilno razumevanje predlaganih določil mora biti vse to opravljeno že v tem zakonu, ne pa s kasnejšimi ministrovimi predpisi.

4.1. Vodna infrastruktura

49. člen (pravni režim)

(1) Vodna infrastruktura je lahko v lasti države, lokalnih skupnosti ali drugih oseb javnega prava.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka je lahko vodna infrastruktura, ki jo zgradi oseba, ki je pridobila koncesijo za izvajanje javne službe po tem zakonu, v njeni lasti do prenehanja koncesijskega razmerja, prenos vodne infrastrukture v last oseb iz prvega odstavka pa se podrobneje uredi s koncesijsko pogodbo.

(3) Vodno infrastrukturo se lahko uporablja samo za opravljanje javnih služb, razen če ni s tem zakonom določeno drugače.

(4) Vodno infrastrukturo je treba redno vzdrževati, pri čemer nosi stroške vzdrževanja njen lastnik.

(5) Na stvareh, ki sestavljajo vodno infrastrukturo, ni mogoče ustanoviti hipoteke ali jih dati v zastavo.

(6) Služnosti in druge stvarne pravice je mogoče ustanoviti na nepremičninah, ki sestavljajo vodno infrastrukturo le, če to ne nasprotuje njihovemu namenu.

(7) Na vodno infrastrukturo ni mogoče poseči z izvršbo.

50. člen (grajeno vodno dobro)

(1) Vodni infrastrukturi se lahko, če jo je mogoče nameniti tudi splošni rabi, določi status grajenega vodnega dobra, v skladu z 16. členom tega zakona.

(2) Pri uporabi vodne infrastrukture za namene, zaradi katerih je bila razglašena za grajeno vodno dobro, ima opravljanje javnih služb prednost pred splošno rabo.

4.2. Večnamenski vodni objekt in naprava

51. člen (opredelitev in pravni režim)

(1) Za uporabo večnamenskega vodnega objekta in naprave skleneta njegov upravljalec in oseba, ki namerava uporabljati vodno infrastrukturo za druge namene, pogodbo, s katero podrobneje uredita upravljanje, rabo in vzdrževanje tega objekta in naprave.

- (2) S pogodbo iz prejšnjega odstavka mora soglašati minister.
- (3) Pogodba iz prvega odstavka tega člena mora biti sklenjena pred pričetkom uporabe vodne infrastrukture za druge namene.
- (4) Pri uporabi večnamenskega objekta in naprave ima opravljanje javne službe po tem zakonu prednost pred ostalimi dejavnostmi, za katere se uporablja.

4.3. Vodni objekt in naprava, namenjen posebni rabi ali izkoriščanju voda

**52. člen
(opredelitev)**

Vodni objekt in naprava, namenjen rabi ali izkoriščanju voda, je nepremična in premična stvari, ki jo lastnik ali drug upravljalec uporablja samo za rabo ali izkoriščanje voda.

Le kaj je imel v mislih predlagatelj ob premičnem vodnem objektu in napravi? S tem vprašanjem mu ne bi težili, če bi bil vodno infrastrukturo pravočasno razčlenil.

**53. člen
(pravila ravnanja)**

- (1) Vodni objekt in naprava iz prejšnjega člena je v lasti imetnika vodne pravice.
- (2) Prenos objekta in naprave iz prejšnjega odstavka v last države se podrobneje uredi z vodnim dovoljenjem ali s koncesijo.
- (3) Imetnik vodne pravice mora zagotoviti varstvo svojega objekta in naprave, namenjene posebni rabi ali izkoriščanju voda pred škodljivim delovanjem voda z izgradnjo posebnih objektov ali na drug ustrezni način in ga redno vzdrževati v skladu z vodnim dovoljenjem ali koncesijo.
- (4) Z vodnim dovoljenjem ali koncesijo se v skladu z zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi lahko določi dolžnost imetnika vodne pravice, da objekt in napravo po prenehanju vodne pravice odstrani na lastne stroške.
- (5) V aktu iz prejšnjega odstavka se podrobneje določi tudi obveznost in način izvajanja monitoringa naravnih pojavov, povezanih s posebno rabo ali izkoriščanjem in monitoringa vpliva objekta in naprave na vodni režim ter način sporočanja podatkov ministrstvu.
- (6) Imetnik vodne pravice je dolžan redno odstranjevati plavje in naplavine na način in v obsegu, določenim v vodnem dovoljenju ali koncesiji.
- (7) Imetnik vodne pravice iz prvega odstavka tega člena je dolžan izvajati obveznosti iz prejšnjih odstavkov na lastne stroške.
- (8) Imetnik vodne pravice mora dopustiti izvajalcu javnih služb po tem zakonu prednostno in brezplačno uporabo odstranjenih naplavin.
- (9) Če izvajalec javne službe po tem zakonu ne potrebuje odstranjenega plavja in naplavin, lahko imetnik vodne pravice uporabi plavje in naplavine za lastne potrebe, jih proda ali v skladu s predpisi odloži.
- (10) Z vodnim dovoljenjem ali koncesijo se lahko določijo imetniku vodne pravice tudi druge obveznosti, ki so potrebne zaradi varstva voda in varstvom pred škodljivim delovanjem voda.
- (11) Način obratovanja in vzdrževanja vodnega objekta ali naprave določi imetnik vodne pravice s pravilnikom.

k o s n u t k u Z a k o n a o v o d a h

(12) Pravilnik iz prejšnjega odstavka mora vsebovati pogoje, določene v vodnem dovoljenju ali koncesiji, ki se nanašajo na varstvo voda in varstvo pred škodljivim delovanjem voda ter podrobneje določajo način obratovanja posameznega objekta in naprave.

(13) Imetnik vodne pravice mora poslati pravilnik pristojni inšpekciji v enem mesecu od pridobitve uporabnega dovoljenja.

Poleg obveznosti imetnika vodne pravice glede vzdrževanja objektov in naprav bi bilo treba navesti tudi obveznosti javne službe, da bo z vzdrževanjem vodne dobrine trajno zagotovila nemoteno obratovanje vodnega objekta in naprave.

Sicer pa so v primerih vodnih objektov in naprav, namenjenih posebni rabi ali izkoriščanju voda, pravila ravnanja jasno določena z vodopravnim dovoljenjem in koncesijo, in jih tu ni potrebno posebej navajati. Nepotrebitno raztegovanje in obremenjevanje zakona s samovšečnimi pravniškimi formulacijami.

II. del: UPRAVLJANJE Z VODAMI

V vsem osnutku naj se pojem upravljanje z vodami zamenja z gospodarjenje z vodami!.

54. člen (upravljanje z vodami)

(1) Upravljanje z vodami temelji na:

1. upoštevanju celovitosti vodnega ekosistema,
2. usmeritvi v vode ohranjujoči razvoj, utemeljeni na dolgoročnem varstvu razpoložljivih vodnih virov,
3. preprečevanju nadaljnjeega obremenjevanja in nesmotrne rabe ali izkoriščanja voda,
4. upoštevanju novih dognanj znanosti o naravnih zakonitosti,
5. ekonomskem ovrednotenju voda in uveljavljanju polne cene za obremenjevanje ali rabo voda,
6. soodločanju javnosti.

(2) Upravljanje z vodami sestavljajo dejavnosti in ukrepi, potrebni za ohranitev ali izboljšanje živiljenjskih razmer živalskega in rastlinskega sveta v vodnih habitatih ter ohranitev naravnega ravnovesja; dejavnosti in ukrepi za zagotavljanje varstva voda pred onesnaževanjem, zagotavljanje potrebnih količin vode primerne kakovosti za različne vrste rabe (varstvo vodnih količin), urejanje voda, zagotavljanje enotnosti in povezanosti vodnega režima ter omogočanje različnih oblik rabe ali izkoriščanja voda.

Predlagamo takole formulacijo:

(1) Gospodarjenje z vodami temelji na:

1. spoštovanju celovitosti ekosistema in njegove vodne sfere,
2. trajnem in vsestranskem varovanju vode,
3. upoštevanju novih znanstvenih dognanj,
4. upoštevanju sodobnih načel optimizacije in ekonomizacije ter
5. soodločanju javnosti.

Ob očitni naravovarstveni usmeritvi predlaganega zakona ponovno ugotavljamo, da so v okviru t. i. upravljanja voda (očitno zavestno) izpuščeni ukrepi in dejavnosti, ki bi trajno zagotavljali varstvo človekovega živiljenja in zdravja ter njegovega premoženja. (2)

K temu vprašanju se pri svojih nadaljnjih pripombah ne bomo več vračali. Človekove pravice (in ne le dolžnosti) v odnosu do vode pa bi bilo treba pri kasnejših podrobnejših opredelitvah smiselnoupoštevati.

Enako velja za vprašanja gospodarjenja z vodami (vodno gospodarstvo).

1. Teritorialne podlage za upravljanje z vodami

Zakaj "teritorialne", t. j. "ozemeljske"? Predlagamo:

Vodno-gospodarske podlage

55. člen (vodna območja)

(1) Za zagotavljanje celovitega upravljanja z vodami se ob upoštevanju enotnosti in povezanosti vodnega režima v povodjih v Republiki Sloveniji oblikujejo naslednja vodna območja:

1. vodno območje reke Mure,
2. vodno območje reke Drave,
3. vodno območje reke Save,
4. vodno območje reke Soče,
5. vodno območje morja s pritoki.

(2) Meje vodnih območij določi vlada na podlagi razvodnic površinskih voda.

2. Programiranje in načrtovanje na področju upravljanja z vodami

56. člen

Podlaga za upravljanje z vodami so program upravljanja z vodami, državni načrt upravljanja z vodami in načrti upravljanja z vodami po posameznih povodjih.

2.1. Program upravljanja z vodami

57. člen (program upravljanja z vodami)

(1) S programom upravljanja z vodami se določi državna politika vode ohranjujočega upravljanja z vodami.

(2) Program upravljanja z vodami vsebuje predvsem:

1. opis geografskih, geoloških, hidrografskih in demografskih značilnosti vodnih območij,
2. popis živalskih in rastlinskih vrst in njihovih habitatov v vodnih območjih ter ohranjenost naravnega ravnotesja,
3. opis rabe prostora ter dejavnosti po vodnih območjih,
4. razporeditev, zaloge in značilnosti voda,
5. usmeritve za ohranitev živalskih in rastlinskih vrst in njihovih habitatov v vodnih območjih in izboljšanje njihovih življenjskih razmer,
6. usmeritve za ohranitev ali vzpostavitev porušenega naravnega ravnotesja v vodnih območjih,
7. smernice za določitev monitoringa površinskih in podzemnih voda,
8. potrebe po vodi ter način zagotavljanja zadostnih količin vode za različne namene,
9. varstvo voda pred obremenjevanjem,
10. smernice za urejanje voda in varstvo pred škodljivim delovanjem voda,
11. določitev ukrepov za doseganje ciljev,
12. smernice za izdelavo državnih načrtov upravljanja z vodami,
13. druga vprašanja, pomembna za upravljanje z vodami in zagotavljanje enotnosti vodnega režima.

(3) Program upravljanja z vodami temelji na ugotovitvah znanstvenega raziskovanja, rednem spremeljanju stanja in pojavorov, povezanih z vodami in njihovo rabo ali izkoriščanjem, ekonomskem ovrednotenju voda ter sprejetih mednarodnih obveznostih, ob upoštevanju posebnosti posameznega vodnega območja ter na načelu celovitega varstva okolja.

58. člen

Program upravljanja z vodami sprejme Državni zbor na predlog vlade.

Zakaj smo kot podlago izločili vodnogospodarske osnove, izviren vodarski dokument, ki je (tudi še sedaj!) podlaga slehernemu vodnogospodarskemu programiranju in načrtovanju?

V 57. členu je (1) v vsebinskem in izraznem pogledu čisto skrupcalo, "S programom upravljanja se določi državna politika upravljanja z vodami"!! Program = državna politika? "Ma nemoj"!

Sicer pa - zakaj ravno v našem vodnem zakonu ne bi smeli govoriti o državni strategiji na področju voda in o nacionalnem vodnogospodarskem programu? Zakaj se predlagatelji temu upirajo?

Zakaj bi se morale vode in vodarstvo ravno v Sloveniji, kjer je vodno bogastvo izjemna komparativna prednost, zavijati v celofan na hitrico sprejetega in zato nedorečenega Zakona o varstvu okolja?

Predlagamo, da se predlagano besedilo nadomesti z določili, ki bodo uzakonila sprejetje državne strategije na področju voda in nacionalnega vodnogospodarskega programa. Njun namen in vsebina naj se v zakonu le globalno opredelita. Medtem ko naj bi strategijo predstavljale zlasti ključne dolgoročne razvojne smernice, pa naj bi bil nacionalni program – karseda stvaren zakonski dokument s konkretno navedenimi in časovno opredeljenimi nalogami, fanačnimi zagotovili itn. Primerne vzore lahko najdemo v sorodnih infrastrukturmih branšah.

2.2. Načrti upravljanja z vodami

59. člen

(1) Za izvedbo programa upravljanja z vodami se izdelajo načrt upravljanja vodnih območij in načrti upravljanja povodij.

(2) Načrti iz prejšnjega odstavka so sestavljeni iz opisnega in izvedbenega dela.

2.2.1 Načrt upravljanja vodnih območij

60. člen

Načrt upravljanja vodnih območij se izdela kot skupni načrt upravljanja z vodami na območju države in po posameznih vodnih območjih.

**61. člen
(opisni del)**

(1) Opisni del načrta upravljanja vodnih območij vsebuje opis in ovrednotenje stanja vodnega režima in razdelavo ciljev iz državnega programa.

(2) Opis stanja vodnega režima vsebuje zlasti:

1. meje vodnih območij,
2. seznam voda 1. in 2. reda,
3. klasifikacijo voda v razrede po kakovosti in trofičnosti ter po naravovarstvenem pomenu,
4. opis geografskih, geoloških, hidrografskeh, demografskih značilnosti vodnih območij,
5. povzetek rezultatov monitoringa stanja voda, varstvenih in ogroženih območij,
6. popis živalskih in rastlinskih vrst in njihovih habitatov v vodnem prostoru ter ohranjenost naravnega ravnotesja,
7. bilance vodnih količin na vodnih območjih,
8. območja voda, zavarovana po predpisih s področja varstva naravnih vrednot,
9. varstvena območja,

10. ogrožena območja,
11. območja zalog podzemnih voda,
12. območja z zalogami mineralnih, termalnih in termomineralnih voda,
13. opis obstoječe rabe voda in prostora ter dejavnosti na vodnih območjih,
14. določitev mejnih in prekomejnih voda ter obveznosti iz mednarodnih pogodb,
15. razvojne možnosti in ranljivost voda na vodnih območjih.

62. člen
(izvedbeni del)

(1) Izvedbeni del načrta upravljanja vodnih območij vsebuje podrobnejšo razdelavo ciljev iz državnega programa, določitev problemov na področju na območju države in po vodnih območjih, povezanih z obremenjevanjem ali obremenjenostjo voda, vodnimi količinami in varstvom pred škodljivim delovanjem voda, ukrepe, potrebne za izvedbo državnega programa upravljanja z vodami in odpravo ugotovljenih problemov, možne rabe ali izkoriščanja voda ter izkodišča za načrte upravljanja posameznih povodij.

(2) Ukrepi, potrebni za izvedbo ciljev, so zlasti:

1. načrtovanje ukrepov, potrebnih za izboljšanje količinskega stanja površinskih in podzemnih voda,
2. načrtovanje izboljšanja kakovostnega stanja voda (prehod v višji razred),
3. načrtovanje varstvenih in ogroženih območij,
4. načrtovanje gradnje vodne infrastrukture in drugih posegov v prostor, povezanih z opravljanjem javnih služb po tem zakonu,
5. določitev pogojev za zajem celinskih in podzemnih voda za oskrbo s pitno vodo ter ukrepov za izvajanje režima na vodovarstvenih območjih,
6. določitev pogojev za rabo ali izkoriščanje mineralnih, termalnih in termomineralnih voda.

(3) Izvedbeni del načrta vsebuje tudi analizo že izvedenih ukrepov in okvirno določitev potrebnih sredstev javne porabe.

(4) V izvedbenem delu načrta se opredelijo tudi izhodišča za izvedbeni del načrta upravljanja po povodjih.

63. člen
(sprejem)

(1) Načrt upravljanja vodnih območij sprejme vlada.

(2) Načrt iz prejšnjega odstavka se usklajuje s spremembami v vodnem režimu ter spremembami v gospodarskem in družbenem razvoju, pri čemer lahko Vlada spreminja načrt v celoti ali po posameznih vodnih območjih.

(3) Načrt upravljanja vodnih območij se izdela za obdobje, ki ni daljše od 6 let.

(4) Pred iztekom obdobja iz prejšnjega odstavka ministrstvo izdela poročilo o izvedenih ukrepih ter oceno doseganja ciljev.

(5) Na podlagi poročila iz prejšnjega odstavka se načrt ponovno izdela ali pa Vlada odloči o njegovi spremembi ali podaljšanju.

2.2.2. Načrti upravljanja povodij

64. člen

Načrti upravljanja povodij se izdelajo za posamezna povodja ali njihov del v okviru posameznega vodnega območja.

65. člen
(opisni del)

(1) Opisni del načrta upravljanja povodij vsebuje opis in ovrednotenje stanja vodnega režima in razdelavo ciljev iz načrta upravljanja vodnih območij.

k o s n u t k u Z a k o n a o v o d a h

(2) Opis stanja vodnega režima na posameznem povodju vsebuje zlasti:

1. določitev pripadajočih varstvenih in ogroženih območij iz načrta upravljanja vodnih območij,
2. hidrološke podatke povodja ali dela povodja,
3. povzetek rezultatov monitoringa stanja voda, varstvenih in ogroženih območij na območju povodja,
4. opis obstoječe rabe voda v povodju ali delu povodja ter prostorsko razporeditev vodnih objektov ali naprav, namenjenih posebnemu rabi ali izkoriščanju voda ali vodnega dobra,
5. parcele vodnih zemljišč,
6. prostorsko razporeditev vodne infrastrukture in večnamenskih vodnih objektov ali naprav.

66. člen (izvedbeni del)

(1) Izvedbeni del načrta upravljanja povodij vsebuje določitev problemov na območju povodja ali dela povodja v zvezi z obremenjevanjem ali obremenjenostjo voda, vodnimi količinami in varstvom pred škodljivim delovanjem voda in ukrepe, potrebne za odpravo ugotovljenih problemov ter pogoje za rabo ali izkoriščanje voda ali vodnega dobra.

(2) Ukrepi iz prejšnjega odstavka so zlasti:

1. določitev območij, potrebnih za načrtovano gradnjo vodne infrastrukture in drugih posegov v prostor, povezanih z opravljanjem javnih služb po tem zakonu,
2. določitev območij sanacije zaradi škodljivega delovanja voda,
3. določitev novih varstvenih in ogroženih območij,
4. ukrepi, potrebni za urejanje voda, vključno z določitvijo območij renaturacije ali revitalizacije površinskih voda,
5. ukrepi, potrebni za izvajanja režima na ogroženih območjih,
6. ukrepi, potrebni za izvajanje režima na evtrofikacijskih območjih, območjih kopalnih voda, območjih mokrišč in somornice,

(3) Pogoji za rabo ali izkoriščanje voda ali vodnega dobra so zlasti:

1. določitev pogojev za splošno in posebno rabo ali izkoriščanje, zlasti v zvezi z obstoječo obremenjenostjo voda ali razpoložljivimi količinami ter predvidenimi načrti za izboljšanje stanja voda,
2. določitev vrste posebne rabe ali izkoriščanja voda, ki na povodju ali delu povodja ni mogoča.

(4) Izvedbeni del načrta vsebuje tudi analizo že izvedenih ukrepov in okvirno določitev potrebnih sredstev javne porabe.

67. člen (sprejem)

(1) Načrte upravljanja povodij sprejme vlada.

(2) Načrti iz prejšnjega odstavka se usklajujejo s spremembami v vodnem režimu in načrtom upravljanja vodnih območij.

(3) Načrt iz prvega odstavka tega člena se izdela za obdobje, ki ni daljše od 6 let.

(4) Pred iztekom obdobja iz prejšnjega odstavka ministrstvo izdela poročilo o izvedenih ukrepih ter oceno doseganja ciljev.

(5) Na podlagi poročila iz prejšnjega odstavka se načrti ponovno izdelajo ali pa Vlada odloči o njihovi spremembji ali podaljšanju.

68. člen (sodelovanje občine in javnosti)

(1) Pri pripravi načrtov upravljanja posameznih povodij ali njihovih delov sodelujejo pristojni organi lokalne skupnosti, na katere območju se nahajajo površinske in podzemne vode, ki jih ureja načrt.

(2) Ministrstvo pošlje osnutek načrta iz prejšnjega odstavka lokalni skupnosti in zagotovi njegovo razgrnitev ter javno predstavitev, ki traja najmanj 30 dni.

(3) Lokalna skupnost v obdobju 2 mesecev od zaključka javne razgrnitve in predstavitve posreduje pisne pripombe na osnutek načrtov iz prvega odstavka tega člena.

(4) V okviru javne razgrnitve imajo pravico posredovati svoje pripombe in stališča tudi lastniki vodnih in z njimi povezanih zemljišč, ki ležijo na območju, ki ga ureja načrt, imetniki vodne pravice, na območju, ki ga ureja načrt in druge fizične in pravne osebe, ki imajo na območju občine stalno bivališče ali sedež.

(5) Pripravljalec osnutka načrta iz prvega odstavka tega člena se mora v okviru priprave predloga načrta pisno opredeliti do posredovanih pripomb in stališč iz prejšnjih odstavkov.

(6) Sprejeti načrt se objavi tako, da je dostopen javnosti.

2.2.3. Povezanost načrtov upravljanja z vodami s stopnjo varovanja okolja in prostorskimi planskimi akti

69. člen

(1) Načrti upravljanja z vodami so izdelani na podlagi stopnje varovanja okolja pred obremenitvami, skladno z zakonom.

(2) Načrt upravljanja vodnih območij in načrti upravljanja povodij so podlaga za izdelavo prostorskih planov (načrtov) države.

(3) Zaradi zagotavljanja voda ohranjujočega razvoja in usklajene rabe voda ter varstva pred škodljivim delovanjem voda se v prostorske plane (načrte) države kot obvezne sestavine prenesejo naslednji deli načrta upravljanja vodnih območij:

1. obstoječa območja voda, zavarovana po predpisih s področja varstva naravnih vrednot,
2. obstoječa varstvena območja,
3. obstoječa ogrožena območja,
4. obstoječa območja zalog podzemnih voda,
5. obstoječa območja z zalogami mineralnih, termalnih in termomineralnih voda.

(4) Zaradi razlogov iz prejšnjega odstavka se iz načrtov upravljanja povodij v prostorske plane (načrte) države kot obvezne sestavine prenesejo tudi naslednji deli:

1. območja, potrebna za načrtovano gradnjo vodne infrastrukture in drugih posegov v prostor, povezanih z opravljanjem javnih služb po tem zakonu,
2. območja sanacije zaradi škodljivega delovanja voda,
3. nova varstvena in ogrožena območja.

(5) Na območjih iz tretjega in četrtega odstavka so dovoljeni le takšni posegi v prostor, ki so skladni z režimom ali namenom določitve posameznega območja.

Predlagatelj zakona dokaj podrobno predpisuje "načrt upravljanja z vodami". Kako po sili skonstruiran izraz! In kako neslovenski! Čemu tak strah pred splošno uporabljanim - povsod, ne le pri nas! - in vsakomur razumljivim izrazom, ki ga vsi uporabljamo: **vodno-gospodarski načrt!**?

Skrb za pripravo načrtov je strokovna naloga ministrstva, metodologija in vsebina načrtov pa stvar podzakonskih aktov. Čemu vendar globalni Zakon o vodah obremenjevati z nekakšnimi projektnimi nalogami, ki jih zna mimogrede sestaviti vsak količkaj vodarski strokovnjak?!

3. Varstvo voda

**70. člen
(opredelitev)**

Varstvo voda obsega pravila ravnanja, javne službe in ukrepe, s katerimi se zagotavlja varstvo pred posegi v vode in vodni prostor, ki bi lahko škodljivo vplivali na kakovost voda (varstvo voda pred onesnaževanjem) oziroma na stanje vodnih količin (varstvo vodnih količin) ter na naravno ravnovesje.

Kaj je to: "stanje vodnih količin"? To nesrečno "stanje" vlačimo s seboj že desetletja. Končno bi se ga kazalo znebiti. Kakor lahko govorimo o kakovosti vode (in ne o stanju kakovosti vode!), tako lahko normalno govorimo tudi o količini vode ali o množini vode, oz. še boljše - o vodni količini ali o vodni množini (in ne o stanju vodnih količin!).

Torej:

Varstvo voda....škodljivo vplivali na kakovost voda (varstvo vodne kakovosti) ali (nikakor ne "oziroma") ali na količino voda (varstvo vodnih količin).

"Vpliv na naravno ravnovesje" smo izpustili, kajti ta vpliv je nesporno zapopaden že v vplivih na vodno kakovost in njene količine. Čemu nepotrebno, "modno nakladanje"?

3.1. Prepovedi in omejitve

**71. člen
(prepoved posegov)**

Na vodnih ali z njimi povezanih zemljiščih so prepovedani vsi posegi, ki ovirajo ali preprečujejo prost prehod ali dostop do voda.

**72. člen
(odvajanje odpadnih voda v vode)**

(1) Odvajanje odpadnih voda in oddajanje toplotne v površinske vode in odvzem toplotne iz površinskih voda je dovoljeno samo na način in pod pogoji, ki jih določa ta zakon, predpisi na področju varstva okolja in drugi predpisi.

(2) Neposredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode je prepovedano. Posredno odvajanje odpadnih voda ter oddajanje toplotne v podzemne vode in odvzem toplotne iz podzemnih voda je dovoljeno samo na način in pod pogoji, ki jih določa ta zakon, predpisi na področju varstva okolja in drugi predpisi.

Zakaj je treba v Zakonu o vodah opozarjati na druge, že uveljavljene zakone? Ali pa je to splošna praksa? Če je, jo izvajajmo dosledno.

**73. člen
(ravnanja pri plovbi po celinskih vodah, ki se nanašajo na onesnaževanje voda)**

(1) Po celinskih vodah je prepovedana vožnja s plovili na pogon z motorji na notranje izgorevanje, razen za potrebe reševanja ljudi, živali in premoženja.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko minister, v soglasju z ministrom, pristojnim za promet, s predpisom dovoli uporabo plovil iz prejšnjega odstavka na posameznih celinskih vodah, pri čemer upošteva omogočanje splošne rabe voda, njihovo varstvo pred onesnaženjem ter ohranjanje naravnega ravnovesja v vodnih ekosistemih.

(3) S predpisom iz prejšnjega odstavka se določijo tudi pogoji in način plovbe.

(4) Varstvo morja pred izpusti iz plovil se ureja skladno s predpisi na področju pomorskega prometa.

(5) Odpadne vode, ki nastanejo na plovilih, ni dovoljeno odvajati v vode neposredno iz plovil, razen neonesnaženih hladilnih voda.

(2) Ker gre za izjemno dovoljenje, je najbrž primernejše govoriti o omejeni rabi voda. In ne "varstvo pred onesnaženjem", temveč "varstvo njihove kakovosti". - "Ohranjanje naravnega ravnotesja" je tu spet samo sebi namen; kako naj ga vendar minister v svojem predpisu upošteva.

(4) Dvomimo, da sklicevanje na nek drug predpis tu zadošča. Ali so preventivni ukrepi zagotovo predpisani tudi za obalo, kamor se tovor pretovarja, in ne le za plovne objekte?

**74. člen
(prepoved pranja)**

(1) V površinskih vodah in na vodnih zemljiščih je prepovedano pranje vseh vozil in drugih strojev ali naprav.

(2) Na z vodnimi zemljišči povezanih zemljiščih je ravnanje iz prejšnjega odstavka dovoljeno le v objektu, ki je zgrajen pod pogoji, ki jih določa ta zakon in v skladu s predpisi s področja urejanju prostora in graditve.

**75. člen
(odlaganje, odmetavanje snovi ali predmetov in odvajanje odpadnih voda)**

(1) V vode je prepovedano odlagati, odmetavati ali odvajati:

1. snovi ali predmete, ki zaradi svoje oblike, fizikalnih, kemijskih, kužnih ali bioloških lastnosti, količine ali drugih lastnosti lahko spravijo v nevarnost življenje in zdravje ljudi, rib ali drugih živali ter škodujejo rastlinstvu ali kazijo površinske vode,
2. odpadke.

(2) Odvajanje odpadnih voda v naravna jezera, ribnike, mlake in druge naravne vodne zbiralnike, ki imajo stalen ali občasen pritok ali odtok celinskih ali podzemnih voda, je prepovedano.

(3) Minister lahko predpiše način in pogoje odvajanja odpadnih voda v vodne zbiralnike ki so nastali zaradi odvzema ali izkorisčanja mineralnih surovin ali drugih podobnih posegov.

(4) Na vodnem in z njim povezanem zemljišču je prepovedano:

1. odlaganje ali pretovarjanje nevarnih snovi v trdi, tekoči ali plinasti obliki,
2. odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi,
3. odlaganje odpadkov.

(2) "...ki imajo stalen ali občasen prtok ali odtok celinskih ali podzemnih voda...." bi lahko izpustili.

**76. člen
(prevoz, skladiščenje, proizvodnja in pretovor nevarnih snovi)**

(1) Gradnja objektov in naprave, ki je namenjena proizvodnji, v katero so vključene nevarne snovi, gradnja objekta in naprave za ravnanje z nevarnimi snovmi skladiščenje nevarnih snovi ter objekta in naprave za odlaganje odpadkov je na vodnem zemljišču prepovedana.

(2) Minister lahko za gradnjo objektov ali naprav iz prejšnjega odstavka na z vodnim zemljiščem povezanem zemljišču predpiše posebne pogoje.

(3) Gradnja objekta in naprave, ki je namenjena proizvodnji, v katero so vključene nevarne snovi in za katero je v skladu s predpisi na področju varstva okolja potrebno pridobiti okoljevarstveno soglasje ter objekta in naprave za odlaganje odpadkov, je na vodovarstvenem območju prepovedana.

(4) Prevoz nevarnih snovi in nevarnih odpadkov je na vodovarstvenem območju dovoljen samo pod pogoji, ki jih predpiše minister.

k o s n u t k u Z a k o n a o v o d a h

(5) Pretovor nevarnih snovi na morju se ureja skladno s predpisi na področju pomorskega prometa.

"Vodovarstveno območje" je treba definirati.

77. člen

(1) Vsako izlivanje, odmetavanje ali odlaganje nevarnih ali škodljivih snovi v vode, na vodno ali z njim povezano zemljišče ali na zemljišča v varstvenih območjih, do katerega je prišlo po nesrečnem naključju ali okvari, je povzročitelj ali oseba, ki te dogodek opazi, dolžan nemudoma prijaviti organu, pristojnemu za zaščito in reševanje, skladno s predpisi na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, pristojni inšpekciji ali policiji in storiti vse, da so posledice za okolje čim manjše.

(2) V primerih iz prvega odstavka tega člena, mora ministrstvo, pristojno za zaščito in reševanje, izpeljati vse potrebne interventne dejavnosti ali ukrepe za zavarovanje voda, vodnih in z njimi povezanih zemljišč ali zemljišč v varstvenih območjih.

(3) Odpravo posledic onesnaženja zagotovi ministrstvo.

(4) Stroške za izvedbo ukrepov in dejavnosti iz drugega in tretjega odstavka tega člena nosi povzročitelj onesnaženja.

78. člen

(omejitev posegov v vode zaradi varstva vodnih in drugih organizmov)

(1) Pri vseh posegih v površinske vode, na vodno in z njim povezano zemljišče je treba zaradi varstva vodnih in drugih organizmov in njihovih življenskih prostorov:

1. omogočiti prehodnost za vodne organizme,
2. ohraniti pogoje za razmnoževanje vodnih organizmov,
3. v prezimovališčih vodnih organizmov varovati pogoje za prezimanje,
4. ohranjati vse pogoje, ki so pomembni za obstoj in razvoj vodnih organizmov, vključno z nadomestitvami ali obogatitvami.

(2) Minister lahko predpiše za posamezne vrste posegov v vode, na vodno in z njim povezano zemljišče način in pogoje varstva iz prejšnjega odstavka.

79. člen

(varovanje vodnih količin)

Pri posegih v vode se ne sme spremeniti nivo gladine ali smer površinskih ali podzemnih voda ali naravno kroženje vode ter vodnatost tako, da bi bila ogrožene:

1. preskrba s pitno vodo,
2. naravne danosti za obstoj rastlinstva in živalstva v vodi, na vodnih in z njimi povezanih zemljiščih,
3. preskrba s tehnološko vodo ali drugačna uporabnost vode,
4. kakovost in količina mineralnih, termalnih in termomineralnih voda,
5. stabilnost bregov in dna struge,
6. stabilnost vodnih objektov in naprav,
7. odtočne razmere,
8. prostorska in časovna razporeditev voda,
9. bogatenje vodnih količin,
10. kakovost in količna podzemnih voda.

Pri čestih neizbežnih posegih v vode ni moč zagotoviti, da karkoli ne bi bilo prizadeto oz. ogroženo. Take primere bi moral zakon ob določenih pogojih tolerirati.

80. člen

(ekološko sprejemljiv pretok)

(1) Pri tistih posegih v tekoče vode, ki bi lahko zmanjšali njen pretok, mora biti v vseh letnih obdobjih zagotovljen ekološko sprejemljiv pretok (Qes).

(2) Qes je najmanjša količina vode, ki ob upoštevanju normalnih hidroloških razmer še zagotavlja ohranitev ekološkega ravnoesa, v in ob vodi.

(3) Qes mora biti določen v postopku določitve vodnih smernic, skladno s tem zakonom.

(4) Qes določi ministrstvo skladno z metodologijo iz petega odstavka tega člena.

(5) Minister predpiše vrste posegov iz prvega odstavka tega člena in metodologijo določanja Qes.

"Normalne hidrološke razmere", "ekološko ravnoesje" in "vodne smernice" je treba definirati.

**81. člen
(odvzemanje naplavin)**

(1) Odvzemanje naplavin iz površinskih voda ni dovoljeno, razen zaradi izvajanja javnih služb po tem zakonu ali zaradi obveznosti vzdrževanja vodnih objektov in naprav, ki jih ima njihov upravljalec, skladno z šestim odstavkom 53. člena tega zakona.

(2) Izvajalec javne službe uporablja naplavine iz prejšnjega odstavka skladno z letnim načrtom iz člena, upravljalec vodnega objekta ali naprave pa skladno z določbami 53. člena.

(3) Če izvajalec javne službe ne uporabi naplavin, ki jih je odvzel sam ali pridobil skladno z 53. členom tega zakona za opravljanje javne službe, lahko naplavine proda.

(4) Prihodek od prodaje naplavin iz prejšnjega odstavka lahko izvajalec javne službe porabi samo za opravljanje javnih služb po tem zakonu.

Odvzemanje naplavin...ni dovoljeno, razen zaradi izvajanja javnih služb..(1)

Logika in tehnokracija brez primere! - Naplavine vendar ne odstranjujemo zato, da opravimo nekakšno javno službo, temveč ker je to potrebno iz hidroloških, varnostnih, estetskih in še kakih drugih razlogov.

Tovrstno izražanje pa zares ne sodi v okoljevarstveno zakonodajo. Okolje onesnažujemo tudi z neprimernim, nemarnim jezikom.

**82. člen
(varstvo naravnih mokrišč)**

(1) Zaradi zadrževanja vodnih količin in ohranjanja posebej občutljivih vodnih ekosistemov je na naravnem mokrišču prepovedano osuševati ali izvajati druge posege, zaradi katerih bi lahko bil ogrožen njegov vodni režim.

(2) Vodni režim mokrišč se podrobnejše določi z načrtom upravljanja povodij.

Prepoved osuševanja in drugih posegov na poplavnih in zamočvirjenih kmetijskih zemljiščih, s tem pa tudi omejevanje pridelave, terja hkratna določila glede primernih odškodnin morebitnim oškodovancem.

**83. člen
(varstvo stoječe somornice)**

(1) Pri vseh posegih v stoječo somornico je treba zagotoviti uravnovešen dotok celinske vode in morja v vseh letnih obdobjih, da se zagotovi ohranitev naravnih danosti voda in naravno ravnoesje ekosistema somornice.

(2) Uravnovešenost dotoka iz prejšnjega odstavka se določa na podlagi metodologije, ki jo predpiše minister.

(3) Vodni režim stoječe smornice se določi z načrtom upravljanja vodnih območij.

Kako se bo zagotovil uravnovešen dotok celinske vode in morja v stoječo somornico v vseh letnih obdobjih, verjetno ve samo predlagatelj. Obmorski vodotoki imajo hudourniški značaj pa so poleti večidel suhi. Še taka metodologija ne bo pomagala.

Iz zagate nam lahko pomaga le narava. Uporabljenemu izrazu dodajmo... v okviru naravnih danosti (možnosti).

3.2. Javne službe varstva voda

Ena izmed najšibkejših točk tega zakonskega predloga je obravnavanje tako imenovanih javnih služb. Te ne le da niso dovolj obdelane, so tudi nepregledno razmetane. Poleg tega javne službe posameznih vodno-gospodarskih dejavnosti tudi niso enakovredno predstavljene. Tako so dejansko obdelane samo javne službe varstva pred škodljivim delovanjem voda. Javne službe za področje varstva voda naj bi predpisal minister, (ker zakon tega očitno ne zna ali ne zmore), javnih služb za področje rabe voda - Pa ne mislimo distribucije, ki jo pokriva komunala! - pa sploh ni.

Še manj je v predlogu govor o izvajanjih obvezne državne gospodarske javne službe. Tak Zakon o vodah, ki si ni na čistem z vlogo, opravili in načinom delovanja javnih služb, v praksi ne more zaživeti.

84. člen

(urejanje odtočnih razmer)

- (2) Podrobnejše navodilo o tem, kaj obsegajo dejavnosti iz prejšnjega odstavka tega člena, izda minister.

Še enkrat:

Zakoni s področja varstva okolja bi morali biti napisani v okolju prijaznejšem jeziku! (1)

85. člen

(monitoring vodnega režima)

- (1) Spremljanje stanja vodnega režima zagotavlja država kot obvezno državno gospodarsko javno službo, skladno s predpisi na področju varstva okolja.

(2) Minister predpiše parametre, pomembne za določanje vodnih pretokov, prodonosnosti in drugih hidroloških lastnosti vodnega režima.

3.3. Razvrščanje površinskih voda

Kar zadeva razvrščanje površinskih voda po kakovosti, je potrebno uporabiti take izraze, kot jih v svojih direktivah predpisuje EU (5 razredov, najvišja nosita oznaki "visok" in "dober").

86. člen

(razvrščanje površinskih voda po kakovosti)

- (1) Zaradi varstva in izboljšanja kakovosti ter zagotavljanja rabe ali izkoriščanja voda se glede na fizikalne, kemijske, biološke in mikrobiološke parametre površinske vode razvrstijo v kakovostne razrede.

(2) Mejne vrednosti fizikalnih, kemijskih in bioloških parametrov za kakovostne razrede voda iz prejšnjega odstavka se določijo s predpisi na področju varstva okolja.

(3) Mejne vrednosti mikrobioloških parametrov za kopalne vode in vode, namenjene oskrbi s pitno vodo, se določijo s predpisi na področju zdravstva.

- (4) Poleg razvrstitev iz 1. odstavka tega člena se stoječe vode in morje razvrstijo v trofične razrede.
- (5) Vlada predpiše kriterije za razvrstitev voda v kakovostne in trofične razrede, minister pa jih s predpisom razvrsti.
- (6) Razvrstitev voda iz prvega in četrtega odstavka tega člena odstavka je obvezna sestavina načrtov upravljanja z vodami.
- (7) Vlada lahko določi tudi druge pogoje za rabo ali izkoriščanje voda za oskrbo s pitno vodo, za gojenje školjk, rib ali drugih vodnih organizmov in za kopanje ali druge oblike splošne ali posebne rabe voda.

(3) Kopalna voda?

Torej je lahko tudi **čofotalna voda** (v njej čofotamo) in **namakalna voda** (v njej se namakamo). Pa smo mislili, da z namakalno vodo namakamo.

Torej - kopalna voda je tista, v kateri kaj kopamo, kot npr. pralna voda, v kateri peremo. Ne sebe.

Voda, v kateri se kopamo, je **voda za kopanje**.

Če že dajemo kopalno in pitno vodo v isti "rang", dajmo vsaj pitni prednost.

Sicer pa je o "kopalnih vodah" v tem predlogu zapisanega več kot o vodnem režimu. Prav je, da v duhu evropske zakonodaje omenimo tudi "kopalne vode", toda zakaj biti bolj papeški kot papež.

87. člen

(razvrščanje celinskih voda po naravovarstvenem pomenu)

- (1) Zaradi varstva celinskih voda in vodnih ekosistemov se celinske vode razvrstijo v razrede po naravovarstvenem pomenu.
- (2) Kriterije za razvrstitev voda iz prejšnjega odstavka določi Vlada, minister pa jih s predpisom razvrsti.
- (3) Razvrstitev voda iz prejšnjega odstavka tega člena je obvezna sestavina načrtov upravljanja z vodami in podlaga za dovolitev posebne rabe ali izkoriščanja voda.

3.4. Varstvena območja

3.4.1. Vodovarstveno območje

88. člen

(vodovarstveno območje)

- (1) Območje, iz katerega je mogoč vpliv na zajem vode za oskrbo s pitno vodo iz tekočih ali stoječih voda, mora biti zavarovano pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno oporečnost in kakovost voda ali na njeno količino (v nadaljnjem besedilu: vodovarstveno območje).
- (2) Vodovarstveno območje zavaruje pristojni organ lokalne skupnosti na podlagi načrta upravljanja vodnih območij v enem letu od njihove uveljavitve.
- (3) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se lahko zavaruje tudi območje, ki se ne nahaja v načrtu iz prejšnjega odstavka, če so ugotovljeni novi vodni viri, pomembni za oskrbo s pitno vodo.
- (4) Zaradi različne stopnje varovanja se vodovarstveno območje lahko razdeli v več vodovarstvenih predelov (v nadalnjem besedilu: vodovarstvene cone).
- (5) V predpisu o zavarovanju vodovarstvenega območja se določi zlasti:

1. meje vodovarstvenega območja,
2. meje posameznih vodovarstvenih con,

k o s n u t k u Z a k o n a o v o d a h

3. ukrepi, prepovedi in omejitve na vodovarstvenem območju in posameznih vodovarstvenih conah (v nadalnjem besedilu: vodovarstveni režim),
4. način financiranja zavarovanja in vzdrževanja.
5. nadzor nad izvajanjem predpisanega režima.

(6) Minister podrobneje predpiše vsebino predpisa iz prejšnjega odstavka.

(7) Predpis iz petega odstavka tega člena se usklaja z načrtom upravljanja vodnih območij.

(4) Če že vodovarstvena območja obravnavamo tako na široko, ali ne bi potem kazalo vodovarstvenih con vsaj načelno opredeliti? Saj jih ni toliko.
Ali pa celotno poglavlje primerno skrajšajmo.

89. člen

- (1) Predpis o zavarovanju vodovarstvenega območja, ki se v celoti nahaja na območju ene lokalne skupnosti, sprejme pristojni organ te skupnosti.
- (2) Če se vodovarstveno območje nahaja na območju več lokalnih skupnosti, sprejmejo predpis o njegovem zavarovanju pristojni organi teh skupnosti sporazumno.
- (3) Če lokalna skupnost ne zavaruje območja v predpisaniem roku ali če lokalne skupnosti ne dosežejo sporazuma o zavarovanju iz prejšnjega odstavka prejšnjega člena, zavaruje to območje Vlada za njihov račun.
- (4) Vodovarstveno območje, določeno s predpisom iz prejšnjih odstavkov, se vnese v prostorske akte lokalnih skupnosti, v katerih se nahaja vodovarstveno območje.

90. člen

- (1) Če se ugotovi vodni vir, pomemben za oskrbo s pitno vodo, lahko minister s predpisom začasno zavaruje območje, na katerem se vir nahaja.
- (2) Zavarovanje iz prejšnjega odstavka mora vsebovati vsebine iz petega odstavka 88. člena tega zakona in sme trajati najdlje do uveljavitve predpisa o zavarovanju iz tega člena.
- (3) Lokalna skupnost zavaruje območje iz prvega odstavka tega člena najkasneje v enem letu od uveljavitve predpisa iz prvega odstavka tega člena.
- (4) Če lokalna skupnost ne zavaruje območja v predpisaniem roku ali če lokalne skupnosti ne dosežejo sporazuma o zavarovanju iz drugega odstavka prejšnjega člena, zavaruje to območje Vlada za njihov račun.

Lokalne skupnosti vsaj doslej niso bile kos nalogam, ki jih terja varstvo vode. To bi kazalo temeljito pretehtati, saj je varstvo vode zares strateško nacionalno vprašanje.

91. člen (vodovarstveni režim)

- (1) Na vodovarstvenem območju se lahko skladno s predpisi na področju varstva okolja omejijo ali prepovejo dejavnosti, ki bi lahko ogrozile količinsko ali kakovostno stanje vodnih virov, ali zaveže lastnike ali uporabnike zemljišč na vodovarstvenem območju, da izvršijo ali dopustijo izvršitev ukrepov, s katerimi se zavaruje količina ali kakovost vodnih virov.
- (2) Lastninska pravica na zemljišču, ki je na območju vodovarstvenega območja, se lahko po postopku in na način, ki ga določa zakon, odvzame ali omeji, če ni mogoče doseči zavarovanja količin in kakovosti vodnih virov z omejitvami in prepovedmi iz prejšnjega odstavka.

Spet se postavlja vprašanje odškodnin oškodovancem.

92. člen
(označevanje vodovarstvenih območij)

(1) Vodovarstveno območje in posamezne vodovarstvene cone morajo biti označene.

(2) Označevanje iz prejšnjega odstavka je sestavni del obvezne lokalne javne službe oskrbe s pitno vodo.

“Označevanje ... je ... del... službe...” **Tako to ni prav.** Pravilneje je na primer: “Označevanje je del opravil javne službe.” Ali “Označevanje sodi med opravila...”

Nasploh bi kazalo tem novejšim pojmom dati primeren, sočen slovenski izraz. Vse zveni strahotno tehnikratsko, suhoporno, neživljensko in zato odbijajoče. Pokličimo na pomoč sloveniste!

3.4.2. Evtrofično območje

Poglavlje ni dorečeno. Vprašljivo in neodgovorno je v naravi, ki je tako raznolika, kar pavšalno in na palec odločati o gnojenju in pdb.

93. člen
(evtrofično območje)

(1) Na območju, na katerem so parametri evtroficiранosti voda presegli predpisane mejne vrednosti (v nadaljnjem besedilu: evtrofično območje), je dovoljeno izvajati dejavnosti na način in pod pogoji, ki jih določajo predpisi na področju varstva okolja.

(2) Območje iz prejšnjega odstavka se določi v načrtu upravljanja vodnih območij na podlagi monitoringa.

(3) Če je na podlagi rezultatov monitoringa posamezna površinska voda spoznana za evtrofično ali je podzemna voda čezmerno obremenjena z dušikovimi spojinami, se načrt iz prejšnjega odstavka ustrezeno dopolni skladno z določbami drugega odstavka 63. člena tega zakona.

(4) V načrtu iz drugega odstavka tega člena se določi zlasti:

1. meje evtrofičnega območja,
2. ukrepe, prepovedi in omejitve, ki se nanašajo na zbiranje, čiščenje in odvajanje odpadnih voda pri točkovnih virih onesnaževanja, skladno s predpisi na področju varstva okolja,
3. ukrepe, prepovedi in omejitve, ki se nanašajo na razpršeno onesnaževanje zaradi kmetijske dejavnosti, skladno s predpisi na področju varstva okolja in kmetijskih zemljišč.

(5) Monitoring voda na evtrofičnih območjih zagotavlja država na podlagi 82. člena tega zakona, razen če je to obveznost lastnika ali upravljalca vodnega objekta ali naprave, skladno z določbami 53. člena.

94. člen
(prepovedi in omejitve)

(1) Na evtrofičnem območju je prepovedano gnojenje na zemljiščih, ki so povezana z vodnimi zemljišči v tlorisni širini 100 m od meje brega stoječih voda.

(2) Na evrofičnem območju je prepovedano gnojenje na zemljiščih, ki so povezana z vodnimi zemljišči v tlorisni širini 10 m od meje brega tekočih voda.

(3) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka prepoved gnojenja ne velja, če je na drugačen način urejeno, da ne pride do obremenjevanja tekoče vode s hranilnimi snovmi.

(4) Prepoved gnojenja iz prejšnjih odstavkov se lahko določi tudi za zemljišča, ki so več kot 100 m oddaljena od meje brega stoječih voda ali morja ali več kot 10 m od meje brega tekočih voda, če tako določa načrt upravljanja vodnih območij.

(5) Na evtrofičnem območju se lahko odvajajo komunalne odpadne vode v vode samo, če so očiščene do mejnih vrednosti, določenih s predpisi na področju varstva okolja za odvajanje v vode na evtrofičnem območju. Na tem območju je dovoljeno zbiranje odpadnih voda tudi v greznicah, skladno s predpisi na področju varstva okolja.

Do natančno 100 m vstran "od meje brega" se ne sme gnojiti, potem pa lahko. In to na vsakem evtrofičnem območju.

Predlagatelj, očitno zaklet promotor dekadičnega sistema, želi ustvariti edinstveno uniformno deželo.

**95. člen
(stroški)**

Če so zaradi posega iz tretjega ali petega odstavka 10. člena tega zakona parametri evtroficiranosti voda presegli predpisane mejne vrednosti in je bilo zato določeno evtrofično območje, nosi stroške dodatnih zahtev iz petega odstavka prejšnjega člena investitor posega.

**96. člen
(označevanje evtrofičnega območja)**

(1) Evtrofično območje mora biti označena.

(2) Označevanje iz prejšnjega odstavka je sestavni del obvezne državne javne službe urejanja voda.

97. člen

Podrobnejše predpise o načinu določanja in označevanja vodovarstvenih območij in vodovarstvenih con ter evtrofičnih območij izda minister.

3.4.3. Območje kopalnih voda

Tudi v tem poglavju je marsikaj spornega.

Območje vode pomeni tu očitno določen del vode, **kopalno območje** pa del obvodnega sveta ??

Nakazani predisi so za stoječe in površinske vode smotri le v primeru zaprtih, nadzorovanih kopalnišč, ta pa ne sodijo v Zakon o vodah. Za divja "kopalnišča" sprejemati predpise pomeni tudi prevzemati odgovornost. To seveda ne velja za morje in morsko obalo.

**98. člen
(območje kopalnih voda)**

(1) Območje površinskih voda, kjer je skladno s predpisi organizirano kopanje ter območje površinskih voda, kjer kopanje ni prepovedano, pa se ljudje množično kopajo (območja kopalnih voda), mora biti zavarovano pred onesnaževanjem in pred drugimi posegi ali pojavi, ki bi lahko vplivali na oporečnost kopalnih voda.

(2) Območje iz prejšnjega odstavka se določi v načrtu upravljanja vodnih območij.

(3) Ukrepe, prepovedi in omejitve na kopalnem območju, ki so potrebni zaradi varstva pred onesnaževanjem in drugimi pojavi, ki bi lahko ogrozili zdravje in varnost kopalcev, predpiše pristojni organ lokalne skupnosti, skladno z določbami 84. člena tega zakona.

(4) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se za kopalno območje lahko določi tudi območje, ki se ne nahaja v načrtu iz drugega odstavka tega člena, če je prišlo zaradi ukrepov varstva voda na posameznem območju do izboljšanja kakovosti voda tako, da so postale primerne za kopanje.

(5) Območje kopalnih voda se vnese v prostorske akte lokalne skupnosti.

99. člen
(prepovedi in omejitve/varstveni režim)

(1) Na območju kopalnih voda se zaradi varstva pred onesnaževanjem lahko:

1. omejijo ali prepovejo dejavnosti, ki bi lahko ogrozile zdravje ali življenje kopalcev,
2. zaveže lastnike ali uporabnike zemljišč na območju kopalnih voda, da izvršijo ali dopustijo izvršitev ukrepov, s katerimi se zagotovi zdravje ali življenje kopalcev.

(2) Minister podrobneje predpiše varstveni režim iz prejšnjega odstavka.

100. člen
(označevanje območja kopalnih voda)

(1) Označenje območja kopalnih voda mora zagotoviti lokalna skupnost skladno s predpisom ministra.

(2) Predpis iz prejšnjega odstavka določi tudi podrobnejše pogoje za določitev in označevanje območja kopalnih voda.

3.4.4. Odškodnina

Pripombe k prejšnjima poglavjema veljajo smiselnoučno tudi za to poglavje.

101. člen

(1) Lastnik zemljišča, ki se nahaja na vodovarstvenem ali evtrofičnem območju ali območju kopalnih voda, zaradi omejitev ali prepovedi iz 91., 94. in 99. člena, nima pravice do odškodnine.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka ima lastnik zemljišča na območjih iz prejšnjega odstavka pravico do odškodnine, če je uporaba zemljišča iz prejšnjega odstavka zaradi omejitev in prepovedi iz 91., 94. in 99. člena tega zakona trajno onemogočena ali bistveno otežena.

(3) Lastnik zemljišča iz prvega odstavka tega člena lahko v primerih iz prejšnjega odstavka namesto odškodnine zahteva odkup ali zamenjavo za drugo enakovredno zemljišče, ki se ne nahaja na območjih iz prvega odstavka tega člena.

(4) Če do sklenitve pravnega posla iz prejšnjega odstavka ne pride v roku šestih mesecev od dne, ko je bila vložena zahteva, ima lastnik zemljišča pravico zahtevati sklenitev pravnega posla pred rednim sodiščem.

(5) Zavezanc za odkup ali zamenjavo zemljišč iz drugega odstavka tega člena je na evtrofičnem območju država, na vodovarstvenem območju in na območju kopalnih voda pa lokalna skupnost.

102 člen

Besedilo manjka.

4. Urejanje površinskih voda

Že to, da sta urejanju površinskih voda, kar je nedvomno ena izmed poglavitnih vodarskih nalog - tudi danes še daleč najpoglavitnejša! - odmerjena le skromna dva člena od skupno 210-ih, kaže na določeno tendencioznost pri pripravi tega zakonskega dokumenta. Ob takli ugotovitvi se mora vsak vodar vprašati, ali ima sploh smisel, da se kakorkoli vpleta v nastajanje takega zakona, kajti s tem kljub svoji, danes podrejeni in podcenjeni vlogi nehote prevzema soodgovornost za prihodnost slovenskega vodarstva in voda nasploh.

Spredaj so cele strani nekakšnih zlajnanih projektnih nalog, tu pa se celo obseg urejanja prepušča kasnejšim navodilom. Manjka celo opredelitev minimalnega obsega obveznega vzdrževanja vodnega režima.

103. člen (urejanje)

(1) Za urejanje površinskih voda se šteje zlasti:

1. redno vzdrževanje vodnega režima površinskih voda, predvsem pa:
 - čiščenje vodnih zemljišč, bregov in obrežij,
 - umirjanje erozijskih zemljišč,
 - utrjevanje struge, bregov, morskega dna in obrežij, nasipov in erozijskih zemljišč,
 - odstranjevanje plavja in naplavin.
 - na vodah 1. reda košnjo in odstranjevanje padlih ali zagozdenih dreves ali drugih predmetov, ki ovirajo pretok vode,
2. načrtovanje izgradnje, upravljanje in vzdrževanje regulacijskih in varovalnih vodnih objektov in naprav, zlasti pa popravila, ojačitve in obnova nasipov ter košnja, sečna in druga podobna dela, povezana z zaščito objektov in naprav,
3. renaturacije in revitalizacije površinskih voda,
4. druge dejavnosti, s katerimi se zagotavlja nadzorovan in neškodljiv odtok voda in plavin ter večnamenska raba in izkoriščanje voda ter drugi ukrepi in posegi, ki so pomembni za urejanje vodnega režima.

(2) Minister z navodilom podrobneje določi, kaj obsega urejanje površinskih voda.

(3) Dejavnosti iz prejšnjih odstavkov, razen dejavnosti iz tretje točke prvega odstavka so obvezne državne gospodarske javne službe, razen, kadar je te dejavnosti dolžan izvajati lastnik ali uporabnik vodnih ali z njimi povezanih zemljišč ali vodnega objekta ali naprave v skladu z določbami tega zakona.

Redno vzdrževanje vodnega režima bi moralo biti nedvoumno opredeljeno tako, da bi bila trajno zagotovljena stalna prisotnost vodarja na povodju in stalna skrb za uravnoteženi vodni režim.

Če sodi vsakršno odstranjevanje plavja in naplavin ter odstranjevanje dreves in drugih predmetov, torej tudi npr. z mostnih opornikov, med redno vzdrževanje, potem je to ne glede na določilo pod (3) vodarska naloga. Pazimo, že odstranjevanje s "tujih" objektov je lahko velik problem, kaj šele denar za taka dela! (1-1.)

"načrtovanje" naj se črta. Torej:

2. izgradnja, upravljanje in vzdrževanje...(1-2.)

Obseg urejanja sodi v zakon. (2)

"Državna gospodarska javna služba"; je pod tem pojmom mišljena stalna, redna vodarska javna služba? (3) Renaturacija in revitalizacija površinskih voda torej ni stvar države in njene gospodarske javne službe. Pa bi morala biti. Čigava pa je sicer? (3) - Tudi o renaturaciji in revitalizaciji voda bi bilo treba kaj več povedati v "Obsegu urejanja".

V Nemčiji se je za vzdrževanje in urejanje vodotokov udomačil izraz "Wasserpflege", kar lahko prevedemo v "nego voda". Razmisli, ali stvar ne bi bila vredna posnemanja.

104. člen

(dolžnosti lastnika zemljišča in imetnika vodne pravice)

(1) Lastnik ali drug uporabnik vodnega in z njim povezanega zemljišča ter imetnik vodne pravice je na vodah 2. reda dolžan kositи bregove, odstranjevati padla ali zagozdena drevesa ali drugih predmetov, ki ovirajo pretok vode in čistiti vodno zemljišča in breg.

(3) Strokovni nadzor nad izvajanjem del iz prejšnjega odstavka opravlja izvajalec javne službe iz prejšnjega člena.

(4) Če je to za urejanje ali vzdrževanje voda nujno, mora imetnik vodne pravice dopustiti moteno ali prekinjeno uporabo ali začasno souporabo svojega objekta in naprave za rabo in izkoriščanje voda brez odškodnine.

(3) "Strokovno usmerjanje, pomoč (kadar je potrebna) in nadzor...." Tako predlagamo.

5. Varstvo pred škodljivim delovanjem voda

5.1. Ogrožena območja

105. člen

(opredelitev)

(1) Varstvo pred škodljivim delovanjem voda obsega varstvo pred:

1. poplavami (poplavno vodo, poplavnimi tokovi, zablatenjem in zamuljevanjem zemljišč),
2. ledom na celinskih vodah,
3. izbruhi hudournikov (hudournimi vodami, blatnimi in murastimi tokovi, zaplavljajem in pustošenjem zemljišč),
4. ogoljevanjem zemljišč in površinskim spiranjem zemlinj (površinskim erodiranjem zemljišč),
5. nastankom erozijskih žarišč globinske in bočne erozije,
6. erozijo morskega dna, obrežja ali obale, zlasti na območju klifov,
7. zemeljskimi in hribinskimi plazovi (udori, usadi, splazitvami hribin, podori) in
8. delovanjem snežnih plazov in počasnega plazjenja snežne odeje.

(2) Zaradi zagotavljanja varstva pred škodljivim delovanjem voda se določijo območja, ki so ogrožena zaradi:

1. poplav (v nadaljnjem besedilu: poplavno območje),
2. hudournikov (v nadaljnjem besedilu: hudourniško območje),
3. erozije in ledu na celinskih vodah (v nadaljnjem besedilu: erozijsko območje),
4. zemeljskih ali hribinskih plazov (v nadaljnjem besedilu: plazljivo območje) in
5. snežnih plazov (v nadaljnjem besedilu: plazvitvo območje),

Pod (2) naj se doda:

- bruhalnikov in požiralnikov kraških voda
- morskega delovanja (valovanja).

106. člen

(ogrožena območja)

(1) Območja iz drugega odstavka prejšnjega člena (v nadaljnjem besedilu: ogroženo območje) se določijo v načrtu upravljanja vodnih območij na osnovi ocene ogroženosti zemljišč, ki se izdela na podlagi pogostosti in verjetnosti nastanka naravnih pojavov iz prvega odstavka prejšnjega člena, ki ogrožajo posamezno zemljišče.

(2) Za namen varstva pred škodljivim delovanjem voda se zemljišča na ogroženem območju razvrstijo glede na obseg in stopnjo ogroženosti v razrede ogroženosti.

(3) Minister podrobneje predpiše način izdelave ocene in način razvrščanja ogroženih zemljišč v razlike razrede ogroženosti.

5.2. Prepovedi in omejitve

107. člen (splošne prepovedi)

- (1) Na vodnem in z njim povezanem zemljišču so prepovedane dejavnosti, ki bi lahko ogrožale njegovo stabilnost ali varstvo pred škodljivim delovanjem voda.
- (2) Na zemljišču iz prejšnjega odstavka je prepovedano posegati v okolje tako, da bi bil oviran normalen odtok vode in plavin in njeno odtekanje ali onemogočen prost prehod ob vodi kot na primer postavljati ograje ali druge ovire; zasajati drevje ali opravljati druga dela (odlaganje vejevja ipd.), ki bi lahko negativno vplivala na vodni režim.
- (3) Minister podrobneje predpiše načine ravnanja oziroma pogoje za opravljanje del iz prejšnjega odstavka.

(1) Namesto "Na vodnem in z njim povezanem zemljišču..." bi bilo logičneje pa tudi bolj slovensko - "Na poplavnem zemljišču..."

"Vodno in z njim povezano zemljišče" je nesprejemljiva skovanka. Če bi predlagatelji v 11. členu pravilno opredelili vodni prostor, vodno zemljišče in vplivna zemljišča, se jim ne bi bilo potrebno iz zagate reševati s kovanjem jezikovnih nesmislov.

108. člen (varstveni ukrepi zaradi gradnje)

Za preprečitev škodljivega delovanja voda je treba na z vodnim zemljiščem povezanem zemljišču z vegetacijo ali na drug ustrezен način zavarovati vse površine, ki so bile zaradi gradnje spremenjen, ali vzpostaviti novo ravnotežno stanje.

Za primer predlagamo spremenjeno formulacijo:

"Za preprečitev ali vsaj zmanjšanje (omiljenje) škodljivega delovanja voda je treba pri urbanizaciji in gospodarjenju na poplavnem in hudourniškem območju upoštevati omejitvene pogoje, določene v vodnogospodarskem načrtu območja."

109. člen (splošni pogoji za posege na ogroženem območju)

- (1) Gradnja objektov na ogroženem območju je dovoljena le, če projekt gradnje upošteva posebne pogoje, ki izhajajo iz ocene ogroženosti območja.
- (2) Podrobnejši način in pogoji, pod katerimi je možen poseg na ogroženem območju, so določeni v načrtu upravljanja vodnih območij.

110. člen (poplavno območje)

- (1) Zaradi omogočanja odtekanja vode ob poplavah in zaradi zavarovanja ljudi in premoženja se v načrtu upravljanja vodnih območij določijo kot poplavno območje zemljišča, ki so občasno poplavljena.
- (2) Na poplavnem območju so prepovedani vsi posegi v prostor, ki lahko preprečujejo odtekanje vode.
- (3) Minister lahko predpiše podrobnejše ukrepe in dejavnosti, ki so potrebne za zagotovitev odtekanja vode na poplavnem območju ter način izvajanja posegov v prostor na poplavnem območju.
- (4) Lokalna skupnost z akti, ki urejajo posege v prostor, skladno z načrti upravljanja z vodami, na poplavnem območju opredeli območje, kjer posegi v prostor zaradi bivanja ali opravljanja dejavnosti, niso dovoljeni.

(1) Izražanje ni le neslovensko (Zaradi omogočanja odtekanja vode....!), ampak tudi smešno, kajti s tem, da bomo v načrt vrisali poplavno območje, še ne bomo omogočili odtekanja poplavnih voda.

(3) Zakaj pogojna definicija "Minister lahko predpiše podrobnejše ukrepe in dejavnosti...."? Bog nedaj da bi prizadeti morali ob in po poplavi čakati na ministrovo dobro voljo, da bo predpisal, kako se znebiti poplavnih voda.

111. člen
(zemljišče za zadrževanje voda)

(1) Zaradi zagotavljanja varstva pred škodljivim delovanjem voda se na poplavnem območju ugotovi zemljišče za zadrževanje voda (v nadaljnjem besedilu: retencijsko zemljišče).

(2) Retencijsko zemljišče je zemljišče, ki je izpostavljeno poplavam in služi za začasno zadrževanje voda.

(3) Na retencijskem zemljišču je prepovedano:

1. spreminjati namembnost zemljišč,
2. graditi objekte in naprave, razen za potrebe varstva pred škodljivim delovanjem voda,
3. odvzemat naplavine, razen za potrebe varstva pred škodljivim delovanjem voda.

(4) Meje retencijskega zemljišča in podrobnejše pogoje za opravljanje dovoljenih dejavnosti se določijo z načrtom upravljanja povodij.

Če hočemo vode zadržati, je treba retencijsko zemljišče vzpostaviti. Samo ugotovitev takega zemljišča ni dovolj. Vzpostavitev pa (v veliki večini primerov) terja veliko načrtovanja, predpriprav (upravnih, odškodninskih in drugih postopkov), hidrotehničnih in drugih posegov ter denarja.

V tem smislu bi kazalo ves člen temeljito predelati.

112. člen
(hudourniško območje)

(1) Na hudourniškem območju in v strugi hudournika je treba izvajati posege in opravljati dejavnost tako, da se ohranja ravnovesje vodnega režima hudournikov.

(2) Na hudourniškem območju je prepovedano zlasti:

1. ogoljevanje površin,
2. krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazjenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozijskih zaledij,
3. zasipavanje izvirov in plodnih tal,
4. nenadzorovano odvajanje zbranih voda po erodibilnih ali plazljivih zemljiščih.

(3) V strugi hudournika je prepovedano:

1. omejevanje normalnega odtoka voda in plavin, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
2. odlaganje ali skladишčenje lesa in drugih materialov,
3. zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
4. odvzemanje plavin ali naplin z dna in brežin,
5. poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo,
6. vlačenje lesa.

113. člen
(erozijsko, plazljivo in plazovito območje)

Na erozijskem, plazljivem in plazovitem območju lastnik zemljišča ali drug upravičenec ne sme posegati v zemljišča tako, da bi se zaradi tega sproščala erozija.

**114. člen
(plazljivo območje)**

- (1) Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug upravičenec ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje zemeljin ali hribin ali bi se ogrozila stabilnost zemljišča.
- (2) Na plazljivem območju se lahko na podlagi ocene ogroženosti določi tudi območje pogojno stabilnih zemljišč.
- (3) Na območju iz prejšnjega odstavka mora lastnik ali drug upravičenec dopustiti preverjanje stabilnosti zemljišča skladno s predpisom iz drugega odstavka 117. člena in odvajati podzemne in celinske vode, da ne zastajajo ali zamakajo zemljišč, skladno z načrti upravljanja z vodami.
- (4) Na pogojno stabilnem zemljišču iz drugega odstavka tega člena je prepovedano:

1. preusmerjanje voda s stabilnih na sosednja labilna zemljišča,
2. poseganje, ki bi povzročilo dodatno zamakanje zemljišč ali dvig podtalnice,
3. izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča,
4. uničevanje, redčenje ali posek tistih drevesnih ali grmovnih zvrsti, ki preprečujejo plazenje zemljišč.

**115. člen
(plazovito območje)**

- (1) Na območju, na katerem delujejo snežni plazovi, se na podlagi ocene ogroženosti lahko določijo tudi območje počasnega plazanja snežne odeje in območje snežnih plazov (v nadalnjem besedilu: plazovito območje).
- (2) Na območju počasnega plazanja snežne odeje je prepovedano redčenje drevesnih sestojev ali gojenje monokulturnih sestojev ter izravnavanje terena.
- (3) Na območju snežnih plazov je prepovedano preusmerjanje snežnih plazov iz ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.
- (4) Na območju počasnega plazanja snežne odeje mora lastnik ali drug pravičenec zemljišča pospeševati gojenje gozdnih sestojev, ki omejujejo plazenje snega, ali pa svoje objekte zaščititi z ustrezнимi varovalnimi objekti.
- (5) Na območju snežnih plazov mora lastnik ali drug upravičenec zagotoviti varnost svojih objektov in naprav z varovalnimi ukrepi, ki trajno varujejo pred snežnimi plazovi.
- (6) Podrobnejši način in pogoji za izvedbo ukrepov ali dejavnosti iz četrtega in petega odstavka tega člena so določeni v načrtih upravljanja povodij.

Kaže, da so pa te člene le napisali vodarji.

Vseeno sprašujemo, ali ne bi kazalo navesti posegov, s katerimi bi se lahko izboljšal (porušen ali poslabšan) vodni režim hudournikov ali stabilizirala nestabilna zemljišča na erozijskih in plazljivih zemljiščih, kot je npr. navedeno za plazovito območje (4).

5.3. Javne službe varstva pred škodljivim delovanjem voda

**116. člen
(redne dejavnosti in izredni ukrepi varstva pred škodljivim delovanjem voda)**

- (1) Zaradi varstva pred škodljivim delovanjem voda država zagotavlja izvajanje rednih dejavnosti in izrednih ukrepov, ki se izvaja-jo v času povečane stopnje ogroženosti pred škodljivim delovanjem voda v skladu s tem zakonom.

(2) Vrsta in obseg rednih dejavnosti in izrednih ukrepov iz prejšnjega odstavka, ki so potrebni za zagotovitev varstva pred poplavami, hudourniškimi vodami, erozijo, zemeljskimi, hribinskimi ali snežnimi plazovi na določenem območju, se določijo v načrtih za varstvo pred škodljivim delovanjem voda.

(3) Načrti iz prejšnjega odstavka so sestavni del načrta upravljanja vodnih območij.

(4) Minister lahko podrobneje predpiše sestavine načrtov iz drugega odstavka tega člena.

117. člen

(redne dejavnosti varstva pred škodljivim delovanjem voda)

(1) Škodljivo delovanje poplavnih voda, hudourniških voda, erozije, zemeljskih ali hribinskikh in snežnih plazov se preprečuje z izvajanjem rednih dejavnosti, ki obsegajo zlasti:

1. načrtovanje izgradnje, upravljanje in vzdrževanje vodnih objektov in naprav ter biotehničnih ukrepov (zatravitve, pogozdovanja), ki preprečujejo napredovanja površinske, globinske ali bočne erozije in proženja zemeljskih ali hribinskikh plazov,
2. načrtovanje izgradnje, upravljanje in vzdrževanje objektov in naprav, ki uravnavajo odtok površinskih voda,
3. načrtovanje izgradnje, upravljanje in vzdrževanje drugih objektov in naprav, ki vplivajo na režim poplavnih voda ali preprečujejo poplave, škodljivo delovanje hudourniških voda, erozije, zemeljskih ali hribinskikh plazov in snežnih plazov,
4. opravljanje drugih dejavnosti, s katerimi se preprečuje škodljivo delovanje voda.

(2) Minister lahko podrobneje predpiše, kaj obsegajo redne dejavnosti varstva pred škodljivim delovanjem voda.

(3) Dejavnosti iz prvega odstavka tega člena so obvezne državne gospodarske javne službe.

V čem je prava, bistvena razlika med rednim vzdrževanjem vodnega režima in "redno dejavnostjo varstva pred škodljivim delovanjem voda" (protipoplavno varstvo)? Ali ni protipoplavno varstvo bistveni razlog rednega vzdrževanja vodotokov?

Poglavlji bi se lahko z več smotrnosti in racionalnosti združili v enega samega.

118. člen

(izredni ukrepi varstva pred škodljivim delovanjem voda)

(1) Škodljivo delovanje poplavnih voda, hudourniških voda, erozije, zemeljskih ali hribinskikh in snežnih plazov se v času povečane stopnje ogroženosti preprečuje z izvajanjem izrednih ukrepov.

(2) Ukrepi iz prejšnjega odstavka so zlasti:

1. celodnevna dežurna služba pri izvajalcu javne službe iz prejšnjega člena,
2. povečan nadzor nad vodnimi objekti za varstvo pred škodljivim delovanjem voda,
3. odstranjevanje plavja in omogočanja pretočnosti tekočih voda,
4. interventni ukrepi na vodnih objektih za varstvo pred škodljivim delovanjem voda (nasipi).

(3) Minister lahko, v soglasju z ministrom, pristojnim za varstvo pred naravnimi nesrečami, podrobneje določi, kaj obsegajo izredni ukrepi varstva pred škodljivim delovanjem voda.

Ni najboljše, da mešamo poplave s snežnimi plazovi, ker pride do nesmislov. To velja tudi za nekatere druge člene.

(2) 2., 4. Ne gre samo za vodne objekte pred škodljivim delovanjem voda. Bdeti je treba nad celotnim vodnim režimom v poplavnem oz. ogroženem območju.

119. člen

(spremljanje stanja)

(1) Država kot obvezno državno gospodarsko javno službo v skladu s predpisi na področju varstva okolja zagotavlja opravljanje

k o s n u t k u Z a k o n a o v o d a h

dejavnosti monitoringa naravnih pojavov, ki v zvezi z varstvom pred škodljivim delovanjem voda obsega zlasti:

1. spremljanje naravnih pojavov: poplav, izbruha hudournih voda, erozije, zemeljskih ali hribinskih in snežnih plazov,
2. spremljanje stanja velikih pregrad na podlagi podatkov obratovalnega monitoringa vodnih objektov iz 53. člena tega zakona.

(2) Kot javno službo iz prejšnjega odstavka država zagotavlja tudi spremljanje stanja na ogroženih območjih v obsegu in način, ki ga predpiše minister.

120. člen

(1) Pri načrtovanju in izvedbi izrednih ukrepov zaradi škodljivega delovanja voda morajo pristojni organi ravnati tako, da v največji možni meri zavarujejo vodne objekte in naprave pred trajnimi poškodbami.

(2) Minister lahko podrobneje določi merila ravnanja iz prejšnjega odstavka tega člena.

5.4. Sanacija ob naravnih nesrečah, ki jih povzroča voda

121. člen

(sanacija posledic škodljivega delovanja voda)

(1) Država omogoča sanacijo posledic škodljivega delovanja voda na vodnem, z njim povezanem ali ogroženem zemljišče na podlagi načrta sanacije.

(2) Če so posledice škodljivega delovanja voda nastale na zemljiščih iz prejšnjega odstavka ali vodnem objektu in napravi, ki je v lasti države, zagotovi sredstva za njihovo sanacijo država.

(3) Če so posledice škodljivega delovanja voda nastale na vodnem objektu in napravi, namenjeni posebni rabi ali izkoriščanju voda, ki ni v državni lasti in je njena sanacija potrebna zaradi ohranjanja vodnega režima ter je določena v načrtu sanacije iz prvega odstavka, je njeni sanaciji dolžan zagotoviti lastnik ali upravljalec.

(4) Če oseba iz prejšnjega odstavka ne zagotovijo sanacije skladno s prejšnjim odstavkom, izvede sanacijo ministrstvo na njen račun.

(5) Ne glede na določbe tretjega odstavka tega člena lahko država solidarno zagotavlja sredstva za sanacijo vodnih objektov ali naprav, namenjenih posebni rabi ali izkoriščanju voda ter drugih objektov, naprav ali drugih stvari na podlagi zakona.

(6) Načrt sanacije iz prvega odstavka tega člena obsega zlasti:

1. nujno sanacijo erozijskih žarišč,
2. obnovo porušenih, poškodovanih ter ogroženih vodnih objektov in naprav varstva pred škodljivi delovanjem voda.

(7) Načrt sanacije iz prejšnjega odstavka pripravi ministrstvo in ga vključi v prihodnji načrt upravljanja vodnih območij.

Ni obravnavan primer takojšnje sanacije večjega obsega. Odgovornost, izvedba, denar!

5.5. Omejitve lastninske pravice in odškodnina

122. člen

(omejitve, povezane z opravljanjem javnih služb)

(1) Lastnik ali uporabnik zemljišča na ogroženem območju mora dovoliti dostop na to zemljišče osebam, ki opravljajo dela v zvezi z izvajanjem javnih služb iz 117. člena tega zakona ali izrednih ukrepov iz 118. člena tega zakona.

(2) Lastnik ali uporabnik zemljišča na ogroženem območju je zaradi opravljanja javnih služb iz prejšnjega odstavka izvajalcu javnih služb dolžan tudi:

1. na to zemljišče dopustiti tudi dostop prevoznih sredstev in drugih naprav, namenjenih opravljanju javnih služb,
2. dopustiti odvzem naplavin s svojega zemljišča.

(3) Lastnik zemljišča iz prvega odstavka tega člena zaradi omejitve iz prejšnjih odstavkov nima pravice do odškodnine, razen za dejansko škodo, povzročeno z deli iz prvega odstavka tega člena, razen, če imajo od opravljenih del korist.

(4) Zahtevke za povračilo škode iz prejšnjega odstavka je treba vložiti najkasneje v treh mesecih od dneva, ko je izvajalec del iz prvega odstavka tega člena prizadetemu lastniku zemljišča dokazljivo sporočil dokončanje del ali v treh mesecih od dneva, ko je prizadeti zvedel za škodo.

**123. člen
(druge omejitve)**

Lastnik zemljišča, ki se nahaja na ogroženih območjih zaradi omejitve ali prepovedi iz 110., 111., 112., 113., 114. in 115. člena tega zakona, nima pravice do odškodnine.

6. Raba in izkoriščanje voda in vodnega ali morskega dobra

6.1. Splošna raba voda in vodnega ali morskega dobra

**124. člen
(splošna raba)**

(1) Vsakdo lahko brez posebnega dovoljenja rabi vode in vodno ali morsko dobro pod pogoji, ki jih določa ta zakon in na njegovi podlagi izdani predpisi, če se s takšno rabo le neznatno vpliva na količino in kakovost voda oziroma splošno stanje voda in če s tem ne omejuje ali onemogoča enakih pravic drugih, izvajanje vodnih pravic in pravice lastnikov zemljišč, skladno s tem zakonom.

(2) Splošna raba obsega zlasti rabo voda in vodnega dobra za pitje, napajanje živine, za zalivanje vrtov in za druge osebne potrebe, če takšna raba ne zahteva zgraditve objekta in naprave, za katere je po predpisih o urejanju prostora predpisano dovoljenje in rabo voda in vodnega ali morskega dobra za kopanje, potapljanje ali druge oblike rekreacije.

(3) Zaradi varstva pred onesnaženjem voda, ohranjanja vodnih količin ali naravnega ravnotesja, vodnega režima ali zaradi varstva pred škodljivim delovanjem voda lahko vlada omeji ali prepove splošno rabo iz prejšnjega odstavka ali podrobnejše predpiše načine in obseg njenega izvajanja.

**125. člen
(splošna raba vodnih zemljišč presihajočih jezer)**

Lastnik vodnega zemljišča presihajočega jezera je dolžan dopustiti njegovo splošno rabo skladno z določbami prvega odstavka 124. člena tega zakona v času, ko je prekrito z vodo.

**126. člen
(uporaba voda za plovbo)**

(1) Plovbo po vodah lahko vsakdo, ki predpisane pogoje, izvaja brez vodnega dovoljenja ali koncesije po tem zakonu.

(2) Minister določi pogoje rabe voda in vodnega ali morskega dobra za plovbo, ki se nanašajo na varstvo voda in varstvo pred škodljivim delovanjem voda.

V določilu je pri pisanku nekaj izpuščeno. Dopolnit!

127. člen
(izključitev splošne rabe)

(1) Na površinskih tekočih vodah, ki naravno izvirajo, tečejo in poniknejo na zemljišču v lasti osebe zasebnega prava in ne tvorijo kraških vodotokov je splošna raba dovoljena le tej osebi, drugim osebam pa samo za pitje.

(2) Na površinskih stopečih vodah, ki so nastale po posegih zaradi odvzema ali izkoriščanja mineralnih surovin ali drugih podobnih posegov in so na zemljišču v lasti osebe zasebnega prava, njihova površina pa ne presega 1000 m², je splošna raba dovoljena le tej osebi.

Pogost je spor v takemle primeru:

Voda izvira na mojem zemljišču in nato teče čez sosedovega. Čigava je pravica rabe? Ima tudi sosed (so)pravico do izvira?

6.2. Posebna raba voda in vodnega ali morskega dobra

128. člen
(posebna raba)

(1) Za vsako rabo ali izkoriščanje voda, vodnega ali morskega dobra, ki presega meje splošne rabe ali izkoriščanja voda in vodnega ali morskega javnega dobra, je treba pridobiti vodno pravico na podlagi vodnega dovoljenja ali koncesije v skladu z določbami tega zakona.

(2) Izkoriščanje voda za oskrbo prebivalstva s pitno vodo ima prednost pred rabo ali izkoriščanjem voda za druge namene.

(3) Minister lahko podrobneje predpiše načine in pogoje posameznih vrst posebne rabe ali izkoriščanja voda in vodnega ali morskega dobra.

129. člen
(načela za podelitev vodne pravice)

Pri podeljevanju vodne pravice mora pristojni organ poleg upoštevanja zahteve po ohranitvi naravnega ravnotesja upoštevati tudi:

1. posebna raba ali izkoriščanja voda je lahko dovoljena le v obsegu in na način, ki upošteva razpoložljive količine in kakovost vode glede na spreminjajoče se stanje voda, pri podzemnih vodah pa tudi možnost njenega naravnega obnavljanja,
2. posebna raba ali izkoriščanje voda mora biti varčna, tako da ne prihaja do nepotrebnih odvzemov voda iz naravnega okolja, prekomernih vodnih izgub in da so v okviru dovoljene posebne rabe voda učinki največji,
3. da niso prizadete obstoječe vodne pravice, tako da bi bilo bistveno okrnjeno njihovo izvajanje.

Glej, pojavili so se **elementi vodnega gospodarstva!** (1., 2.) Toda predlagatej to pomembno gospodarsko panogo še kar naprej ignorira.

130. člen
(sovpadanje več prošenj)

(1) Če prosi za pridobitev vodne pravice hkrati več oseb, se pri odločanju o podelitvi vodne pravice upošteva naslednji vrstni red:

1. raba voda za oskrbo s pitno vodo,
2. raba voda za varstvo pred požari in drugimi nesrečami,
3. raba voda pri izvajanju javnih služb,
4. raba voda za vzdrževanje vodnega režima in ohranjanje naravnega ravnotesja,
5. raba voda za zdraviliške namene,
6. raba voda za gojenje vodnih organizmov,
7. raba voda za namakanje kmetijskih zemljišč,
8. raba voda za druge gospodarske dejavnosti,

9. druge oblike rabe ali izkoriščanja voda.

(2) Če v primeru iz prejšnjega odstavja več oseb prosi za pridobitev vodne pravice za istovrstno rabo ali izkoriščanje voda ima pri podelitvi vodne pravice prednost tista raba ali izkoriščanje voda, ki najmanj ogroža vodni režim in naravno ravnotesje.

(1-3.) Le zakaj rabi javna služba pri svojih opravlilih vodo? Za pitje, za sanitarne potrebe ali za kaj? - Novemu Zakonu o vodah bodo morali dodati poseben tolmač.

131. člen
(javni interes)

V javnem interesu se lahko raba ali izkoriščanje voda in vodnega ali morskega dobra šteje za nedopustno ali pa se dovoli pod posebnimi pogoji če:

1. obstaja bojazen, da bo ogrožala javno varnost ali da bo imela škodljive posledice za zdravje;
2. nameravana raba ali izkoriščanje voda ni v skladu s pogoji, določenimi z načrti upravljanja z vodami;
3. nameravana raba ali izkoriščanje voda ogroža vodni režim ali naravno ravnotesje,
4. nameravana raba ali izkoriščanje voda škodljivo vplivata na odtok poplavnih voda in ledu;
5. lahko nastane znatno oviranje splošne rabe vode in vodnega ali morskega dobra, ogrožanje oskrbe s pitno vodo ali škodljiv vpliv ali ogrožanje spomenikov, kulturne dediščine ali naravnih vrednot.

132. člen
(odstranitev vodnih objektov in naprav, namenjenih posebni rabi ali izkoriščanju voda)

(1) Vodni objekt in napravo, ki jo je imetnik vodne pravice zgradil zaradi njenega izvajanja, mora po njenem prenehanju v roku iz vodnega dovoljenja ali koncesije na lastne stroške odstraniti in vzpostaviti prejšnje stanje, če je ni več mogoče uporabljati za posebno rabo ali izkoriščanje voda.

(2) Če imetnik vodne pravice iz prejšnjega odstavka ne ravna skladno s prejšnjim odstavkom, zagotovi odstranitev objekta in naprave država na njegove stroške.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka se lahko v vodnem dovoljenju ali koncesijski pogodbi določi, da vodnega objekta iz prejšnjega odstavka ni treba odstraniti, če se lahko uporablja za varstvo pred škodljivim delovanjem voda ali za urejanje voda.

133. člen
(omejitve in ustavitev posebne rabe oziroma izkoriščanja voda)

(1) Posebno rabo ali izkoriščanje voda in vodnega ali morskega dobra se sme začasno omejiti ali trajno ustaviti:

1. če nastane tolikšno pomanjkanje vode, da ni mogoče zadovoljiti vseh potreb upravičencev do rabe ali izkoriščanja voda na določenem območju, ali
2. če se ugotovi, da so zaloge podzemne vode ali vode iz drugih vodnih virov, iz katerih se črpa voda za potrebe oskrbe prebivalstva s pitno vodo, izčrpane v tolikšni meri, da ni več možnosti za nadaljnje črpanje ali če obstoji nevarnost popolnega izčrpanja, ali
3. če se zaradi obstoječe rabe ali izkoriščanja vode slabša njena kakovost ali bi lahko nastopilo takšno poslabšanje ali če je ogrožen ekološko sprejemljiv pretok voda, ali če je kako drugače ogroženo naravno ravnotesje, ali
4. če nastanejo večje poškodbe na vodnih infrastrukturi ali večnamenskih objektih in napravah in je potrebna njihova rekonstrukcija.

(2) Pri omejitvah oziroma ustavitev rabe voda je treba najprej zagotoviti pitno vodo za prebivalstvo in vodo za varstvo pred požari in drugimi nesrečami.

(3) O omejitvi oziroma ustavitevi rabe ali izkoriščanja voda iz prvega odstavka tega člena odloči Vlada.

(4) Zaradi omejitve rabe ali izkoriščanja voda iz prvega odstavka tega člena, imetnik vodne pravice nima pravice do odškodnine.

Predlagatelju je treba odkrito povedati, da njegovemu izdelku manjka stil. Namesto da bi bila vsa poglavja obdelana s približno enako težo, dajejo zlasti za vodarstvo najpomembnejša vtis nepomembnih povzetkov neke preživele materije, tista z juridičnim nadihom pa se kopajo v bogastvu besedičenja, kot bi kdo hotel z nakladanjem paragrafov in zajetnostjo zakona demonstrirati neko novo vizijo - vode brez vodarjev, laično vodno gospodarstvo

To ni Zakon o vodah.

Predlagamo drugačno pot. Ker očitno ne bo šlo drugače, naj se vodarska zakonodaja pripravi in sprejme postopno v tehle ločenih delih:

- 1 (Globalni) **Zakon o vodah in vodnem gospodarstvu**
z Nacionalno strategijo in
z Nacionalnim programom
- 2 **Zakon o vodnem pravu**
- 3 **Zakon o financiranju vodarstva**

vsem zakonom pa naj sledijo jasni podzakonski dokumenti.

134. člen (omejitev vodne pravice)

Imetnik vodne pravice je dolžan izvesti ukrepe, ki mu jih v zvezi z varstvom voda in varstvom pred škodljivim delovanjem voda in izvrševanjem splošne rabe naloži ministrstvo brez odškodnine.

135. člen (raziskave podzemnih voda)

- (1) Pravna ali fizična oseba, ki namerava raziskovati podzemne vode, mora izpolnjevati predpisane pogoje in pred izvedbo del, povezanih z raziskovanjem podzemnih voda, pridobiti vodno soglasje.
- (2) Raziskovalna dela iz prejšnjega odstavka so postavitev in obratovanje merilnih naprav, izkopalna in vrtalna dela, poskusno črpanje, odvzem vzorcev tal, izvajanje sledilnih preizkusov, merjenje transporta snovi (propagacija) in podobno.
- (3) V vodnem soglasju se določijo pogoji, pod katerimi se dela smejo izvesti.
- (4) Vse pridobljene podatke o podzemnih vodah mora oseba iz prvega odstavka tega člena brezplačno predati pristojnemu organu za vpis v vodni kataster.
- (5) Minister predpiše pogoje, ki jih mora izpolnjevati oseba iz prvega odstavka tega člena.

136. člen

- (1) Pravna ali fizična oseba, ki ob izvajanju rudarskih del, izkopov ali talnih vrtin, ki ne sodijo med raziskave podzemnih voda iz prejšnjega člena, naleti na podzemne vode, je dolžna takoj, najkasneje pa v roku treh dni od odkritja, o tem obvestiti ministrstvo.
- (2) Pravna ali fizična oseba iz prejšnjega odstavka je dolžna dopustiti izvedbo analiz, potrebnih za ugotovitev položaja, količine in kakovosti vode in zagotoviti potrebne ukrepe zavarovanja odkritih vodnih virov, ki jih odredi minister.
- (3) Če so podzemne vode iz prvega odstavka tega člena pomembne za oskrbo s pitno vodo mora lastnik zemljišča dopustiti zavarovanje in njegovo izkoriščanje za oskrbo s pitno vodo.
- (4) Če zavarovanje in izkoriščanje vodnega vira iz prejšnjega odstavka ni mogoče zaradi dejavnosti fizične ali pravne osebe iz prvega odstavka tega člena, lokalna skupnost to zemljišče odkupi ali predлага razlastitev skladno s predpisi, ki urejajo razlastitev.
- (5) Če ne gre za primere iz tretjega odstavka mora pravna ali fizična oseba iz prvega odstavka tega člena ali lastnik zemljišča

dopustiti ministrstvu dela, ki so potrebna za evidentiranja vodnega vira.

(6) Obstoj vodnega vira iz prejšnjih odstavkov se evidentira v vodnem katastru.

137. člen
(raziskave podzemnih voda in vodnih virov)

(1) Država zagotavlja raziskovanje izvirov in zalog pitne vode.

(2) Država omogoča lokalnim skupnostim enakopraven dostop do vode za oskrbo prebivalstva s pitno vodo.

Lepo, da se raziskavam podzemnih voda daje velik pomen. Toda zato ni treba uporabiti kar celo stran globalnega Zakona o vodah!

137 - (2) Tudi če gre v škodo vodnega režima? Npr. prečrpavanje vode v drugo povodje. Ali je "enakopraven dostop" sploh realen pojem?

138. člen

(1) Lastnik zemljišča, na katerem se nahaja izvir iz 5. točke 38. člena tega zakona ali drug upravičenec lahko na podlagi vodnega dovoljenja ali koncesije uporablja izvir podzemne vode za lastno oskrbo, če takšen odvzem vode ni v nasprotju s predpisi lokalne skupnosti o izvajjanju lokalne javne službe oskrbe s pitno vodo.

(2) Lastnik zemljišča iz prejšnjega odstavka mora dopustiti rabo izvira podzemne vode, ki se nahaja na njegovem zemljišču, tudi drugi osebi, če to omogoča izdatnost vodnega vira.

(3) Če je za rabo vode iz prejšnjega odstavka potrebno zgraditi cevovod ali druge z njim povezane naprave, se sme za dovajanje vode na zemljišče osebe iz prejšnjega odstavka ustanovi služnost gradnje.

139. člen

(1) Pri načrtovanju, izgradnji in obratovanju vodnega objekta in naprave, namenjene izkorisčanju vodnega gravitacijskega potenciala, je treba omogočiti tudi njegovo uporabo za varstvo pred škodljivim delovanjem voda.

(2) Z vodnim dovoljenjem ali koncesijo se lahko lastniku ali upravljalcu objekta iz prejšnjega odstavka naloži, da omogoči njegovo uporabo tudi za zagotavljanje oskrbe s pitno vodo, za odvzem vode za namakanje kmetijskih zemljišč ali za tehnološke namene.

Tudi večnamembnost vodnih objektov je predvsem vodnogospodarska stvar. In njegova pogruntacija. Večnamembnost, enako kot mnogo drugih pojmov, terja tudi v zakonski obdelavi strokovni pristop!

140. člen
(odvzem tekočih voda za tehnološke namene in odvajanje odpadnih voda)

(1) Če pravna ali fizična oseba, ki odvaja odpadne vode v tekoče vode, zajema tudi vodo, ki jo uporablja za tehnološke namene neposredno iz tekočih voda, mora načrtovati in izvesti odvzem vode dolvodno, za mestom odvajanja lastnih odpadnih voda v tekoče vode.

(2) Določba prejšnjega odstavka ne velja za odvajanje hladilne vode.

Večna iluzorna zahteva!

Zakaj ni dodano določilo, da je treba vse zgrajene sisteme predelati v smislu zg. zahteve? In:

Zakaj ne bi veljala zahteva še za pitno vodo, pa bi bile vse vode čiste kot biser?

Si upamo to določilo staviti v Nacionalni vodnogospodarski program?

Zakon o vodah naj bo resen dokument brez deklarativenih krilatic, ki (tudi v bogatejšem svetu) nimajo primerne gospodarske osnove.

141. člen

(gradnja objekta, zasipa, nasipa ali tvorjenje depresijskega zemljišča)

Gradnja objekta, zasipa, nasipa, umetnega otoka ali tvorjenje depresijskega zemljišča je na vodnem ali morskem dobru dovoljena samo, če se s tem zagotavlja splošna raba ali če je to nujno potrebno za opravljanje javnih služb.

Le katere vodne zgradbe je treba postaviti, da bo javna služba lahko delovala?

7. Pridobitev vodne pravice

142. člen

(1) Vodno pravico je mogoče pridobiti na podlagi vodnega dovoljenja ali koncesije v skladu s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.

(2) Vodna dovoljenja in koncesije se izdajajo na podlagi načrtov upravljanja z vodami.

(3) Če je za izvajanje vodne pravice potrebno tudi vodno ali z njim povezano zemljišče, mora njen imetnik, ki sam ni lastnik tega zemljišča, pridobiti to zemljišče s pravnim posлом ali pridobiti soglasje lastnika tega zemljišča za njegovo uporabo.

(4) Če je lastnik zemljišča iz prejšnjega odstavka država, se šteje, da je pravna ali fizična oseba s pridobitvijo vodnega dovoljenja ali koncesije, pridobila tudi soglasje iz prejšnjega odstavka.

Vodna pravica je v bistvu vodno dovoljenje ali koncesija. Če je tako, je stavek (1) deloma protisloven.

Čisto prav je, da se vodna dovoljenja in koncesije lahko izdajo le na podlagi vodnogospodarskih načrtov (načrtov upravljanja z vodami), vendar se sedanja praksa MOP tega ne drži.

143. člen

(plačilo za vodno pravico)

(1) Za obremenjevanje, rabo ali izkoriščanje voda in vodnega ali morskega dobra se plačuje taksa, povračilo in plačilo za koncesijo skladno s tem zakonom in predpisi na področju varstva okolja.

(2) Taksa, povračilo in plačilo za koncesijo iz prejšnjega odstavka mora biti določeno v višini polne ekonomske cene porabljenih vode, ki vključuje zlasti:

1. stroške upravljanja z vodami in vodnim ali morskim dobrom,
2. stroške javnega kapitala,
3. delež stroškov za pretekla vlaganja in rezervacije za bodoča vlaganja.

Kaj so stroški javnega kapitala?

Se taksa, povračilo in plačilo za koncesijo plačujejo vsakoletno?

O obvezni namenski uporabi plačila za koncesijo govori 162. člen. Kakšna pa je usoda denarja, ki se zbere s taksami in povračili?

Iz predlaganih določil ni moč razbrati, ali so finančne obveznosti koncesionarja dolgoročno nesporno jasne.

7.1. Vodno dovoljenje

144. člen (vodno dovoljenje)

(1) Vodno dovoljenje mora fizična ali pravna oseba pridobiti za:

1. lastno oskrbo s pitno vodo iz celinskih ali podzemnih voda;
2. rabo vode v tehnološkem procesu, kadar se voda ne uporablja kot surovina;
3. uporabo vode v bazenu za kopanje pri opravljanju gostinske ali zdraviliške dejavnosti;
4. pripravo tople vode, kadar se pridobljena toplota ne rabi za izvajanje dejavnosti, toplota pa se pridobiva iz vode s topotno črpalko,
5. za namakanje kmetijskega zemljišča ali zelene površine, kadar namakanje ni dejavnost in gre za mali namakalni sistem skladno s predpisi na področju kmetijstva,
6. proizvodnjo električne energije, kadar hidroelektrarna deluje otočno in oseba proizvedene energije ne rabi za izvajanje dejavnosti;
7. izkoriščanje gravitacijskega potenciala vode z vodnim mlinom, žago ali podobno napravo, kadar izkoriščanje vode ni dejavnost;
8. umetno jezero, ribnik ali drug objekt za gojenje vodnih organizmov, kadar njihovo gojenje ali z njim povezane storitve niso dejavnost osebe;
9. umetno jezero, ribnik ali drug umetni vodni zbiralnik, če gre za gojenje vodnih ali drugih organizmov, skladno s predpisi na področju lova in ribolova,
10. odvajanje odpadnih voda neposredno v vode,
11. oddajanje toplote v vode ali odvzem toplote iz vode,
12. za izkoriščanje vodnega ali morskega dobra za gradnjo športnega ali krajevnega pristanišča,
13. drug poseg v vode ali vodno ali morsko javno dobro, ki se štejejo za poseg v prostor po predpisih s področja urejanja prostora in graditve objektov, pa za njega ni treba pridobiti koncesije.

(2) Vodno dovoljenje za izvajanje vodnih pravic iz prejšnjega odstavka je treba pridobiti, če gre za odvzem vode neposredno iz celinskih ali podzemnih voda ali voda morja.

(3) Vodnega dovoljenja ni mogoče izdati, če je za izvajanja vodne pravice treba pridobiti dovoljenje za poseg v prostor skladno s predpisi s področja urejanja prostora in graditve objektov, prostorski načrt lokalne skupnosti pa ni izdelan skladno z določbami 69. člena tega zakona.

145. člen (vodno povračilo)

(1) Imetnik vodne pravice je za njeno izvajanje dolžan plačevati predpisane takse in povračila.

(2) Vodno povračilo se plačuje glede na vrsto rabe in sorazmerno količini porabljene vode.

(3) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka imetnik vodne pravice za rabo ali izkoriščanje voda za proizvodnjo električne energije in za izkoriščanje gravitacijskega potenciala vode plačuje povračilo sorazmerno z razpoložljivo gravitacijsko energijo uporabljene vode.

(4) Za rabo vodnega ali morskega dobra v lasti države plačuje imetnik vodne pravice sorazmerno zasedeni površini.

(5) Vodno povračilo se plačuje tudi za naplavine, ki jih imetnik vodne pravice proda skladno z devetim odstavkom 53. člena.

146. člen (vloga za pridobitev vodnega dovoljenja)

(1) Vloga za pridobitev vodnega dovoljenja mora vsebovati:

- 1.
- 2.

(2) Minister podrobneje predpiše vsebino vloge za pridobitev vodnega dovoljenja.

Dopolnil!

147. člen

(1) Vodno dovoljenje izda ministrstvo na podlagi prostega preudarka, pri čemer mora upoštevati:

1. usklajenost načrtovane posebne rabe z veljavnimi predpisi,
2. usklajenost načrtovane posebne rabe s programom varstva okolja, programom upravljanja z vodami in načrti upravljanja z vodami,
3. da načrtovana posebna raba ne bi zmanjšala, omejila ali onemogočila izvajanja obstoječih vodnih pravic drugih upravičencev,
4. vpliv načrtovane posebne rabe voda in vodnega ali morskega dobra na splošno rabo.

(2) Vodno dovoljenje se lahko izda za določen čas, vendar največ za 15 let.

(3) Po izteku časa, za katerega je bilo vodno dovoljenje izdano, ga lahko ministrstvo podaljša, če so izpolnjeni vsi pogoji, ki so ob izteku dovoljenja predpisani za njegovo pridobitev.

(2) Ne "se lahko izda", temveč "se izda".

148. člen

(vsebina vodnega dovoljenja)

(1) Vodno dovoljenje mora vsebovati:

1. podatke o imetniku vodne pravice,
2. natančen opis vrste, obsega in namena vodne pravice,
3. čas trajanja,
4. način rabe in pogoje, ki jih mora upoštevati imetnik vodne pravice pri njenem izvajanju,
5. druge obveznosti, ki jih mora izpolnjevati imetnik vodne pravice, skladno s predpisi,
6. ukrepe, ki jih je dolžan izvršiti imetnik vodne pravice, po njenem prenehanju.

(2) Z vodnim dovoljenjem se lahko odredijo tudi posebni pogoji in obveznosti, s katerimi se zagotavlja splošna raba voda in vodnega ali morskega dobra in zaščita javnega interesa na vodah in vodnem ali morskem dobru.

149. člen

(načelo preklicljivosti)

(1) Vodna pravica se odvzame:

1. če je imetnik ne izvršuje več kot 6 mesecev nepretrgoma v obdobju, za katerega mu je bila podeljena,
2. če je imetnik samovoljno spremenil namen rabe ali izkoriščanja voda, določen v vodnem dovoljenju,
3. če je pristojni inšpektor trikrat zaporedoma s pravnomočno odločbo ugotovil kršitve aktov, ki jih je pri izvrševanju vodne pravice dolžan upoštevati imetnik.

(2) Odločbo, s katero se odvzame vodno pravico, izda ministrstvo.

(3) Z odločbo iz prejšnjega odstavka se lahko določi, da je imetnik dolžan na lastne stroške izvršiti ukrepe za zavarovanje vodnega režima, ki so potrebni zaradi opustitve izvajanja vodne pravice.

(5) Fizična ali pravna oseba, ki ji je bila izdana pravnomočna odločba o odvzemu vodne pravice, je ne more ponovno pridobiti v obdobju 6 let po pravnomočnosti.

(6) Oseba iz prejšnjega odstavka zaradi odvzema vodne pravice ni upravičena do odškodnine.

150. člen

(pridržki v javnem interesu)

(1) Vodno dovoljenje se izda s pridržkom, da se lahko naknadno spremenijo pogoji ali način rabe ali izkoriščanja:

1. če se spremenijo predpisani pogoji rabe ali izkoriščanja voda in vodnega ali morskega javnega dobra,
2. v drugih primerih, ko to zahteva varstvo voda ali varstvo pred škodljivim delovanjem voda.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka ministrstvo zahteva od imetnika vodne pravice, da se v roku, ki mu ga določi, prilagodi spremenjenim pogojem.

(3) Odločba iz prejšnjega odstavka nadomesti odločbo o vodni pravici, pri čemer se obdobje njene veljavnosti ne podaljša, razen, če bi stroški izvedbe prilagoditve nesorazmerno presegali koristi, ki jih ima upravičenec vodne pravice.

(4) Oseba iz prejšnjega odstavka zaradi prilagoditve iz prejšnjega odstavka ni upravičena do odškodnine.

**151. člen
(prenosljivost)**

(1) Vodno pravico lahko njen imetnik s pravnim posлом prenese na drugo fizično ali pravno osebo.

(2) Ministrstvo spremeni vodno dovoljenje, če se novi imetnik vodne pravice izkaže, da je pridobil v last vodni objekt in napravo, namenjeno izvajaju vodne pravice.

**(2) Novi imetnik vodne pravice postane nekdo šele takrat, ko dobi spremenjeno vodno dovoljenje. Torej:
„...če se bodoči novi imetnik...”**

**152. člen
(prenehanje)**

(1) Vodna pravica preneha:

1. če imetnik ni pričel z rabo ali izkoriščanjem voda in vodnega javnega ali morskega javnega dobra v roku, določenem v dovoljenju ali si v roku 1 leta ni pridobil dovoljenja za poseg v prostor in graditev objektov,
2. ko izteče rok, za katerega je bilo vodno dovoljenje izdano,
3. če se imetnik odpove pravici do dovoljenja.

(2) Odločbo, s katero se ugotovi prenehanje pravice iz prejšnjega odstavka tega člena, izda ministrstvo.

(3) Z odločbo iz prejšnjega odstavka se lahko določi, da je imetnik dolžan na lastne stroške izvršiti ukrepe za zavarovanje vodnega režima, ki so potrebni zaradi opustitve izvajanja vodne pravice.

Določilo (3) je glede na 6. določilo 1. odstavka 148. člena nično.

7.2. Koncesija

**153. člen
(raba in izkoriščanje vode in vodnega ali morskega dobra na podlagi koncesije)**

(1) Koncesijo je treba pridobiti za:

1. rabo vode in vodnega dobra za oskrbo s pitno vodo, ki se opravlja kot lokalna gospodarska javna služba;
2. rabo vode in vodnega dobra v tehnološkem procesu, kadar se voda uporablja kot surovina;
3. izkoriščanje voda in vodnega dobra za proizvodnjo električne energije ali pridobivanje toplote;
4. izkoriščanje vode in vodnega dobra za hlajenje pri pridobivanju električne energije;
5. izkoriščanje gravitacijskega potenciala voda za pogon vodnega mlina v predelovalni industriji ali vodne žage v dejavnosti

k o s n u t k u Z a k o n a o v o d a h

obdelave ali predelave lesa;
6. črpanje termalnih, mineralnih ali termomineralnih voda;
7. namakanje kmetijskega zemljišča ali zelene površine, kadar je namakanje dejavnost ali gre za velike namakalne sisteme skladno s predpisi na področju kmetijstva,
8. izkoriščanje vode in vodnega ali morskega dobra za gojenje vodnih in drugih organizmov v gospodarske namene,
9. rabo vode za polnjenje v embalažo,
10. gospodarsko izkoriščanje vodnega ali morskega dobra za kopališke, športne, rekreativne ali gostinske namene, kadar je za gradnjo objekta za izvajanje dejavnosti potrebno pridobiti dovoljenje po predpisih o urejanju prostora in graditvi objektov,
11. izkoriščanje vodnega ali morskega dobra za gradnjo in upravljanje pristanišča, razen športnega ali krajevnega pristanišča, skladno s predpisi na področju plovbe,
12. rabo voda za dosneževanje smučišča,
13. umetno jezero, ribnik ali drug umetni vodni zbiralnik, če gre za gojenje vodnih ali drugih organizmov, namenjenih lovui ribolovu, pa se to ne izvaja na podlagi predpisov s področja lova in ribolova.

(2) Koncesijo lahko pridobi fizična ali pravna oseba, ki je registrirana za izvajanje dejavnosti.

(3) Koncesija se podeljuje za določen čas, vendar ne več kot za 30 let. Rok trajanja koncesije se določi glede na predvideno višino sredstev, potrebnih za investicijska vlaganja in predviden dobiček.

(4) Koncesijo v imenu koncedenta podeljuje vlada v skladu s predpisi na področju varstva okolja, razen če ta zakon določa drugače.

154. člen

Lokalna skupnost podeljuje koncesijo za rabo ali izkoriščanje iz 10. točke prvega odstavka prejšnjega člena.

155. člen

(mnenje lokalne skupnosti)

(1) Za rabo ali izkoriščanje vode in vodnega ali morskega dobra iz prvega odstavka 153. člena tega zakona mora vlada pred izdajo koncesijskega akta pridobiti mnenje pristojnega organa lokalne skupnosti, na območju katere se nahajajo vode, o nameravani posebni rabi ali izkoriščanju.

(2) Če pristojni organ lokalne skupnosti v primeru iz prejšnjega odstavka ne posreduje svojega mnenja v 30 dneh od prejema pisnega in obrazloženega zaprosila s strani ministrstva, lahko Vlada sprejme koncesijski akt.

Kaj se zgodi v primeru, če je mnenje odklonilno? (2)

156. člen

(1) Koncesijski akt se izda skladno s pogoji, ki jih določa načrt upravljanja z vodami.

(2) Če je za rabo ali izkoriščanje voda iz prvega odstavka 153. člena tega zakona treba pridobiti dovoljenje za poseg v prostor skladno s predpisi s področja urejanja prostora in graditve objektov, je podlaga za izdajo koncesijskega akta tudi prostorski načrt države ali lokalne skupnosti.

(3) Koncesijskega akta ni mogoče izdati, če se izda na podlagi prostorskoga načrta lokalne skupnosti, pa ta ni izdelan skladno s predpisi o urejanju prostora, ki se nanašajo na usklajevanje prostorskih načrtov lokalne skupnosti in države.

Glede na določila 153. člena bo zahtev po koncesijah zelo veliko. V poglavju o vodnogospodarskih načrtih (načrtih upravljanja z vodami) pa ni zakonsko opredeljenih rokov, do kdaj jih je potrebno izdelati in kdo odgovarja za njihovo izdelavo. Zapisano je le splošno načelo, da je to naloga MOP. Predlagatelj poizkuša nastalo praznino reševati v 201. členu prehodnih določb, in to z vodnogospodarskimi osnovami. Zanimivo, da so te sedaj kar naenkrat upoštevanja vreden vodnogospodarski dokument. (Tu je tudi edinokrat v zakonskem osnutku uporabljena beseda **vodno gospodarstvo**).

157. člen
(pobuda za izdajo koncesijskega akta)

(1) Lokalna skupnost, druge pravne ali fizične osebe lahko pri ministrstvu vložijo pobudo za izdajo koncesijskega akta za rabo ali izkoriščanje iz prvega odstavka 153. člena tega zakona, če je takšna raba določena v prostorskem načrtu lokalne skupnosti.

(2) Pristojni organ mora v 120 dneh od prejetja vloge izdati koncesijski akt, razen:

- če predlagana raba ni skladna s pogoji, določenimi v načrtu upravljanja z vodami,
- v obdobju 6 mesecev pred iztekom veljavnosti načrtov upravljanja z vodami.

158. člen
(postopek podelitev koncesije)

(1) Koncesija se podeli na podlagi javnega razpisa za rabo ali izkoriščanje iz 3., 5., 6., 8., 9., 10. točke prvega odstavka 153. člena tega zakona.

(2) Koncesija se podeli brez javnega razpisa za rabo ali izkoriščanje iz 1., 2., 4., 7., 11., 12., in 13. točke prvega odstavka 153. člena tega zakona.

(3) Javni razpis je lahko sestavni del koncesijskega akta.

159. člen
(izbira koncesionarja brez javnega razpisa)

(1) Koncesija se podeli brez javnega razpisa na podlagi zbiranja ponudb ali na podlagi zahteve pravne ali fizične osebe, ki izpoljuje z zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi določene pogoje.

(2) Koncesija se lahko podeli na podlagi zbiranja ponudb, če je znano končno število pravnih ali fizičnih oseb, ki želijo pridobiti koncesijo.

160. člen
(postopek izbire koncesionarja)

Za postopek izbire koncesionarja se uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo koncesijo na področju gospodarskih javnih služb.

161. člen
(plačilo za koncesijo)

(1) Koncesionar plačuje predpisane takse, povračila in plačilo za koncesijo.

(2) Koncesionar plača za izvajanje vodne pravice plačilo za koncesijo, pri določitvi njegove višine pa vlada upošteva zlasti naslednje kriterije:

1. namen koncesije,
2. vrsto rabe in izkoriščanja vode in vodnega ali morskega dobra,
3. obseg koncesije, vključno z porabljenim vodo,
4. višino sredstev za gradnjo potrebnih vodnih objektov in naprav
5. oceno stroškov v zvezi s sanacijo, vzpostavljivjo novega ali nadomestitvijo prejšnjega stanja okolja, skladno s koncesijskim aktom ali koncesijsko pogodbo,
6. ekonomske ugodnosti, ki jih koncesionar dosega s koncesijo,
7. čas trajanja koncesije.

(3) Koncesionar, ki izvaja javno službo oskrbe s pitno vodo ali koncesionar, ki opravlja dejavnost namakanja, plačuje tudi vodna povračila za porabljen vodo, vključi pa jih v ceno svoje storitve.

(4) Koncesionar, ki izvaja javno službo iz prejšnjega odstavka, plačuje vodno povračilo tudi za izgube vode v vodooskrbnem sistemu.

k o s n u t k u Z a k o n a o v o d a h

Namesto nesimpatičnega "...plačuje vodno povračilo tudi za izgube vode..." predlagamo "...plačuje vodno povračilo od odvzete vode..."

162. člen (namenska raba proračunskih sredstev)

Plačila za koncesijo lahko država in lokalne skupnosti porabljata izključno za naslednje namene:

1. strokovne naloge države ali lokalne skupnosti, ki se nanašajo na upravljanje z vodami,
2. izvajanje obveznih državnih gospodarskih javnih služb po tem zakonu in obveznih lokalnih gospodarskih javnih služb varstva okolja.

Koliko naj bi se jih paslo na teh vodarskih fičnikih!

Denar iz vodarstva naj vendar ostane vodarstvu. Da o strokovnosti sploh ne govorimo; hidrotehnična dela niso vsakršna javna dela.

163. člen (obveznosti koncesionarja)

(1) Koncesionar mora poleg drugih obveznosti, določenih s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter s predpisi na področju varstva okolja, na lastne stroške izpolnjevati tudi naslednje obveznosti:

1. spremljanje stanja voda zaradi izvajanja vodne pravice,
- 2.
- 3.

(2) Če je predmet koncesije raba ali izkoriščanje voda ali morskega in vodnega javnega dobra iz 10. točke prvega odstavka 153. člena tega zakona, mora koncesionar, poleg obveznosti iz prejšnjega odstavka, na lastne stroške zagotavljati tudi:

1. informiranost o pogojih rabe in drugih značilnostih predisanega vodnega in naravovarstvenega režima,
2. dejavnost reševalne službe.

(3) Vlada lahko podrobneje predpiše obseg dejavnosti iz prejšnji odstavkov tega člena.

(1) "drugih" črtati.
Dopolniti.

164. člen (vsebina koncesijske pogodbe)

S koncesijsko pogodbo se pogodbeni stranki podrobneje dogovorita o:

1. namenu, za katerega se podeljuje koncesija,
2. posebnih pogojih, ki jih mora upoštevati koncesionar,
3. pogojih in načinu plačevanja plačila za koncesijo,
4. garancijah koncesionarja,
5. načinu razreševanja medsebojnih razmerij v primeru prenehanja koncesije pred potekom časa, za katerega je bila podeljena,
6. drugih pravicah in obveznostih koncedenta in koncesionarja.

165. člen (prenehanje koncesije)

(1) Koncesija preneha:

1. s potekom časa, za katerega je bila podeljena,

2. zaradi prenehanja dejavnosti fizične osebe in stečaja ali likvidacije pravne osebe, če koncesija ni bila prenešena na drugega koncesionarja,
3. če je bila koncesionarju izdana pravnomočna odločba sodišča ali drugega državnega organa, s katero mu je bilo prepovedano opravljati dejavnost, za katero je bila koncesija podeljena,
4. s prenehanjem koncesijske pogodbe.

(2) Če koncesija preneha zaradi poteka časa, za katerega je bila podeljena, preide lastninska pravica na premičnih in nepremičnih stvareh, ki predstavljajo objekte in naprave, namenjene izvajanju vodne pravice, na Republiko Slovenijo ali lokalno skupnost, če s koncesijskim aktom in koncesijsko pogodbo ni določeno drugače.

(3) Če koncesija preneha iz razlogov, določenih v 3. točki prvega odstavka tega člena, je koncesionar dolžan vzpostaviti prejšnje stanje, če s koncesijsko pogodbo ni določeno drugače, tako da s tem ne nastane škoda na vodnem dobru in se ne poslabša vodni režim.

**166. člen
(prenos koncesije)**

(1) Vodno pravico, pridobljeno s koncesijo, lahko imetnik s pravnim posлом prenese na drugo fizično ali pravno osebo, ki izpoljuje predpisane pogoje, le s soglasjem Vlade.

(2) V primeru stečaja imetnika vodne pravice se lahko vodna pravica prenese samo s celotnim prevzmem dolžnika, skladno z določbami prejšnjega odstavka.

(3) Vlada spremeni koncesijo ob izpolnitvi pogojev iz prejšnjega odstavka na podlagi vloge fizične ali pravne osebe, na katero je bila koncesija prenesena.

**167. člen
(prenehanje koncesijske pogodbe)**

Koncesijska pogodba preneha s sporazumom pogodbenih strank, z razprtjem, ali po preteku časa, za katerega je bila sklenjena.

**168. člen
(razprtje koncesijske pogodbe)**

(1) Koncesijsko pogodbo lahko koncedent razdre pred potekom časa, za katerega je bila sklenjena, če koncesionar:

1. ne prične ali dokonča del v roku, določenem v koncesijski pogodbi,
2. preneha kontinuirano opravljati dejavnost, za katero mu je bila podeljena koncesija, po izteku 6 mesecev od dneva, ko je bilo ugotovljeno prenehanje opravljanja te dejavnosti,
3. samovoljno izvede spremembe na vodnih objektih in napravah, namenjenih rabi ali izkoriščanju vode in vodnega ali morskega dobra, ki lahko ogrozijo vodni režim ali lahko ogrozijo zakonite pravice drugih oseb, pa v roku, ki mu ga določi pristojni organ ne vzpostavi prejšnjega stanja,
4. če ne plačuje plačila za koncesije v rokih, določenih s koncesijsko pogodbo.

(2) Glede prehoda lastninske pravice in vzpostavitve v prejšnje stanje se v primerih prenehanja koncesije, določenih v prvem odstavku tega člena, uporablajo določbe 53. in 132. člena tega zakona.

(3) Koncesionar, s katerim je koncedent razdril koncesijsko pogodbo zaradi razlogov iz prvega odstavka tega člena, nima pravice do povračila škode zaradi razprtja koncesijske pogodbe.

169. člen

(1) Koncesija se izda s pridržkom, da se lahko naknadno spremenijo pogoji ali način izvajanja vodne pravice, koncesionar pa njen izvajanje prilagodi:

1. če se spremenijo predpisani pogoji rabe ali izkoriščanja voda in vodnega ali morskega javnega dobra,

2. v drugih primerih, ko to zahteva sprememba vodnega režima, varstvo voda ali varstvo pred škodljivim delovanjem voda.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka koncedent in koncesionar skleneta novo pogodbo, v kateri se določi obseg in rok prilagoditve.

(3) S pogodbo iz prejšnjega odstavka lahko Vlada zniža plačilo za koncesijo ali podaljša obdobje njenega trajanja, če so se zaradi prilagoditev iz prejšnjega odstavka bistveno spremenili pogoji za določitev višine plačila za koncesijo ali so stroški prilagoditve nesorazmerno presegli koristi, ki jih ima koncesionar.

(4) Koncesionar zaradi prilagoditev iz prvega odstavka tega člena ni upravičen do odškodnine.

V zakonu naj bi ostalo samo najbistvenejše. Podrobnosti, po potrebi še dodelati in prepustiti podzakonskim dokumentom.

8. Posegi v prostor, s katerimi se lahko vpliva na vodni režim

Med posege v prostor, ki še kako lahko vplivajo na vodni režim, je treba vsteti tudi **vodarska vzdrževalna dela**. Kako je z njimi, kakšen upravni postopek bo oziroma ne bo predpisani zanje? Na ta in podobna vprašanja ta predlog ne odgovarja. Pa bi moral, vsaj načelno.

8.1. Vodne smernice

170. člen
(vodne smernice)

(1) Fizična ali pravna oseba, ki namerava graditi objekt in napravo ali izvesti drug poseg v prostor, s katerim bi lahko trajno ali začasno vplivala na vodni režim, lahko zahteva od ministrstva določitev vodnih smernic.

(2) Z vodnimi smernicami se določijo pogoji, ki jih mora izpolnjevati projektna dokumentacija, predpisana za pridobitev dovoljenja za gradnjo, skladno s predpisi na področju urejanja prostora in gradnje objektov.

(3) Vodne smernice se določijo za:

1. poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice,
2. poseg na varstvenih in ogroženih območjih,
3. odvajanje odpadnih voda v tla,
4. raziskave podzemnih voda iz 135. člena tega zakona,
5. poseg, kjer zaradi izkopov lahko pride do vpliva na podzemne vode,
6. hidromeriolacijo,
7. drugo knetijsko operacijo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do oviranja normalnega pretoka vode in njenega odtekanja.

(4) Vlada podrobneje določi vrste posegov v prostor iz prejšnjega odstavka.

(5) Vodne smernice določi ministrstvo na podlagi načrtov upravljanja z vodami in predpisov na področju voda in varstva okolja, proti plačilu stroškov, ki ne presegajo materialnih stroškov njihove določitve.

(6) Vodne smernice prenehajo veljati, če v 1 letu od njihove določitve ni bila vložena vloga za pridobitev vodnega soglasja.

(7) Določitev vodnih smernic je strokovna naloga ministrstva.

Pri (3) 7. Naj se doda "...odtekanja ali do spremembe kakovosti podzemne vode."

(5) bi lahko poenostavili "... proti plačilu materialnih stroškov postopka."

To velja tudi za 177. člen (1).

**171. člen
(predpis ministra)**

Minister lahko predpiše pogoje, ki jih mora izpolnjevati nameravani poseg v prostor iz tretjega odstavka prejšnjega člena.

Čemu ta člen spričo 2. odstavka 170. člena?

8.2. Vodno soglasje

**172. člen
(vodno soglasje)**

- (1) Pravna ali fizična oseba mora v postopku za izdajo dovoljenja za poseg v prostor, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na spremembe vodnega režima, pridobiti vodno soglasje.
- (2) Vlogi za pridobitev vodnega soglasja mora investitor priložiti predpisano projektno dokumentacijo.
- (3) Če se vloga za pridobitev vodnega soglasja nanaša na gradnjo vodnega objekta in naprave, namenjene izvajanju vodne pravice, mora pravna ali fizična oseba priložiti tudi pravnomočno vodno dovoljenje ali akt o izboru koncesionarja.
- (4) Minister z navodilom podrobneje predpiše, za katere posege je treba pridobiti vodno soglasje in kakšna projektina dokumentacija je potrebna za njegovo pridobitev.

Odporno ostaja staro vprašanje, kdo odloči, kdaj in kateri poseg lahko vpliva na vodni režim. Očitno je to še zmeraj prepuščeno uradnikom, ki niso vodarji, na upravnih enotah. (2, 4)

(Mimogrede: Poseg ne vpliva na spremembe vodnega režima, temveč na vodni režim. Poseg lahko spremembe povzroči, izzove.)

Ali je tak redosled dokumentov, kot ga določa (3), dorečen? Ali si res moram vodno dovoljenje pridobiti prej kot vodno soglasje? Kako pa naj vem, če bom soglasje sploh dobil? Kako mi minister lahko izda dovoljenje, ko pa še niti potrjenega načrta nimam?

173. člen

- (1) Vodno soglasje izda ministrstvo, če ugotovi, da je nameravani poseg projektiran v skladu z načrti upravljanja z vodami, ustreza pogojem, ki so bili določeni z vodnimi smernicami in pogojem iz 171. člena tega zakona, kadar so ti predpisani.
- (2) Z vodnim soglasjem ministrsvo podrobneje določi pogoje, ki jih mora izpolnjevati nameravani poseg v prostor.
- (3) Vodno soglasje se izda s potrditvijo na dovoljenju za poseg v prostor ali s posebnim aktom.
- (4) Dovoljenje za gradnjo ali drug poseg v prostor, izdano v nasprotju z prejšnjim odstavkom, je nično.
- (5) Če je za posege iz prejšnjega člena predpisan postopek vplivov na okolje, se v njegovem okviru presoja skladnost in ustrezost iz prvega odstavka tega člena, vodno soglasje pa se nadomesti z okoljevarstvenim soglasjem.
- (6) Vodno soglasje neha veljati, če v roku enega leta od njegove izdaje ni bilo pridobljeno dovoljenje za poseg v prostor.

Kaj je to "postopek vplivov na okolje"?

Menimo, da določila glede vodopravnih aktov še terjajo razmislek in izmenjavo mnenj, saj gre za vprašanja, ki državljana (tudi vodarja) močno prizadevajo.

Iz predlaganih določil izhaja, da niti vodno niti okoljevarstveno soglasje ne presojata nameravanega posega tudi iz vodnogospodarskega vidika.

(Kdo bo vzdrževal na ali ob vodi postavljen objekt, če dejavnost zaradi ne dovolj preučene naložbe zamre?)

8.3. Uporabno dovoljenje

174. člen

- (1) Pravna ali fizična oseba mora pred pričetkom obratovanja na podlagi vodnega soglasja zgrajenega objekta ali naprave pridobiti uporabno dovoljenje, skladno s predpisi s področja urejanja prostora in graditve objektov.
- (2) V postopku izdaje dovoljenj iz prejšnjega odstavka se ugotovi, če je bila gradnja objekta ali naprave izvedena skladno z vodnim soglasjem.
- (3) Pristojni organ ne sme izdati uporabnega dovoljenja, če objekt ali naprava ni bila zgrajena skladno z vodnim soglasjem.

9. Vodna knjiga in vodni kataster

9.1. Vodna knjiga

175. člen (vodna knjiga)

- (1) Vodno knjigo sestavlja evidenca o izdanih vodnih dovoljenjih, koncesijah in vodnih soglasjih ter zbirka listin.
- (2) Evidenca iz prejšnjega odstavka vsebuje podatke iz listin, zlasti pa:
1. firmo in sedež ali ime in naslov imetnika vodne pravice ali pridobitelja vodnega soglasja,
 2. opis obsega pravice iz akta iz prejšnjega odstavka.
- (3) Podatki iz prejšnjega odstavka, za katere velja varstvo osebnih podatkov v skladu s predpisi na področju varstva osebnih podatkov, se vodijo samo za namene, določene s tem zakonom, in se ne brišejo.
- (4) Zbirko listin iz prvega odstavka tega člena sestavljajo izdana vodna dovoljenja, odločbe o izboru koncesionarja in koncesijske pogodbe ter izdana vodna soglasja.
- (5) Vodno knjigo vodi ministrstvo kot javno knjigo.

(3) Kaj pomeni, da "se podatki ne brišejo"?

9.2. Vodni kataster

176. člen (vodni kataster)

- (1) Vodni kataster sestavljajo: kataster voda, kataster vodnih objektov in naprav in kataster varstva voda.
- (2) V kataster voda se vnašajo podatki o površinskih in podzemnih vodah, vodnih in z njimi povezanih zemljiščih, vodnem in morskom dobru, grajenem vodnem in morskom dobru in zemljiščih na varstvenih in ogroženih območjih.
- (3) V kataster vodnih objektov in naprav se vnašajo podatki o vodni infrastrukturi, o večnamenskih vodnih objektih in napravah in o vodnih objektih in napravah, namenjenih izvajanju vodnih pravic.
- (4) V kataster varstva voda se vnašajo podatki o obremenjevanju in obremenjenosti voda, odvezanju vodnih količin, drugih oblikah rabe ali izkoriščanja voda, podatki o virih onesnaževanja in drugi podatki, pomembni za varstvo voda.
- (5) Vodni kataster vodi ministrstvo kot javno knjigo.

**177. člen
(načelo javnosti)**

(1) Vsakdo ima pravico zahtevati in pridobiti izpiske iz vodne knjige in vodnega katastra proti plačilu stroškov, ki ne smejo presegati materialnih stroškov posredovanih informacij.

(2) Izjemoma je mogoče omejiti vpogled in uporabo določenih podatkov iz vodne knjige in vodnega katastra, če to zahtevajo interesi obrambe države.

Zakaj ne bi enostavno zapisali "...proti plačilu materialnih stroškov." ?

178. člen

Minister z navodilom podrobneje predpiše način posredovanja listin in sporočanja podatkov, ki sestavljajo vodno knjigo in vodni kataster ter vsebino, obliko in način njunega vodenja.

III. DEL: ORGANIZACIJA UPRAVLJANJA Z VODAMI

**Ker v tem predlogu niso primerno opredeljene javne službe, je temu primerno neobdelana tudi organizacija "upravljanja z vodami".
Pa se da tudi to poglavje lepo zaokrožiti.**

1. Ministrstvo

**179. člen
(Uprava za vode)**

Upravne, strokovne in organizacijske naloge ministrstva iz tega zakona opravlja Uprava za vode kot upravni organ v sestavi ministrstva.

Prav je, da vodarstvo dobi svojo Upravo.
Toda ta je tu zapisana samo zaradi lepšega. In bo tako dolgo, dokler je ne bodo pospremile obvezne zakonske navedbe njenih nalog in konkretnih odgovornosti na področju vodnega gospodarstva.
(Tudi v prehodnih določbah tega predloga ni roka, v katerem bi bilo treba formirati Upravo za vode).

**180. člen
(vodne izpostave Uprave za vode)**

(1) Uprava za vode se teritorialno organizira tako, da se za posamezna vodna območja ustanovijo vodne izpostave, razen za vodno območje, kjer se ustanovijo vodne izpostave za zgornji, srednji in spodnji del reke Save ter za reko Savinjo.

(2) Vodne izpostave so notranje organizacijske enote Uprave za vode.

(3) S predpisom iz drugega odstavka 55. člena tega zakona se določijo tudi območja vodnih izpostav za območje reke Save in Savinje.

**181. člen
(gospodarjenje z vodnimi in z njimi povezanimi zemljišči v lasti države)**

(1) Dejavnosti gospodarjenja z vodnimi in z njimi povezanimi zemljišči v lasti države opravlja Uprava za vode.

(2) Gospodarjenje obsega opravljanje prometa z zemljišči iz prejšnjega odstavka in pridobivanje vodnih zemljišč v last Republike Slovenije.

(3) Naloge iz prejšnjega odstavka se opravlajo na podlagi letnega programa, ki ga potrdi Vlada.

(4) Za opravljanje nalog iz drugega odstavka tega člena Uprava za vode pridobiva sredstva iz proračuna Republike Slovenije na podlagi letnega programa iz prejšnjega odstavka in iz sredstev, pridobljenih s pravnimi posli.

Torej le zna pripravljalec zakona tudi gospodariti! Z vodo sicer očitno ne, ker je vesoljno vodno gospodarstvo izvedel na dejavnost gospodarjenja z vodnimi in z njimi povezanimi zemljišči v lasti države.
To bo denarja in gospodarskih uspehov!
Ne bodimo no - smešni.

2. Javne službe

Določila o javnih službah, njihoven financiranju, vodnem skladu in njegovih virih pa o investicijah in investicijskem vzdrževanju bi morala biti ključna poglavja vodnogospodarskega dela Zakona o vodah.

182. člen

(1) Javne službe iz tega zakona se izvajajo na podlagi letnega načrta.

(2) Letni načrt opravljanja javnih služb določi minister.

Žalostno, toda resnično. Vedno samo letni načrti.

Zakaj se tudi pri nas ne sprejmejo dolgoročni in srednjeročni plani, ki bi s stvarnimi nalogami in zagotovljenim denarjem resno opredelili perspektive slovenskega vodnega gospodarstva?

3. Sklad Republike Slovenije za vode

183. člen (Sklad RS za vode)

(1) Za financiranje določenih nalog javnih služb po tem zakonu se ustanovi Sklad Republike Slovenije za vode (v nadaljnjem besedilu: sklad).

(2) Sklad se ustanovi kot sklad, ki ni samostojna pravna oseba, skladno z zakonom.

(3) Viri sklada iz prejšnjega odstavka so:

1. sredstva, pridobljena na podlagi plačil za koncesijo,
2. sredstva, pridobljena na podlagi vodnih povračil.

(4) Sredstva sklada se lahko uporabljajo za investicije in investicijsko vzdrževanje vodne infrastrukture.

O financirjanju vodnega gospodarstva govori en sam člen, pa še ta prikrito, zavito. Omenja le Sklad RS za vode, ki naj bi financiral določene (?) naloge javnih služb, ne pa da bi se resno lotil finančnih vprašanj.

IV. del: NADZOR NAD VODAMI

**184. člen
(pristojnosti)**

Inšpeksijski nadzor nad izvrševanjem določb tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov izvršuje inšpektorat, pristojen za vode.

**185. člen
(ukrepi inšpektorjev)**

(1) Poleg pooblastil, ki jih določa zakon, ima pristojni inšpektor, če ugotovi, da so kršene določbe tega zakona ali določbe predpisov, izdanih na njegovi podlagi, še naslednja pooblastila:

1. prepovedati ali omejiti izvajanje vodne pravice, če se izvaja brez ali v nasprotju z vodnim dovoljenjem ali koncesijo,
2. ustaviti gradnjo ali izvedbo drugega posega v prostor, če se izvaja brez ali v nasprotju z vodnim soglasjem,
3. odrediti začasno prekinitev opravljanja dejavnosti, če so kršena določila 79., 94. in 107. člena tega zakona,
4. prepovedati uporabo objekta in naprave, če se uporablja brez ali v nasprotju z vodnim dovoljenjem ali koncesijo,
5. prepovedati ali omejiti izpuščanje ali odvajanje snovi v vode, če poteka v nasprotju z določbami 72., 73. in 75. člena tega zakona in odrediti vzpostavitev v prejšnje stanje,
6. odrediti odpravo škodo in vrnitev v prejšnje stanje,
7. odrediti druge ukrepe v skladu s tem zakonom ali na njegovi podlagi izdanim predpisom.

(2) Pritožba zoper odločbo pristojnega inšpektorja ne zadrži izvršitve.

**186. člen
(ustna odločba)**

(1) Pristojni inšpektor izda ustno odločbo in takoj odredi izvršitev odločbe, kadar je to potrebno zaradi preprečitve dejavnosti, zaradi katere bi lahko nastala neposredna nevarnost za življenje in zdravje ljudi, živali in rastlin ali večja materialna škoda, zlasti pa:

1. če nastopi suša ali bi iz drugih razlogov lahko nastalo pomanjkanje vode ali težave v oskrbi s pitno vodo,
2. če obstoji neposredna nevarnost poplav.
3. če obstoji neposredna nevarnost izbruha hudournika, zemeljskih plazov, podorov ali snežnih plazov.

(2) Pristojni inšpektor je dolžan v roku osmih dni od dneva, ko je to zahtevala, izdati stranki na njeno zahtevo pismeno odločbo.

Ob ujmah je često potrebno ne le preprečiti določeno dejavnost, temveč tudi predpisati oz. podvzeti določene ukrepe. (1)

**187. člen
(rečna in morska nadzorna služba)**

(1) Za opravljanje posameznih dejanj in strokovnih nalog v zvezi z inšpekcijskim nadzorom iz prejšnjega člena se ustanovi rečna in morska nadzorna služba.

(2) Služba iz prejšnjega odstavka se organizira v okviru izvajalcev javnih služb po tem zakonu.

(3) Minister podrobneje predpiše obseg nalog rečne in morske nadzorne službe, način in pogoje njihovega opravljanja ter pogoje, ki jih mora izpolnjevati rečni in morski nadzornik.

Nadzorne službe bi terjale temeljito obravnavo. Minister pa - skoraj nič.

(2) Nadzorna služba naj bi se organizirala v okviru izvajalcev javnih služb po tem zakonu. - Potemtakem se predvideva več izvajalcev javnih služb. Kateri pa so to in s kakšnimi pooblastili? Kakšen je njihov delokrog?

V. del: KAZENSKE DOLOČBE

188. člen (prekrški)

(1) Z denarno kaznijo najmanj 1.000.000 se za prekršek kaznuje pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik:

1. če neposredno odvaja odpadne vode v podzemne vode (drugi odstavek 72. člena);
2. če po celinskih vodah izvaja vožnjo s plovili na pogon z motorji na notranje izgorevanje (prvi odstavek 73. člena);
3. če odvaja odpadne vode, ki nastajajo na plovilih v vode neposredno iz plovil (peti odstavek 73. člena);
4. če pere vozila in druge stroje in naprave v površinskih vodah ter na njihovih vodnih zemljiščih (prvi odstavek 74. člena);
5. če odlaga, odmetava ali odvaja v vode snovi ali predmete ali odpadke (prvi odstavek 75. člena);
6. če odvaja odpadne vode v naravna jezera, ribnike, mlake in druge naravne vodne zbiralnike, ki imajo stalen ali občasen pritok ali odtok celinskih ali podzemnih voda (drugi odstavek 75. člena);
7. če krši predpisani način in pogoje odvajanja odpadnih voda v vodne zbiralnike ki so nastali zaradi odvzema ali izkoriščanja mineralnih surovin ali drugih podobnih posega (tretji odstavek 75. člena);
8. če na vodnih in z njimi povezanih zemljiščih odlaga ali pretovarja nevarne snovi v trdi, tekoči ali plinasti obliki; odlaga ali odmetava odkopne ali odpadne materiale ali druge podobnih snovi ali če odlaga odpadke;
9. če krši pogoje, ki jih predpiše minister za prevoz nevarnih snovi in nevarnih odpadkov je na vodovarstvenem območju;
10. če krši predpisani način in pogoje varstva za posamezne vrste posegov v vode, na odna in z njimi povezana zemljišča (drugi odstavek 78. člena);
11. če odvzema naplavine iz površinskih voda v nasprotju z 81. členom tega zakona;
12. če osušuje ali izvaja druge posege ali ravna v nasprotju s predpisanim vodnim režimom mokrišč (prvi in drugi odstavek 82. člena);
13. če ravna v nasprotju s predpisom iz 89. in 90. člena tega zakona;
14. če krši prepovedi in omejitve na načrtih upravljanja z vodami, ki se nanašajo na evtrofična območja (četrti odstavek 93. člena);
15. če gnoji na zemljiščih, ki so povezana z vodnimi zemljišči v tlakismi širini 100 m od meje brega stoečih in tekočih voda (prvi in drugi odstavek 94. člena);
16. če krši prepovedi gnojenja na načrtu upravljanja vodnih območij (tretji odstavek 94. člena);
17. če krši prepovedi in omejitve na kopalnih območjih, ki jih predpiše pristojni organ lokalne skupnosti (tretji odstavek 98. člena);
18. če posega v okolje tako, da bi bil oviran normalen odtok vode in plavin in njeno odtekanje ali onemogočen prost prehod ob vodi (drugi odstavek 107. člena);
19. če ravna v nasprotju s predpisanim načinom ravnjanja (tretji odstavek 107. člena);
20. če odvzema naplavine v nasprotju s 3. točko tretjega odstavka 111. člena tega zakona;
21. če ravna v nasprotju z drugim in tretjim odstavkom 112. člena tega zakona;
22. če ravna v nasprotju s četrtem odstavkom 114. člena tega zakona;
23. če redči drevesne sestoje ali goji monokulturne sestoje ter izravnava teren na območjih počasnega plazanja snežne oddeje (drugi odstavek 115. člena);
24. če preusmerja snežne plazove na območju snežnih plazov (tretji odstavek 115. člena);
25. če ravna v nasprotju s predpisom, s katerim se omeji ali prepove splošna raba voda (tretji odstavek 124. člena);
26. če krši predpisane pogoje rabe voda in vodnega ali morskega dobra za plovbo (drugi odstavek 116. člena);
27. če izvaja posebno rabo ali izkoriščanje voda ali vodnega ali morskega dobra brez vodnega dovoljenja ali koncesije (prvi odstavek 128. člena);
28. če krši predpisane omejitve ali ustavitev rabe ali izkoriščanja voda (tretji odstavek 133. člena);
29. če raziskuje podzemne vode v nasprotju s pogoji iz vodnega soglasja ali če ne predaja pridobljene podatke pristojnemu organu (tretji in četrti odstavek 135. člena);
30. če ne obvesti ministrstva o odkritju podzemne vode in če ne dopusti izvedbe analiz ali zagotovi odrejenih ukrepov zavarovanja odkritih vodnih virov; če ne dopusti zavarovanja in izkoriščanja podzemnih voda za oskrbo s pitno vodo; če ne dopusti del, ki so potrebna zaradi evidentiranja vodnega vira (prvi, drugi, tretji in peti odstavek 136. člena);
31. če ne dopusti rabe izvira podzemne vode, ki se nahaja na njegovem zemljišču drugi osebi (drugi odstavek 138. člena);
32. če zajema vodo v nasprotju z določbami prvega odstavka 140. člena;
33. če krši dovoljen način izvajanja vodne pravice (148. člen).

(2) Z denarno kaznijo najmanj 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba pravne osebe.

(3) Z denarno kaznijo najmanj 200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena tudi fizična oseba.

(4) Pristojni inšpektor ali policist lahko takoj na kraju samem izterja denarno kazeno 100.000 tolarjev za prekršek iz 2., 4., 5., in 11. točke prvega odstavka tega člena od tistih, ki jih zaloti pri prekršku.

(4) Ali je s tem takojšnjim plačilom zadeva a-a? (Po načelu: Boljše vrabec v roki kot...) Povzemamo prakso z drugih področij?

VI. del: PREHODNE DOLOČBE

Nekatere dosedanje pripombe se smiselno nanašajo tudi na določila tega poglavja. Jih ne ponavljamo.

1. Javno dobro

1.1. Nastanek naravnega in grajenega vodnega ali morskega javnega dobra

189. člen

(nastanek naravnega javnega dobra)

(1) Obstojeca vodna zemljišča celinskih voda iz prvega odstavka 11. člena in zemljišča iz drugega odstavka 13. člena tega zakona ter obstojeca vodna zemljišča morja iz prvega odstavka 32. člena in del zemljišč nad obalno črto iz 33. člena tega zakona pridobijo status naravnega vodnega ali morskega javnega dobra z dnem uveljavitve tega zakona.

(2) Za ugotovitev statusa iz prejšnjega odstavka se uporabljo določbe 15. člena tega zakona.

190. člen

(nastanek grajenega javnega dobra)

(1) Obstojeca vodna zemljišča iz drugega odstavka 16. člena, obstoječi objekti in naprave iz tretjega odstavka 16. člena, obstoječi objekti v vodnem prostoru morja iz prvega in drugog odstavka 35. člena in vodni objekti ali naprave iz prvega odstavka 50. člena tega zakona, pridobijo status grajenega javnega dobra na podlagi sklepa Vlade z odločbo, ki jo izda ministrstvo.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka obstojeca depresijska zemljišča in objekti ali naprave v vodnem ali morskem prostoru, ki so namenjeni obrambi države ne pridobijo statusa grajenega javnega dobra.

(3) Za določitev statusa grajenega vodnega ali morskega javnega dobra se uporabljo določbe 17. člena tega zakona.

1.2. Prenos vodnih zemljišč ter objektov ali naprav v last Republike Slovenije

191. člen

(vodna zemljišča)

(1) Vodna zemljišča, ki so na dan uveljavitve tega zakona vpisana v zemljiško knjigo kot javno dobro, državna ali družbena last ali kot last občin, preidejo z dnem uveljavitve tega zakona v last Republike Slovenije.

(2) Za vodna zemljišča iz prejšnjega odstavka v lasti Republike Slovenije se štejejo, če se ne dokaže drugačno pravno stanje, tudi tista vodna zemljišča iz prejšnjega odstavka, ki na dan uveljavitve tega zakona niso bila vpisana v zemljiško oziroma, ki so bila vpisana v zemljiško knjigo, pa ni nihče naveden kot njihov lastnik.

(3) Pristojni organ v roku enega leta po uveljavitvi tega zakona vloži zahtevo za vpis nepremičnin iz prvega in drugega odstavka tega člena v zemljiško knjigo kot vodno oziroma morsko naravno javno dobro v lasti Republike Slovenije.

k o s n u t k u Z a k o n a o v o d a h

(4) Nepremičnine iz prvega in drugega odstavka tega člena se izkažejo v bilanci, ki jo izdela ministrstvo, v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za finance.

192. člen (vodna zemljišča v lasti oseb zasebnega prava)

(1) Če na dan uveljavitve tega zakona obstoji na vodnih zemljiščih 1. reda lastninska ali druga stvarna pravica oseb zasebnega ali javnega prava, ki so to pravico pridobile na podlagi veljavnega pravnega naslova, država pridobi te nepremičnine v last s pravnim posлом ali, če to ne bi bilo mogoče, prične postopek njihove razlastitve skladno s predpisi, ki urejajo razlastitev.

(2) Oseba iz prejšnjega odstavka lahko zahteva od države odkup svojega zemljišča.

(3) V primeru, da namerava lastnik vodnega zemljišča iz prvega odstavka le-to to zemljišče prodati, ima Republika Slovenija predkupno pravico.

193. člen (zapusčena vodna zemljišča)

Vodna zemljišča, ki so na dan uveljavitve tega zakona zaradi naravnih dogodkov trajno zapuščena, v zemljiški knjigi pa so vpisana kot javno dobro, državna ali družbena last ali kot last občin, preidejo z dnem uveljavitve tega zakona v last Republike Slovenije.

194. člen (objekti ali naprave)

(1) Objekti in naprave iz tretjega odstavka 16. člena in objekti v vodnem prostoru morja iz prvega odstavka 35. člena tega zakona, ki so na dan uveljavitve tega zakona vpisani v zemljiško knjigo kot javno dobro, državna ali družbena last ali kot last občin preidejo z dnem uveljavitve tega zakona v last občin, na območju katerih objekt leži.

(2) Za objekte iz prejšnjega odstavka tega člena v lasti občin se štejejo, če se ne dokaže drugačno pravno stanje, tudi tisti objekti iz prejšnjega odstavka, ki na dan uveljavitve tega zakona niso bili vpisani v zemljiško knjigo ozziroma, ki so bili vpisani v zemljiško knjigo, pa ni nihče naveden kot njihov lastnik.

(3) Kot objekti in naprave iz prejšnjih odstavkov se ne štejejo objekti in naprave, namenjeni izključno izvajanju gospodarskih javnih služb (infrastrukturni objekti).

195. člen (razlastitev objektov ali naprav)

Če na dan uveljavitve tega zakona obstoji na nepremičninah iz prvega odstavka prejšnjega člena lastninska ali druga stvarna pravica oseb zasebnega prava, ki so to pravico pridobile na podlagi veljavnega pravnega naslova, jih občine, na območju katerih ležijo pridobijo v last s pravnim posлом ali, če to ne bi bilo mogoče pričnejo postopek njihove razlastitve skladno s predpisi, ki urejajo razlastitev.

2. Vodni objekti in naprave

196. člen (določitev vodne infrastrukture)

Ministrstvo pripravi na podlagi predpisa iz drugega odstavka 48. člena tega zakona seznam vodne infrastrukture in večnamenskih vodnih objektov in naprav.

**197. člen
(večnamenski objekti in naprave)**

Za uporabo večnamenskega objekta in naprave skleneta njen upravljalec in oseba, ki na dan uveljavitve tega zakona vodno infrastrukturo uporablja za druge namene pogodbo iz prvega odstavka 51. člena v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

**198. člen
(razlastitev vodne infrastrukture)**

Če na dan uveljavitve tega zakona obstoji na objektu in napravi, ki sestavlja vodno infrastrukturo, določeno skladno z 196. členom tega zakona, lastninska ali druga stvarna pravica oseb zasebnega prava, ki so to pravico pridobile na podlagi veljavnega pravnega naslova, država pridobi ta objekt in napravo v last s pravnim posлом ali, če to ne bi bilo mogoče prične postopek njihove razlastitve skladno s predpisi, ki urejajo razlastitev.

3. Priglasitev pridobljenih vodnih pravic

**197. člen
(priglasitev vodnih pravic)**

Napaka v oštevilčenju členov!

(1) Pravni ali fizični osebi, ki je s pravnomočnim vodnogospodarskim dovoljenjem pridobila pravico do rabe voda ali izpuščanja odpak, odpadkov ali drugih snovi na podlagi Zakona o vodah (Ur.l. SRS, št. 38/81) in je za njeno izvajanje potrebno pridobiti vodno dovoljenje na podlagi 144. člena tega zakona, ministrstvo izda vodno dovoljenje v skladu z določbami tega zakona, za čas, v obsegu in po pogojih, določenimi v aktu, s katerim je bila pridobljena.

(2) Pravni ali fizični osebi, ki je s pravnomočnim vodnogospodarskim dovoljenjem iz prejšnjega odstavka pridobila pravico do rabe voda in je za njeno izvajanje potrebno pridobiti koncesijo na podlagi 153. člena tega zakona, vlada podeli koncesijo v skladu z določbami tega zakona brez javnega razpisa, za čas, v obsegu in pod pogojih, določenimi v aktu, s katerim je bila pridobljena.

(3) Dovoljenje za rabo ali izkoriščanje voda, ki ga je pravna ali fizična oseba pridobila skladno z določbami Zakona o varstvu okolja, se šteje za vodno dovoljenje po tem zakonu.

(4) Koncesija za rabo ali izkoriščanje voda, ki je bila podeljena na podlagi zakona iz prejšnjega odstavka, se izvaja v obsegu, na način in pod pogojih, določenimi v aktih, s katerimi je bila pridobljena.

(5) Postopke iz prvega in drugega odstavka izvede ministrstvo po uradni dolžnosti.

(6) Vodnogospodrsko dovoljenje iz drugega odstavka tega člena nadomešča odločbo o izboru za koncesionarja, koncesionar in koncedent pa skleneta koncesijsko pogodbo v šestih mesecih po izdaji koncesijskega akta.

(7) Osebi iz prejšnjega odstavka, ki ne podpiše koncesijske pogodbe v roku iz prejšnjega odstavka, vodna pravica preneha.

(8) O prenehanju vodne pravice iz prejšnjega odstavka ministrstvo izda odločbo.

(9) Do izdaje aktov iz prejšnjega odstavka imetnik vodne pravice iz prvega in drugega odstavka izvaja svojo pravico v obsegu, na način in pod pogojih, določenimi v pravnomočnem aktu, s katerim je bile pridobljene.

198. člen

(1) Pravna ali fizična oseba, ki rabi ali izkorišča vodo v skladu z določbami tega zakona in nima aktov iz prejšnjega člena, pridobi vodno dovoljenje ali se ji podeli koncesija brez javnega razpisa, če v dveh letih od dneva uveljavitve tega zakona predloži ministrstvu pravnomočno uporabno dovoljenje za objekt in napravo, s katero rabi ali izkorišča vodo.

(2) V primerih iz prejšnjega odstavka ministrstvo izda vodno dovoljenje, vlada pa podeli koncesijo skladno z določbami tega zakona.

(3) Če oseba iz prejšnjega odstavka ne ravna v skladu s prejšnjim odstavkom, inšpektor, pristojen za vode, prepove uporabo objekta in naprave iz prvega odstavka. tega člena.

199. člen
(prilagoditev določbam tega zakona)

(1) Imetnik vodne pravice mora uskladiti izvajanje svoje pravice z določbami tega zakona v treh letih po njegovi uveljavitvi.

(2) Če se s predpisi, izdanimi na podlagi tega zakona, določijo za imetnika vodne pravice nove obveznosti, se morajo uskladiti z njimi v roku, ki ga določa predpis.

200. člen

(1) Lastnik objekta in naprave, ki je bila zgrajena na podlagi pravnomočnega dovoljenja za poseg v prostor, pa parcela stavbnega zemljišča sega do meje brega ali obalne črte ali preko, mora dovoliti prost prehod ali dostop do obale na najbližjem zemljišču, ki to omogoča.

(2) Če ni mogoče zagotoviti prostega prehoda ali dostopa do obale na način iz prejšnjega odstavka, lahko ministrstvo osebi iz prejšnjega odstavka določi obveznost, da to zagotovi z posegom na vodno zemljišče.

(3) V primeru iz prejšnjega odstavka pridobi objekt, s katerim se omogoča prost prehod ali dostop do obale, status grajenega vodnega ali morskega dobra, skladno z določbami tega zakona.

(4) Določbe prejšnjih odstavkov ne veljajo za objekt in naprav, namenjeno opravljanju javnih služb.

4. Prehod na nov sistem načrtovanja z vodami

201. člen

(1) Do sprejetja načrtov upravljanja z vodami skladno z določbami tega zakona se za upravljanje z vodami uporabljajo obstoječe vodnogospodarske osnove.

(2) Do sprejetja načrta upravljanja vodnih območij, se za upravljanje z vodami lahko sprejemajo načrti povodij ali njihovih delov.

5. Druge določbe

202. člen
(vodna knjiga in vodni kataster)

(1) Vodna knjiga in vodni kataster se preoblikujeta v skladu z določbami tega zakona v enem letu od dne njegove uveljavitve.

(2) V vodno knjigo in vodni kataster se prenesejo vsi podatki iz obstoječe vodne knjige, vodnega katastra in drugih evidenc, ki jih vodi ministrstvo, pa vsebujejo podatke, za katere ta zakon in na njegovi podlagi izdani predpisi določajo, da so vodijo v vodni knjigi in vodnem katastru.

6. Postopki, pričeti pred uveljavitvijo zakona

203. člen

(1) Postopki za pridobitev vodnogospodarskega soglasja ali vodnogospodarskega dovoljenja na podlagi zakona iz prvega odstavka 197. člena tega zakona in dovoljenja ter koncesije na podlagi zakona iz drugega odstavka 197. člena tega zakona, ki do uveljavitve tega zakona še niso bili dokončani, se dokončajo po predpisih, ki so veljali ob vložitvi vloge za njihovo pridobitev.

(2) Ministrstvo ali vlada pri izdaji aktov iz prejšnjega odstavka ravna skladno z določbami prvega in drugega odstavka 197. člena tega zakona.

7. Predpisi Vlade

204. člen (predpisi Vlade)

(1) Vlada najkasneje v enem letu po uveljavitvi tega zakona predpiše:

1. način določanja meje brega (peti odstavek 11. člena);
2. način določanja obalne črte (četrti odstavek 32. člena);
3. kriterije za razvrstitev voda v mineralne, termalne ali termomineralne vode (drugi odstavek 38. člena);
4. meje vodnih območij (drugi odstavek 55. člena);
5. kriterije za razvrstitev voda v kakovostne in trofične razrede (peti odstavek 86. člena);
6. kriterije za razvrstitev voda po naravovarstvenem pomenu (drugi odstavek 87. člena);
7. vrste posegov v prostor, za katere se določajo vodne smernice (četrti odstavek 170. člena)

(2) Vlada najkasneje v dveh letih po uveljavitvi tega zakona sprejme načrt upravljanja vodnih območij (prvi odstavek 63. člena).

8. Predpisi ministra

205. člen (predpisi ministra)

(1) Minister najkasneje v enem letu po uveljavitvi tega zakona predpiše:

1. vrste vodnih objektov in naprav in način njihove uporabe (drugi odstavek 48. člena);
2. vrste posegov, pri katerih mora biti v vseh letnih obdobjih zagotovljen ekološko sprejemljiv pretok (Qes) in metodologijo določanja Qes (peti odstavek 80. člena);
3. metodologijo za določitev uravnoteženosti pretoka (drugi odstavek 83. člena);
4. obseg dejavnosti zadrževanja in urejanja odtoka celinskih in podzemnih voda (drugi odstavek 84. člena);
5. parametre, pomembne za določanje vodnih pretokov, prodornosnosti in drugih hidroloških lastnosti vodnega režima (drugi odstavek 85. člena);
6. vsebino elementov, ki jih mora vsebovati predpis o zavarovanju vodovarstvenih območij (šesti odstavek 88. člena);
7. način določanja in označevanja vodovarstvenih območij in vodovarstvenih con ter evtrofičnih območij (97. člena);
8. varstveni režim na območju kopalnih voda (drugi odstavek 99. člena);
9. označevanje območij kopalnih voda (prični odstavek 100. člena);
10. kaj obsega urejanje površinskih voda (drugi odstavek 103. člena);
11. način izdelave ocene ogroženosti in način razvrščanja ogroženih zemljišč v različne razrede ogroženosti (tretji odstavek 106. člena);
12. način ravnanja in pogoje za opravljanje del na vodnih in z njimi povezanih zemljiščih (tretji odstavek 107. člena);
13. obseg in način opravljanja dejavnosti monitoringa naravnih pojavov (drugi odstavek 119. člena);
14. pogoje rabe voda in vodnega ali morskega dobra za plovbo, ki se nanašajo na varstvo voda in varstvo pred škodljivim delovanjem voda (drugi odstavek 126. člena);
15. pogoje, ki jih mora izpolnjevati oseba, ki namerava raziskovati podzemne vode (šesti odstavek 135. člena);
16. vsebino vloge za pridobitev vodnega dovoljenja (drugi odstavek 146. člena);
17. za katere posege je treba pridobiti vodno soglasje in kakšna projektna dokumentacija je potrebna za njegovo pridobitev (četrti odstavek 172. člena);

18. način posredovanja listin in sporočanja podatkov, ki sestavljajo vodno knjigo in vodni kataster ter vsebino, obliko in način njunega vodenja (178. člen);
19. obseg nalog rečne in morske nadzorne službe, način in pogoje njihovega opravljanja ter pogoje, ki jih mora izpolnjevati rečni in morski nadzornik (tretji odstavek 187. člena).

(2) Minister izda predpis iz petega odstavka 86. in drugega odstavka 87. člena tega zakona v šestih mesecih po uveljavitvi predpisa iz 5. in 6. točke prvega odstavka 217. člena tega zakona.

9. Predpisi lokalnih skupnosti

206. člen

Lokalne skupnosti morajo sprejeti oziroma uskladiti predpis iz 88. člena tega zakona v enem letu od uveljavitve načrtov upravljanja vodnih območij.

10. Veljavnost predpisov

207. člen

(1) Do sprejetja predpisov iz 204. in 205. člena tega zakona ostanejo v veljavi:

1. Strokovno navodilo o načinu zbiranja vodnogospodarskih soglasij in vodnogospodarskih dovoljenj v vodni knjigi in katastru voda o vpisovanju vodnih količin, kakovosti vode in zgrajenih vodnogospodarskih objektov in naprav (Ur.l. SRS, št. 27/84),
2. Strokovno navodilo o tem, kaj obsega vzdrževanje naravnih vodotokov in drugih zbiralnikov vode, vodnih zemljišč ter vodnogospodarskih objektov in naprav v splošni rabi (Ur.l. SRS, št. 27/84),
3. Strokovno navodilo o tem, kateri objekti se štejejo za vodnogospodarske objekte v splošni rabi in kateri vodotoki se štejejo za umente vodotoke in druge zbiralnike vode (Ur.l. SRS, št. 27/84),
4. Strokovno navodilo o tem, za katere posege je potrebno vodnogospodarsko soglasje in kaj se šteje za manjše spremembe vodnega režima (Ur.l. SRS, št. 27/84),
5. Strokovno navodilo za ugotavljanje značilnosti vodnega režima v mejnem oziroma istočnem prerezu vodotoka (Ur.l. SRS, št. 27/84),
6. Strokovno navodilo o tem, kakšna tehnična dokumentacija je potrebna za pridobitev vodnogospodarskega soglasja in vodnogospodarskega dovoljenja in kaj morajo vsebovati vodnogospodarska soglasja in vodnogospodarska dovoljenja (Ur.l. SRS, št. 27/84),
7. Strokovno navodilo o načinu odvzemanja mivke, peska, proda in kamna (Ur.l. SRS, št. 27/84),
8. Strokovno navodilo za določanje meje priobalnih zemljišč, erozijskih območij in morske obale (Ur.l. SRS, št. 4/85),
9. Strokovno navodilo za izdelavo vodnogospodarskih osnov (Ur.l. SRS, št. 28/88),
10. Odlok o določitvi meja vodnih območij v SR Sloveniji (Ur.l. SRS, št. 6/75),
11. Odlok o določitvi hudourniških območij, ki se štejejo za vodotoke medregionalnega pomena (Ur.l. SRS, št. 21/75),
12. Navodilo o vsebini načrta za obrambo pred poplavami (Ur.l. SRS, št. 10/76),
13. Uredba o vodnih povračilih (Ur.l. RS, št. 41/95 in popravek Ur.l. RS 42/95),
14. Uredba o ureditvi določenih vprašanj s področja voda (Ur.l. SRS, št. 22/76),
15. Strokovno navodilo o urejanju gnojišč in greznic (Ur.l. SRS, št. 10/85),
16. Pravilmik o tem, kako morajo biti zgrajena in opremljena skladišča ter transportne naprave za nevarne in škodljive snovi (Ur.l. SRS, št. 3/79),
17. Odločba o določitvi pooblaščenih organizacij za atestiranje analitskih postopkov (Ur.l. SRS, št. 38/85).

(2) Do sprejetja predpisov iz 204. in 205. člena tega zakona ostanejo v veljavi predpisi lokalnih skupnosti, ki so bili sprejeti na podlagi 57., 58., 60. in 66. člena zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81)

VII. del: KONČNE DOLOČBE

1. Prenehanje veljavnosti

208. člen (prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

1. Zakon o vodah (Ur.l. SRS, št. 38/81)
- 2.
- 3.

Nekaj manjka. Pa bi bilo dobro vedeti, kaj.

209. člen

(1) Z uveljavitvijo tega zakona se razveljavijo določbe 1. odstavka 17. člena Zakona o varstvu okolja (Ur.l. RS, št. 32/93) v delu, ki določa, da je voda kot naravni vir lastnina Republike Slovenije.

(2) Z uveljavitvijo tega zakona se za plačilo povračila za izkoriščanje in rabo voda kot naravne dobrine v besedilu 2. odstavka 80. člena zakona iz prejšnjega odstavka ne uporabljajo besede: "katere lastnik je republika ali lokalna skupnost".

2. Vacatio legis

210. člen (vacatio legis)

Ta zakon prične veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
dr. Janez Podobnik, dr. med.

Posebni pripombi:

V predlogu je ob mnogih tipkopisnih napakah tudi lepo število slovničnih in pravopisnih nepravilnosti. Slepko prej jih bodo popravili, pa vendar - ni lepo in prav, da gre zakonski osnutek z njimi vred v obravnavo.

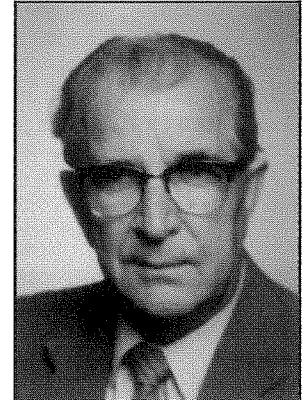
Zdaj ko končno živimo v lastni državi, je ob pripravi, obravnavi in sprejemanju za okolje in gospodarstvo zelo pomembnega Zakona o vodah edinstvena prilika, da z njim in preko njega vnesemo v naše vodarstvo lep, prijeten, domač slovenski izraz. Stran s tehnicističnimi frazami in drugo navlako. Lepše ko bomo govorili o vodah, prijaznejše bodo in bolj naše.

In memoriam

Prof. dr. Milan Pšeničnik
(26.6.1920 - 21.12.1997)

Ob koncu lanskega leta se je tiko in nepričakovano poslovil naš kolega upokojeni redni univerzitetni profesor dr. Milan Pšeničnik, kot da bi odšel na večerni sprehod ob Savinji, ki jo je imel tako rad, da se je vodi in z njo vzgoji mladih vodarskih kadrov zavezal za vse življenje.

Sistematičen kot zmeraj - za seboj ni pustil ničesar nedokončanega. Tudi delovno mizo je zapustil čisto pa urejen in pospravljen arhiv, kot bi bil slutil svoj dokončen odhod. Sicer pa so mu bili naglica in površnost ter nedomišljeno današnjega časa nekako tuji. Ko je prof. Pšeničnik v sedemdesetih letih ostal takorekoč edini učitelj na hidrotehnični smeri naše fakultete, je samo s svojo avtoriteto uspel zbrati potrebne kadre in zagotoviti normalno nadaljnje delo. Ustanovil je pedagoški laboratorij za mehaniko tekočin kot eksperimentalno osnovo za pouk in tako omogočil ustrezno šolanje številnih generacij bodočih inženirjev. Zavzeto in pošteno je opravljjal svoje delo ter se ni izognil niti tako občutljivi funkciji, kot je članstvo v Univerzitetni habilitacijski komisiji.

Vztrajno in sistematično nam je ustvarjal sodobne delovne pogoje. Tako je poskrbel za prvi kopirni stroj na univerzi, organiziral univerzitetno pisarno ter zastavil organizacijo VTOZD Gradbeništvo in geodezija. Svoje znanje in poglede je s preciznim in sistematičnim predstavljanjem nesebično in vztrajno prenašal na mlajše kolege. Posebna zahvala mu gre tudi za ustanovitev in dolgoletno urejanje prve vodarske znanstvene publikacije *Acta Hydrotechnica*.

Profesor Milan Pšeničnik kot da je odšel na svoj zadnji sprehod ob mirnem rečnem toku... Ostal pa je blagodejen občutek, da se bo zdaj zdaj še prikazal in nas prijazno opozoril na to ali ono drobno pomanjkljivost.

Mitja Brilly

Zadrževalnik POŽEG (1997)
Foto: M. Renčelj

SLOVENSKI VODAR 6

Ben Akvar in Sacq Ono Woddach (velika ljubezen)

- "Slovenski vodar": Kaj delaš, Akvar, s čim se ukvarjaš?
- Ben Akvar:** Trudim se preusmeriti **sebe ohranjujoč razvoj**.
- "Vodar": Kakoooo?
- Ben Akvar:** Ko sem prišel do **črte normalno visokega povprečja parametrov evtrofičnega območja**, sem spoznal, da je treba pričeti upravljati s seboj in proti vplivom na naravno ravnovesje.
- "Vodar": Ha?
- Ben Akvar:** Dosti sem imel **odvzemanja naplavin** in sem se lotil **redne dejavnosti varstva pred škodljivim delovanjem postopkov vplivov na okolje**.
- "Vodar": "Bogati!"
- Ben Akvar:** Moje **naravno dobro** je bilo slabo, tudi **stanje mojih količin in kakovosti** ne najboljše. Lotil sem se splošne, nato pa še **posebne rabe kopalnih in namakalnih voda**.
- "Vodar": Dober si, pje, da nisi utonil.
- Ben Akvar:** Vrgel sem se tudi na **dejavnost gospodarjenja z zemljišči**, ampak moje **naravno dobro** nikakor ni hotelo postati **grajeno dobro**. Sprejel sem **odločbo o prenehanju statusa svojega dobra iz prejšnjega stavka**, ker je bila rešitev edino v **sonaravni renaturalizaciji in revitalizaciji**.
- "Vodar": Benti, ha! Pa je potem šlo?
- Ben Akvar:** Larifari, kdo pa ima denar za to. - Rajši sem pričel neposredno služiti izvajanju javne službe.
- "Vodar": Aaa, hočeš reči, da si postal inkasant.
- Ben Akvar:** Ti si za luno. Zapomni si: jaz sem **izvajalec državne gospodarske javne službe**.
- "Vodar": Krasno se čuje. To bi tudi jaz bil.
- Ben Akvar:** Fant, v spremjanju stanja postopka izbire koncesionarja za izvrševanje določenih nalog ne izpolnjuješ nobenih pogojev. Predvsem nimaš pravega jezika. Mene posnemaj, kako s **smotrno rabo razpoložljivih besednih količin omogočam zadovoljevanje potreb človeka**.
- "Vodar": Katero pa ?
- Ben Akvar:** Oh, Sacq Ono Woddach vendar. Nebeška stvaritev! V enem samem letu se mi je razodela že **v osmih verzijah**. Od nje imam svoj nov, sodoben, vzvišen jezik, od nje svoj neizčrpen **gravitacijski potential**. Nestrpno čakam **nadalnjih verzij** - deveto, deseto, dvajseto, oh, še in še.
- "Vodar": Jo imaš rad, to Ono..?
- Ben Akvar:** No, če plačaš takso in obe povračili, ti jo posodim, ljubico svojo Sacq Ono Woddach, čeprav dvomim, da boš deležen očarljivih **sredstev njenega sklada**. Lahko prideš ponjo, samo - pridi s prikolico...
- "Vodar": Čigava pa je pravzaprav?
- Ben Akvar:** Oprosti, moj avtobus prihaja.
- Ben Akvar je komaj še uspel zavpiti **"Ostani ohranjujoč razvoj!"**, predno ga je avtobus potegnil novim verzijam naproti.

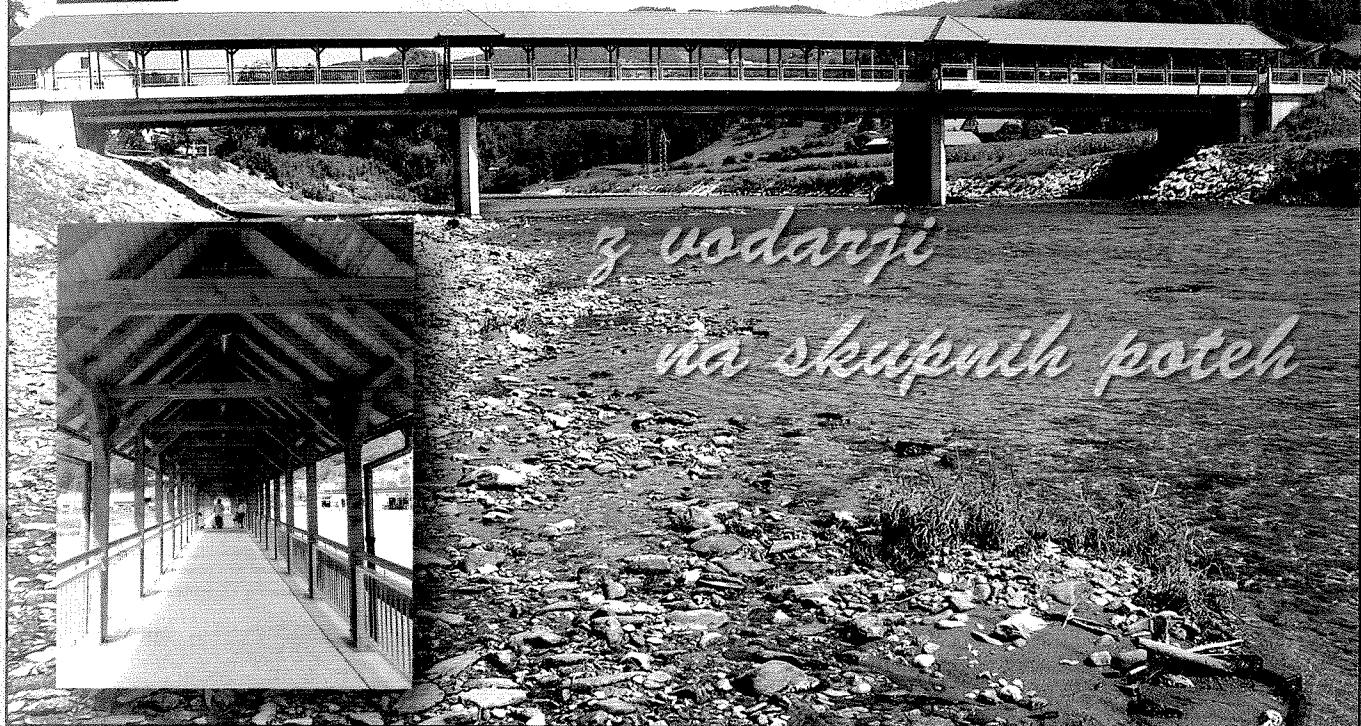

GRADBENO PODJETJE CELJE d.d.

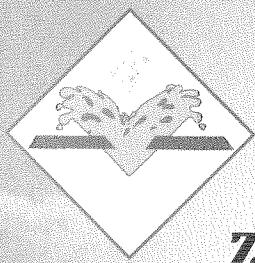
Ulica XIV. divizije 10, 3000 Celje

Tel.: (063) 482-480, Fax: 442-490, 442-613

GRADIS

*z udarji
na skupnih potek*

ZDRAVILIŠČE
ATOMSKE TOPLICE

3254 PODČETRTEK, TEL. +386 063/892 00, FAX: +386 063/829 024

Zdravilna voda - naš izvor in naša perspektiva!

Ni primernejšega rečnega
odseka na Slovenskem
za turistično kajakaštvo,
kot je Savinja od Strug
pod Lučami do Okonine
pod Ljubnjim.

Očuvajmo Savinjo - biser
slovenskih voda !

Sport Center
Prodnik

Sport center Prodnik

Juvanje 1, 3333 Ljubno ob Savinji, tel: (063) 841-317; 841-511